การศึกษาพฤติกรรมของนิสิตปริญญาตรีสาขาประถมที่ออกฝึกสอนต่อการแก้ปัญหาในชั้นเรียน และการสร้างแบบจำลองของปัญหา (Simulation) เพื่อใช้ฝึกสอนนิสิตนักศึกษาในการคิดแก้ปัญหาก่อนออกฝึกสอน

ปริญญานิพนธ์

ของ

ไพศาล อั๋นประเสริฐ

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
๑๔ มีนาคม ๒๕๑๗

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้

.....ประธาน

.....กรรมการ

๑๔ มีนาคม ๒๕๑๗

ประกาศคุณูปการ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์นาฏเฉลียว สุมาวงศ์ ประธานกรรมการ อาจารย์สำเริง บุญเรืองรัตน์ ผู้เป็นทั้งกรรมการและผู้ให้คำแนะนำวางแผนดำเนินการวิจัยด้วยดีตลอดมา

กราบขอบพระคุณคณะอาจารย์ที่มีส่วนร่วมให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูล และตรวจแก้ไขภาษาซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิต สาครินทร์ อาจารย์ประสาร เมืองหมุด อาจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร อาจารย์บังอร เสตนนท์ อาจารย์วิชัย วงษ์ใหญ่ อาจารย์ประเวช วัชรพฤกษ์ อาจารย์วารี ถิระจิตร และอาจารย์เพ็ญนี นารายณ์ประทาน

ขอขอบคุณ คุณสิรินา เล็บครุฑ คุณนันทนา จูทังคะ และคุณอารีย์ ชัญญวงศ์ ผู้ร่วมในโครงการวิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณ คุณไพบูลย์ อั๋นประเสริฐ คุณธารา จาตุประยูร และนิสิตผู้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทุกท่าน

ไพศาล อั๋นประเสริฐ

สารบาญ

บทที่		หน้า
๑	บทนำ.....	๑
	ภูมิหลัง.....	๑
	ความมุ่งหมายในการศึกษา.....	๓
	ความสำคัญของการวิจัย.....	๔
	คำนิยามปฏิบัติการ.....	๔
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๕
๒	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	๒๑
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	๒๑
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล.....	๒๒
	วิธีรวบรวมข้อมูล.....	๒๓
	การจัดกระทำกับข้อมูล.....	๒๔
	การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	๒๔
	การสร้างแบบจำลอง.....	๒๔
๓	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๒๕
	ตอนที่ ๑ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนระดับประถมและอันดับความสำคัญซึ่งคิดจากจำนวนความถี่ที่พบ.....	๒๕
	ตอนที่ ๒ พฤติกรรมที่จัดแยกเป็นหมวดหมู่ของปัญหา.....	๓๑
	ตอนที่ ๓ พฤติกรรมและผลการแก้ปัญหา ตามลำดับความถี่รวมทั้งข้อเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหา.....	๓๘
๔	สรุปและอภิปรายผลการค้นคว้า.....	๘๑
	ข้อเสนอแนะ.....	๑๐๒

บทที่ | หน้า

บรรณานุกรม..... ๑๐๓

ภาคผนวก..... ๑๐๘

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
๑	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาและข้อมูลที่ได้รับ.....	๒๑
๒	พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนระดับประถมและอันดับความสำคัญจัดตามความถี่ที่พบ.....	๒๕
๓	พฤติกรรมที่จัดแยกเป็นหมวดหมู่.....	๓๑
๔	หมวดปัญหาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน และวิธีการแก้ปัญหา....	๓๘
๕	หมวดปัญหาพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียนและวิธีแก้ปัญหา.....	๕๓
๖	หมวดปัญหาอื่น ๆ และพฤติกรรมไม่เหมาะสมบางประการ และวิธีการแก้ปัญหา.....	๕๘
๗	หมวดปัญหาแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวผู้อื่น และวิธีการแก้ปัญหา.....	๖๖
๘	หมวดปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมที่แสดงต่อครูและวิธีแก้ปัญหา.....	๖๘
๙	หมวดปัญหาด้านบุคลิกภาพและวิธีการแก้ปัญหา.....	๗๔
๑๐	หมวดปัญหาสภาพทางกายและวิธีการแก้ไขปัญหา.....	๗๘
๑๑	แสดงความคิดเป็นของนิสิต ต่อการเรียนแก้ปัญหาด้วยวิธีใช้แบบจำลองของปัญหาทั้งสองแบบ.....	๑๐๐

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

ในขณะที่กรมฝึกหัดครูกำลังเร่งรัดผลิตครูให้เพียงพอกับความต้องการ ก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างมากว่า การฝึกหัดครูที่จัดทำโดยมุ่งปริมาณเป็นสำคัญนั้นอาจจะเป็นการยาก ที่จะรักษาคุณภาพของการฝึกหัดครูให้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่สอดคล้องกับการออกไปทำงานจริง ๆ ดังพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรปี ๒๕๑๓ ว่า "ข้าพเจ้าได้ยินเสียงกล่าววิจารณ์ถึงครูอยู่บ่อย ๆ ว่าในปัจจุบันนี้ สถาบันฝ่ายผลิตครูเสื่อมลงไป คำกล่าวนั้นอ้างด้วยว่า เป็นเพราะผู้เข้ามาเรียนทางครูส่วนมากที่เดียว ด้อยด้วยกำลังปัญญาและกำลังทางด้านอื่น ๆ ไม่สามารถหรือไม่มีโอกาสจะเรียนวิชาทางอื่นได้แล้ว บ้านเมืองของเราจึงมีแต่ครูที่คุณภาพไม่ถึงขนาดทั้งด้านความรู้ด้านการทำงาน และด้านความประพฤติ ทำให้การศึกษาของเด็กเรียวลงทุกที" อาทิพจน์ (อาทิพจน; ๒๕๑๔ : ๓) ได้พูดถึงว่า การฝึกหัดครูปัจจุบันต้องถือว่าล้มเหลว เพราะครูที่จบสถาบันครูไปแล้วมิได้แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงความสามารถ ประสิทธิภาพของการได้เรียนรู้หลักวิชา ทฤษฎี และการฝึกฝนในสถาบันอย่างชัดแจ้ง ส่วนใหญ่เมื่อจบไปแล้ว ก็ใช้วิธีการเดิม ๆ ที่ตัวเองได้เล่าเรียนมาที่ชำรายไปกว่านั้นการฝึกหัดครูที่สูงขึ้นแต่ละระดับก็มิได้แสดงความสามารถที่สูงขึ้นแต่ประการใด ความสำเร็จที่ได้คือใบเบิกทางที่พาตนเองไปสู่อภิสิทธิ์ ความเหนือกว่า ความลำพองใจที่ได้เงินเดือนมากกว่าแต่งานน้อยลง ความล้มเหลวที่ประสบอยู่ย่อมขึ้นกับตัวบุคคลเป็นประการสำคัญ ตัวบุคคลที่รับผิดชอบนี้ย่อมประกอบด้วยครูของครู คือ อาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครู และนักเรียนฝึกหัดครูเองอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น สิทธิโชค วรานุสันติกุล (สิทธิโชค วรานุสันติกุล; ๒๕๑๕ : ๖๐ – ๖๒) ได้ติระบบการสอนในวิทยาลัยครูโดยทั่ว ๆ ไปว่า ป้อนวิชาให้นักเรียนมากเกินไป มิหนำซ้ำยังสอนนักเรียนครูโดยอาจารย์ให้ทุกสิ่งทุกอย่างตลอดระยะเวลาที่เรียนในสถาบันครู ทำให้เด็กมีเวลาเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตัวเองน้อยเหลือเกิน จนติดนิสัยแสวงหาความรู้ไม่เป็น ขี้เกียจแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

นิสัยอย่างนี้ก็จะติดไปกระทั่งเป็นครูจริง ๆ ในไม่ช้าความรู้ที่ได้จากการเรียนในวิทยาลัยก็ค่อย ๆ หดหายเลอะเลือนไปหมด นายสุกิจ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา ; ๒๕๑๔ : ๘) ถึงกับกล่าวว่า " งานที่รีบด่วนของกระทรวงศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาก็คือ การปรับปรุงปริมาณและคุณภาพของครูเพื่อให้ทันกับความต้องการของประเทศ ซึ่งกำลังขาดแคลนอยู่มาก งานดังกล่าวเป็นงานที่รับผิดชอบโดยตรงของกรมการฝึกหัดครู" สถาบันผลิตครูจึงต้องรับหน้าที่ที่จะฝึกอบรมผู้ที่จะออกไปเป็นครู ให้มีความรู้ ความสามารถ ที่จะปฏิบัติงานครูอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถนอกเหนือไปจาก การให้ความรู้ทางทฤษฎีคือการฝึกภาคปฏิบัติซึ่งเรียกว่าการฝึกสอน วิชัย วงษ์ใหญ่ (วิชัย วงษ์ใหญ่; ๒๕๑๔ : ๔๔ – ๔๕) กล่าวถึงการฝึกสอนว่า ก่อนที่นักเรียนฝึกหัดครูทั้งหลายไม่ว่าระดับ ป.กศ. หรือระดับปริญญาจะออกไปเป็นครูก็ต้องผ่านการฝึกสอน ซึ่งหลักสูตรการฝึกหัดครูทั่วโลกบ่งไว้และได้ให้ปฏิบัติโดยทั่วไป สำหรับเบอร์ เจมสบีและคณะ (Burr, James B. and Others;๑๙๕๐ : ๑๒๕–๑๒๖) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการฝึกสอนว่าเป็นการฝึกให้นักเรียนครูได้ทดลองปฏิบัติหาประสบการณ์ตรง เพื่อเพิ่มพูนทักษะการเป็นครู หรือเพื่อนำเอาทฤษฎีทางการศึกษาและจิตวิทยาไปใช้ในโรงเรียนฝึกสอน โดยมีครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ เป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ ซึ่งตรงกับที่คณะครุศาสตร์ (คณะครุศาสตร์; ๒๕๑๐ : ๒ – ๔) กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์ที่มีความหมายและสำคัญยิ่งของนักเรียนฝึกหัดครูคือประสบการณ์ที่ได้รับในระหว่างฝึกสอน เพราะเป็นโอกาสที่นักเรียนฝึกหัดครูจะได้นำความรู้และวิธีสอนไปใช้ในการสอนก่อนที่จะเป็นครูจริง ๆ และการฝึกสอนยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพ ทัศนคติและความเจริญงอกงามในอาชีพครู ดังนั้นการฝึกสอนจึงเป็นส่วนประกอบที่ถือว่าเป็นหัวใจของโครงการฝึกหัดครูทุกชั้นทุกประเภท นอกจากนี้ ฮัลลิเวลล์ (Halliwell; ๑๙๖๔ : ๑๕, ๑๙๐ – ๑๙๑) ยังได้อ้างถึงการวิจัยของ เบอร์รี่ และเพื่อนที่ศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมตัวครูและความสำเร็จของผู้เริ่มเป็นครูในรัฐฟลอริดา ซึ่งเป็นรัฐที่ไม่ได้บังคับให้ครูเรียนวิชาการสอน จากผลการเปรียบเทียบระหว่างครูชั้นประถมที่เรียนวิชาการสอนมากกว่า ๑ รายวิชาจำนวน ๒๑ คน กับผู้ที่ไม่ได้เรียนวิชาการสอนจำนวน ๑๕ คน โดยดูคะแนนจากแผนกทะเบียน การสังเกตและแบบวัดเทคนิคในการสอนเป็นเครื่องมือในการศึกษา ปรากฏว่าครูที่ได้รับการเตรียมหรืออบรมเต็มที่จะมีความสำเร็จ

ในทุก ๆ ด้านมากกว่าครูที่ไม่ได้รับการเตรียมเพื่อเป็นครู หรือได้รับการเตรียมน้อย เบอร์รี่ยัง สรุปว่าวิชาการสอนส่งผลต่อความสำเร็จในการสอนของครู

แต่จากการออกฝึกสอนโดยทั่ว ๆ ไปนักเรียนฝึกหัดครูมักประสบปัญหาในการฝึกสอนมาก อิสระ ปั้นชุด (อิสระ ปั้นชุด; ๒๕๑๖ : ๔ – ๑๐, ๑๒) กล่าวว่าสภาพและปัญหาทั่วไปที่ครูฝึกสอนประสบเมื่อออกฝึกสอนคือ ครูฝึกสอนจำเป็นต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่โดยเร็วทั้ง ๆ ที่ตนเองก็อยู่หลายฐานะ ในสายตาของอาจารย์นิเทศก์ ครูฝึกสอนก็คือนักเรียน ในสายตาของครูพี่เลี้ยงครูฝึกสอนก็เป็นรุ่นน้องที่จะเป็นครูเหมือนตนในวันข้างหน้า ในสายตาของนักเรียนก็เป็นครูใหม่หน้าตาอ่อนที่น่าลองดีด้วยประการทั้งปวง ในสายตาครูใหญ่ในโรงเรียนก็เป็นผู้ที่มาช่วยแบ่งเบาภาระงานของโรงเรียน พวกครูฝึกสอนเมื่อประสบปัญหาก็ตั้งความหวังว่าอาจารย์นิเทศก์จะช่วยให้คำแนะนำให้ชัดเจน ซึ่งบางครั้งนักเรียนฝึกหัดครูก็ต้องผิดหวังเพราะอาจารย์นิเทศก์มีน้อย และบางท่านก็รู้แต่ทฤษฎี จึงเห็นได้ว่าวิธีที่จะช่วยให้ครูฝึกสอนสามารถแก้ปัญหาได้ก็โดยการปรับปรุงวิธีการสอนในสถาบันครูเสียใหม่ คือแทนที่จะใช้บรรยายถึงเนื้อหา และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ก็ควรสอนโดยฝึกให้เขารู้จักคิดและหาทางแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเองจะดีกว่าให้เขาท่องจำเนื้อหาเพียงด้านเดียว ผู้เขียนจึงเห็นว่าการศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากสภาพจริง ๆ ในชั้นเรียนแล้วนำมาสร้างเป็นอุปกรณ์คือ แบบจำลองของปัญหา (Simulation) เพื่อให้นิสิตได้ฝึกแก้ก่อนจะไปทำการสอนจริง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นการแก้ไขคุณภาพของนักเรียนฝึกหัดครูให้มีสมรรถภาพได้ตรงจุด จึงเป็นแรงผลักดันให้ผู้เขียนวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมของนิสิตปริญญาตรี สาขาประถมที่ออกฝึกสอนต่อการแก้ปัญหาในชั้นเรียนและสร้างแบบจำลอง ของปัญหา (Simulation) เพื่อใช้ฝึกสอนนิสิตนักศึกษาในการคิดแก้ปัญหาก่อนออกฝึกสอน"

ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

๑. เพื่อสำรวจว่าในการออกฝึกสอนนั้นนิสิตฝึกสอนพบปัญหาใดบ้างที่เกิดจากการกระทำของนักเรียน

๒. เพื่อสำรวจดูว่านิสิตฝึกสอนมีวิธีการในการแก้ปัญหาที่พบในการออกฝึกสอนอย่างไรบ้าง

๓. เพื่อทราบผลของการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่นิสิตฝึกสอนใช้แก้ปัญหา

๔. เพื่อนำปัญหาที่พบมาสร้างเป็นแบบจำลองของปัญหา (Simulation) ๒ ประเภทคือ การศึกษาเป็นรายกรณี(Case study) และการแสดงบทบาท(Role playing)

ความสำคัญของการวิจัย

๑. ผลของการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่นิสิตออกไปฝึกสอนได้พบและจะทำให้ทราบถึงวิธีการที่นิสิตใช้แก้ปัญหาเหล่านั้น ว่าวิธีการใดใช้ได้ผลหรือไม่อย่างไร การที่ทราบสิ่งเหล่านี้ จะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปสอนนักเรียนฝึกหัดครูที่จะออกไปฝึกสอน ให้ได้ทราบล่วงหน้าว่าในการไปฝึกสอนนั้นจะพบปัญหาต่าง ๆ เช่นใดบ้าง

๒. แบบจำลองของปัญหาที่สร้างไว้จะได้นำมาใช้เป็นอุปกรณ์การสอน เพื่อฝึกฝนนิสิตนักศึกษาฝึกหัดครูให้รู้จักวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวของเขาเอง ซึ่งเท่ากับเป็นการยั่วยุให้นิสิตนักศึกษาเหล่านั้นได้คิดค้นวิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ นับว่าเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดใหม่ ๆ (Innovative ideas) ได้เป็นอย่างดี

๓. แบบจำลองของปัญหาจะเป็นวิธีการหนึ่งในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการฝึกสอนให้ได้ผลดี

๔. ผลการวิจัยนี้สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการเตรียมตัวนิสิตนักศึกษาให้มีความมั่นใจและพร้อมที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบในการฝึกสอน

๕. เพื่อทราบว่านิสิตที่เรียนในระดับปริญญาตรีในสาขาประถมศึกษาจะมีวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกับนักศึกษาฝึกหัดครูที่เรียนระดับ ป.กศ.หรือไม่ ซึ่งจะทำให้ทราบว่าระดับการศึกษาที่สูงกว่าจะช่วยในการแก้ปัญหาได้ดีกว่าหรือไม่

คำนิยามปฏิบัติการ

แบบจำลองของปัญหา(Simulation) หมายถึงสถานการณ์ซึ่งจำลองมาจากสถานการณ์จริงของปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนที่สำรวจพบจากการฝึกสอน แบบจำลองของปัญหานี้สร้างขึ้น

เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกนิสิตนักศึกษาให้รู้จักแก้ปัญหาที่จะพบในการที่จะออกไปฝึกสอนด้วยตัวของเขาเอง แบบจำลองของปัญหา (Simulation) ที่สร้าง ๒ ชนิดคือการศึกษาเป็นรายกรณี (Case study) และการแสดงบทบาท (Role playing)

การศึกษาเป็นรายกรณี (Case study) หมายถึงแบบจำลองของปัญหาชนิดหนึ่งที่รวบรวมพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนแต่ละราย รายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน ที่อาจเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเหล่านั้น ตลอดจนวิธีการที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน

การแสดงบทบาท (Role playing) หมายถึงแบบจำลองของปัญหาชนิดหนึ่ง ซึ่งสร้างเป็นบทบาทการแสดงไว้ ๒ บทบาทคือ บทบาทของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเป็นปัญหา และบทบาทของครูที่จะต้องแสดงวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนนั้น

นิสิตที่ออกฝึกสอน คือ นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาประถมที่มีประสบการณ์ในการฝึกสอนมาแล้วประมาณ ๒ เดือน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุปสรรคที่ทำให้การเรียนการสอนไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพก็คือ ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลต่อการเรียนของเด็กโดยตรง ดังนั้นจึงมีนักการศึกษาทั้งในไทยและต่างประเทศพยายามศึกษาและรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาช่องทางที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งจากจุดมุ่งหมายนี้เอง มอนนา (Monna, ๑๙๖๒ : ๖๕๐ A) ได้สำรวจปัญหาของเด็กวัยรุ่นโดยใช้วิธีสำรวจจากครูและจากพวกวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับ ๗ – ๑๒ ในรัฐโคโลราโด ซึ่งพอแยกปัญหาพวกวัยรุ่นได้ตามลำดับความสำคัญดังนี้

จากความคิดเห็นของครู

๑. ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับการทำงานของโรงเรียน
๒. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและขบวนการสอน
๓. ปัญหาจิตวิทยาสังคม
๔. ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมและสันทนาการ
๕. ปัญหาจิตวิทยาส่วนตัว

จากความคิดเห็นของนักเรียนวัยรุ่น

๑. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและขบวนการสอน

๒. ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับการทำงานของโรงเรียน

๓. ปัญหาจิตวิทยาส่วนตัว

๔. ปัญหาจิตวิทยาสังคม

๕. ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมและสันทนาการ

สำหรับนิยม ศรีโสภา และเพื่อน (นิยม ศรีโสภา และเพื่อน; ๒๕๑๐ : ๗๔) ได้จำแนกปัญหาของนักเรียนในระดับมัธยมออกเพียง ๓ ด้านคือ

๑. ปัญหาที่มาจากตัวเด็กเอง ได้แก่ความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

๒. ปัญหาที่มาจากทางบ้านได้แก่อิสรภาพ และเสรีภาพของวัยรุ่น

๓. ปัญหาที่มาจากทางโรงเรียนได้แก่ความประพฤติไม่ดี ทำความผิดขนาดขึ้นศาล ชอบทำผิดระเบียบของโรงเรียน

ซึ่งแตกต่างกับ สำเริง บุญเรืองรัตน์ (สำเริง บุญเรืองรัตน์; ๒๕๑๕ : ๑๑๓) ที่รายงานผลการวิจัยของศูนย์อินโนเทค (Innotech Center) ถึงการศึกษาปัญหานักเรียนในระดับประถมและมัธยมที่ครูพบในชั้นเรียนและสามารถแยกรายละเอียดของปัญหาออกไปได้มากมาย ซึ่งเรียงลำดับตามความสำคัญได้ดังนี้คือ

ประถม	มัธยม
๑. พฤติกรรมก้าวร้าวต่อนักเรียน โรงเรียน และสมบัติของโรงเรียน ๒. รบกวนชั้นขณะกำลังสอน ๓. ขัดคำสั่งและระเบียบของโรงเรียน	๑. รบกวนชั้นขณะกำลังสอน ๒. ขัดคำสั่งและระเบียบของโรงเรียน ๓. ไม่สนใจในการเรียน ๔. แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อนักเรียน โรงเรียน และสมบัติของโรงเรียน

ประถม	มัธยม
๔. ไม่สนใจการเรียน	๕. เรียนหนังสือไม่ดี
๕. การลักขโมย	๖. หนีโรงเรียน
๖. เรียนหนังสือไม่ดี	๗. ไม่ทำการบ้าน
๗. หนีโรงเรียน	๘. ทุจริตเวลาสอบ
๘. ไม่สุภาพไม่เคารพครู	๙. ไม่สุภาพ ไม่เคารพนับถือครู
๙. ไม่ทำการบ้านตามที่ครูสั่ง	๑๐. การลักขโมย
๑๐. ชัดแย้งกับครู	๑๑. ชัดแย้งกับครู
๑๑. ทุจริตเวลาสอบ	๑๒. พูดจากหยาบคาย
๑๒. พูดจาหยาบคาย	๑๓. พูดปด
๑๓. อุบัติเหตุ	๑๔. สุขภาพไม่สมบูรณ์
๑๔. สุขภาพไม่สมบูรณ์	๑๕. ความไม่ร่วมมือกันระหว่างคณะครู
๑๕. ทั้งครูและนักเรียนมาโรงเรียน สาย	๑๖. ผู้ปกครองด่าโรงเรียน ครู
๑๖. ผู้ปกครองด่าโรงเรียน ครู	๑๗. ครูลืมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นมาโรงเรียน
๑๗. ครูและนักเรียนลืมนำวัสดุอุปกรณ์สำคัญ มาใช้ในการเรียนการสอน	

สำหรับประเทศไทยนั้นปัญหาที่พบมากในระดับประถม คือ

๑. นักเรียนแสดงความไม่สุภาพ

๒. ไม่เคารพนับถือครู

๓. หนีโรงเรียน

๔. เรียนหนังสือไม่ดี

๕. รบกวนชั้นขณะสอน

๖. ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน

๗. แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว

ในระดับมัธยมปัญหาที่พบบ่อย ๆ คือ

๑. ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน

๒. ไม่สนใจการเรียน

๓. แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว

๔. เรียนหนังสือไม่ดี

๕. ไม่สุภาพ

๖. ไม่เคารพครู

๗. รบกวนชั้นขณะกำลังสอน

๘. หนีโรงเรียน

สำหรับ เวคแกนด์ (Weigand; ๑๙๕๗ : ๓๕, ๕๑๘ – ๕๒๒) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีส่วนช่วยให้การเรียนประสบความสำเร็จโดยเน้นว่าขึ้นกับการปรับตัวของนักเรียนเอง รวมทั้งสภาพความเป็นอยู่ทางครอบครัว ซึ่งเขาสรุปผลวิจัยว่า

๑. นักเรียนที่มีความสำเร็จในการเรียนกับที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน มีความแตกต่างกันทางด้านการปรับตัว และมีเจตนคติต่อวิชาที่เรียนแตกต่างกัน

๒. นักเรียนที่ไม่ประสบผลสำเร็จทางการเรียนมีปัญหาทางครอบครัวมากกว่า

๓. นักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนได้รับการสั่งสอนทางด้านการปรับตัวจากทางบ้านและมีเจตนคติที่ดีต่อทางบ้าน

แต่ นำทรัพย์ จันทร์หอม (นำทรัพย์ จันทร์หอม; ๒๕๐๕ : ๒) กลับมีความคิดต่างออกไปโดยผลการวิจัยของเขากลับยืนยันว่า เด็กที่เป็นปัญหานั้นขึ้นอยู่กับแบบอย่างที่ได้รับจากครู ขณะเดียวกันพฤติกรรมที่ครูแสดงต่อคนอื่นหรือต่อเพื่อนในทางที่ดีก็มีส่วนช่วยสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนอยากมาโรงเรียน สนใจการเรียนรวมทั้งเป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีแก่เด็กด้วย

ไม่ว่านักการศึกษาจะมองปัญหาเด็กด้านใดก็ตาม ครูก็นับว่าเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาของเด็กโดยตรง เราจึงต้องมาศึกษาดูถึงอุปสรรคต่าง ๆ ของครูด้วย โดยเฉพาะพวกที่จบไปเป็นครูและ ยังมีประสบการณ์การสอนไม่มากนัก

เกี่ยวกับปัญหาของครูนี้ ละเมียด ลิมอักษร (ละเมียด ลิมอักษร; ๒๕๑๕ : ๕๗ – ๕๘) ได้เรียบเรียงบทความจากบรรณาธิการนิตยสาร Today's Education ซึ่งได้กล่าวถึงการสัมภาษณ์ครูใหม่ที่ทำการสอนปีแรกโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากครูหลาย ๆ ชาติ ในสถานที่ต่าง ๆ กัน ทั้งในเมืองและชนบท สรุปปัญหาของการเป็นครูในปีแรกได้เป็นด้านต่าง ๆ คือ

๑. การเตรียมการสอน

๒. การปกครองชั้น

๓. จำนวนนักเรียนในชั้น

๔. เกี่ยวกับด้านผู้ปกครอง

พัฒน์ น้อยแสงศรี (พัฒน์ น้อยแสงศรี; ๒๕๑๒ : ๑๕ – ๑๖) ก็ได้ศึกษาและแยกปัญหาต่าง ๆ ของครูใหม่ละเอียดลงไปอีกเป็น

๑. ด้านวินัย

๒. การจัดชั้นเรียน

๓. เทคนิคและวิธีสอน

๔. การสอนเพื่อให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล

๕. การขาดอุปกรณ์การสอน

๖. ความเข้าใจในหลักสูตร

๗. สถิติของโรงเรียนและการรายงาน

๘. มนุษยสัมพันธ์

๙. การสอนชั้นที่มีนักเรียนมาก

๑๐. การเตรียมการสอน

๑๑. ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก

๑๒. ความเข้าใจและความรับผิดชอบ

สำหรับ รีด (Reed; ๑๙๕๗ : ๓๑๒) ได้ติดตามผลการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเคนตักกี้ ปี ๑๙๕๑, ๑๙๕๒ และ ๑๙๕๓ ได้สุ่มตัวอย่างเอาเพียง ๓๓ % ผลการศึกษาปรากฏว่า

๑. ครูใหม่มักจะพบปัญหาในด้านจัดกิจกรรมการสอนมากกว่าที่คิดไว้

๒. ครูใหม่ได้รับการช่วยเหลือในการแก้ปัญหาจากเพื่อนมากกว่าที่คิดไว้

๓. ครูใหม่มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรวิชาชีพในมหาวิทยาลัยมีคุณค่าต่อตนมากกว่าวิชาอื่น โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตการสอน

๔. ประสบการณ์ที่ได้จากกิจกรรมที่เกิดจากการเป็นตัวแทนชุมนุมชน ในขณะที่เป็นนักศึกษาอยู่นั้น เป็นสิ่งมีคุณค่ายิ่งต่อการเป็นครู

ละเอียด จันทร์กิติวัฒน์ (ละเอียด จันทร์กิติวัฒน์; ๒๕๑๔ : ๖๔) ได้ศึกษาถึงความสามารถในการแก้ปัญหาของครู ป.กศ. โดยติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ ป.กศ. ตั้งแต่ปี ๒๕๐๔ – ๒๕๑๑ ในภาคการศึกษา ๑ และ ๒ ปรากฏผลดังนี้

๑. ครูใหญ่มีความเห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถแก้ปัญหาระดับปานกลาง

๒. ผู้สำเร็จ ป.กศ. เองก็มีความเห็นว่าตนมีความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการใช้กระดานดำ และมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เช่นกัน

แต่การศึกษาของแอบเพล (Appel; ๑๙๖๗ : ๑๗๒๑) เห็นว่าหลักสูตรในวิทยาลัยน่าจะมีผลต่อการสอน จึงได้ทำการประเมินผลหลักสูตรวิชาการศึกษาของวิทยาลัยนอรทปาร์ค (North Park) โดยสอบถามผลงานผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยแห่งนี้ และจากครูใหญ่ของโรงเรียนที่ครูเหล่านั้นไปสอนอยู่ จากการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างปรากฏว่าได้คืนจากครู ๗๔% และจากครูใหญ่ ๖๘% แอบเพล ได้สรุปผลการวิจัยว่า วิทยาลัยแห่งนี้ผลิตครูมัธยมได้ดี มีประสิทธิภาพสูง ครูผู้สอนมีคุณภาพดี มีความกระตือรือร้นในการสอน และมีความสามารถในการสอน ส่วนสิ่งที่วิทยาลัยต้องปรับปรุงคือ การจัดให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จากการฝึกสอนให้มากขึ้น

สำหรับ เอ็กจ์ (Edge; ๑๙๖๐ : ๓๗๖๓A) มีความสนใจผู้สำเร็จการศึกษา สาขาประถม จึงได้สอบถามผลการปฏิบัติงานผู้สำเร็จการศึกษาสาขาประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระหว่าง ๑๙๖๐ – ๑๙๖๗ จากมหาวิทยาลัยออเบอร์น (Auberm University) รัฐอัลบามา โดยมี

จุดประสงค์ที่จะประเมินผล โปรแกรมวิชาการศึกษาว่าส่งผลสำเร็จต่อการสอนเพียงใด โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ๔๘๕ คน ผลการศึกษาปรากฏว่า

๑. ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการให้ปรับปรุงโปรแกรมในหมวดวิชาการศึกษา โดยให้มีการเตรียมตัวอย่างเหมาะสมก่อนที่จะออกฝึกสอน

๒. กิจกรรมต่าง ๆ มีส่วนช่วยสร้างสมรรถภาพในการสอน และเห็นว่าประสบการณ์ในการฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่ามากที่สุด

อีกผู้หนึ่งที่มีความสนใจปัญหาของครูระดับประถมศึกษาคือ ไดเนส (Daines; ๑๙๖๗ : ๑๐๑) ซึ่งจากการศึกษาของเขาพบว่าครูประถมในรัฐไอดาโฮมีความต้องการมากสุดทางด้าน

๑. วิธีการช่วยนักเรียนที่เรียนได้ดี และเรียนได้เร็ว

๒. การเข้าใจถึงความต้องการของเด็กที่เป็นปัญหา

๓. ทักษะในการสอนนักเรียนที่มีระดับการอ่านต่างกัน

๔. การพัฒนาความรู้สึกในด้าน ความเชื่อมั่น ความปลอดภัย และความเป็นเจ้าของในเด็กนักเรียน

จากการที่ผู้สำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพครู ต้องประสบกับปัญหาที่ยุ่งยากต่าง ๆ ทำให้นักการศึกษาหลายท่านมุ่งมองไปถึงการฝึกสอนก่อนที่จะออกไปเป็นครูว่ามีข้อบกพร่องทางด้านใดและประสบปัญหาเหมือนกับผู้ที่จบการศึกษาไปแล้วหรือไม่ เพราะถือว่าการฝึกสอนเป็นการฝึกปฏิบัติงานในสภาพที่คล้ายกับการปฏิบัติจริง

เฮนรี่ (Henry; ๑๙๖๓ : ๔๓ – ๔๔) เป็นผู้หนึ่งที่ได้รวบรวมข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาฝึกสอนจำนวน ๓๙๔ คน และจากครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาเหล่านั้น และผลวิจัยของเขาพบว่าปัญหาในขณะออกฝึกสอนแบ่งได้เป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ปัญหาการสร้างพฤติกรรมอันพึงประสงค์ให้แก่นักเรียน

๒. ความรู้สึกไม่มั่นใจในตนเอง

๓. ปัญหาเกี่ยวกับการสอนให้เป็นที่เข้าใจแก่นักเรียน

สำหรับ เดียนา (Diana; ๑๙๖๙ : ๑๖๖๗ A) ก็ได้ศึกษานักเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาของมหาวิทยาลัย Wayne State ในรัฐมิชิแกนจำนวนหนึ่ง พบว่าประสบการณ์ที่นักเรียนฝึกสอน

ได้พบด้านต่าง ๆ ก่อให้เขามีความวิตกกังวล และนอกจากนี้ก็ยังมีความขัดแย้งในหน้าที่บางอย่างขณะฝึกสอน ดังนั้นการเตรียมตัวก่อนทำการสอนจริงอย่างดีจะช่วยให้เขามีสุขภาพจิตดีขึ้น ซึ่งผลวิจัยนี้สอดคล้องกับ ชาร์ลส (Charles; ๑๙๖๗ : ๖๙๐A) ซึ่งเห็นว่าผู้ที่เตรียมตัวให้พร้อมก่อนออกฝึกสอนจะส่งผลช่วยด้านการปรับตัว และช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญกว่าผู้ไม่ได้เตรียมตัว แต่เมื่อใช้ M.T.A.I. กับกลุ่มครั้งทั้งสองนี้กลับไม่มีความแตกต่างกัน

แต่จากการศึกษาของ สนั่น เมืองวงษ์ (สนั่น เมืองวงษ์; ๒๕๑๔ : ๗๓ – ๗๔) ที่ได้ศึกษาปัญหาสภาพการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอนจากครูพี่เลี้ยงก็พบว่านิสิตฝึกสอนไม่พร้อมจะปฏิบัติการสอน เพราะ

๑. นิสิตฝึกสอนไม่สามารถคุมชั้นเรียนได้

๒. มีปัญหาด้านการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน

๓. มีการเตรียมตัวน้อยในการวางโครงการสอน การทำบันทึกการสอน การใช้วิธีการสอน การจัดหาอุปกรณ์การสอน

๔. มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานน้อย

สำหรับ พีค (Peik, ๑๙๔๙ : ๓๗ – ๓๘) กล่าวว่าการฝึกสอนเพื่อให้ได้ผลและบรรลุถึงจุดมุ่งหมายจำต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้านนอกเหนือจากความรู้ที่ได้เรียนมา ซึ่งพีคและคณะได้รวบรวมลักษณะองค์ประกอบที่จะส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนได้แก่ความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ ความมั่นคงทางอารมณ์ มีความสามารถประจำตัว มีความรู้ทางวิชาการอย่างเพียงพอ ตื่นตัวแสวงหาความรู้อยู่เสมอ คล่องแคล่วว่องไว มีความยุติธรรม เข้าใจหลักการอบรมให้เป็นพลเมืองดี มีความเป็นประชาธิปไตย

ไฮเนส (Haines; ๑๙๖๐ : ๑) ก็ได้ให้ความเห็นว่านักเรียนฝึกหัดครูที่จะออกไปฝึกสอนมีความมุ่งหมายความสนใจ ความพร้อมและมีความสามารถแตกต่างกัน การจัดวางโครงการฝึกสอนก็เพื่อให้โอกาสแก่นักเรียนฝึกสอนได้ทดลองใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถ เพื่อค้นหาความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ทางวิชาการศึกษาและจิตวิทยา ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความพร้อมและมีสมรรถภาพในการเป็นครูเพราะว่าได้ฝึกทำหน้าที่และความรับผิดชอบเหมือนเป็นครูจริง ๆ ในการช่วยเหลือแนะนำของอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ดีกว่าวิธีสุ่มหา

ความรู้และทักษะในการเป็นครูตามธรรมชาติ หรือตามยถากรรม

นอกจากนี้ ไฮเนส ยังได้กล่าวถึงลักษณะที่นักเรียนฝึกสอนควรได้รับ ๔ ประการ คือ

๑. มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องเกี่ยวกับการสอน

๒. มีทักษะในการเตรียมการสอน และการวัดผล

๓. มีความสามารถในการใช้แหล่งวัสดุต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับเรื่องที่สอน

๔. มีความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะเป็นผู้นำที่ดีได้

แต่โดฟ (Dove; ๑๙๖๐ : ๔๐๔๒) มีความเชื่อมั่นว่าความสำเร็จในการฝึกสอน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม ความรู้เชิงวิชาการ รวมทั้งความรู้และความเข้าใจในตัวเด็กด้วย ซึ่งผลที่ได้นี้วิจัยจากการฝึกสอนของนิสิตวิทยาลัยคลาค (Clark College) จำนวน ๕๕ คน โดยสอบถามจากอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง

คิมเมล (Kimmel; ๑๙๖๕ : ๕๗๖๕ – ๕๗๖๖) นั้นกลับเห็นว่าความสำเร็จในการฝึกสอนขึ้นอยู่กับ

๑. องค์ประกอบทางด้านบุคลิกภาพ และคุณลักษณะต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ในการสอน และ

๒. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการที่ผ่านมาก็สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ในการสอนได้

สำหรับ บอยคิน (Boykin; ๑๙๖๐ : ๙ – ๑๙) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่นิสิตฝึกสอนบกพร่องขณะฝึกสอน ว่าไม่ได้เป็นเพราะขาดความรู้หรือมีประสบการณ์ไม่พอ แต่เป็นเพราะองค์ประกอบบางอย่างเช่น การระลึกถึงอดีต การมุ่งหวังในอนาคต ความรู้สึกรับผิดชอบ ความวิตกกังวล เหล่านี้มีส่วนทำให้เกิดความบกพร่องในการสอน

ไรอัน และคณะ (Ryans and Others; ๑๙๖๓ : ๘๒) จึงได้พยายามรวบรวมพฤติกรรมทั้งที่ดีและไม่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของผู้ที่ออกไปทำหน้าที่ครู ซึ่งแยกรายละเอียดได้ดังนี้

พฤติกรรมที่ดี	พฤติกรรมที่ไม่ดี
– ตื่นตัวอยู่เสมอ	– ท่าทางหงอยเหงาเบื่อหน่าย
– สนใจในตัวของนักเรียนและกิจกรรมของนั้น	– ไม่สนใจในตัวนักเรียนและกิจกรรมของนั้น

พฤติกรรมที่ดี	พฤติกรรมที่ไม่ดี
– ร่าเริงแจ่มใส	– อารมณ์ไม่ดีเห็นทุกอย่างเศร้าไปหมด
– ควบคุมตนเองได้ไม่ผิดหวังง่าย	– อารมณ์ไม่ดี โกรธง่าย
– มีอารมณ์ขัน	– เคร่งขรึม
– ยอมรับเมื่อตนทำผิด	– ไม่ยอมรับความผิดของตน
– ไม่ลำเอียงไม่สนใจเฉพาะคนใดคนหนึ่ง	– ลำเอียงสนใจเฉพาะนักเรียนคนใดคนหนึ่ง
– มีความอดทน	– ท้อถอยง่ายอ่อนแอ
– แสดงความเข้าอกเข้าใจนักเรียน	– ขาดความเมตตากรุณา
– แสดงความเป็นเพื่อนและสุภาพต่อนักเรียน	– ไม่ให้ความสนิทสนมด้วย
– ช่วยเหลือปัญหาส่วนตัวของนักเรียนเท่า ๆ กับปัญหาการเรียน	– สนใจเฉพาะด้านการเรียนของนักเรียน
– ยกย่องชมเชยผู้ทำงานดี	– ไม่มีการยกย่องหรือปรับปรุงนักเรียนให้ดีขึ้น
– ยอมรับว่านักเรียนสามารถทำงานยาก ๆ ได้	– ไม่เชื่อในความสามารถของนักเรียน
– ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	– ใช้ความเห็นของตนเป็นใหญ่
– ส่งเสริมให้กำลังใจนักเรียนมากที่สุด	– บั่นทอนกำลังใจของนักเรียน
– เตรียมการสอนอย่างดี	– ไม่เตรียมการสอน
– มีการยืดหยุ่นการสอนถ้าไม่เป็นไปตามแผนการ	– จะต้องสอนตามแผนการที่วางไว้โดยไม่ยอมเปลี่ยนแปลง
– ยอมรับความจำเป็นของนักเรียนแต่ละคน	– ไม่คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน
– ใช้อุปกรณ์การสอนกระตุ้นให้สนใจการเรียน	– ใช้วัสดุและอุปกรณ์การสอนที่น่าสนใจ

พฤติกรรมที่ดี	พฤติกรรมที่ไม่ดี
– ชี้แนวทางการเรียนแจ่มแจ้ง มีการสาธิต การอธิบาย	– การสาธิตการอธิบายไม่รัดเฉน
– ให้คำชี้แจงอย่างแจ่มแจ้ง	– คำชี้แจงคลุมเครือ
– สนับสนุนให้ทำงานเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและประเมินผลด้วยตัวเอง	– ไม่ให้โอกาสนักเรียนทำงานและประเมินผลงานของตน
– มีระเบียบวินัยดี	– ทำอะไรตามใจชอบ
– ให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้วยความเต็มใจ	– ให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างเสียไม่ได้

ถึงอย่างไรก็ตามแม้จะมีแนวทางที่บ่งถึงความประพฤติ และการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ดีไว้ก็ตาม นักการศึกษาก็พยายามหาทางขจัดปัญหาด้วยวิธีอื่น ๆ อีกดังที่

ฟรานซิส (Francis; ๑๙๗๒ : ๒๘๘ – ๒๘๙) ซึ่งได้กล่าวถึงวิธีลดปัญหาบางอย่างที่นักเรียนฝึกหัดครูเผชิญในระหว่างฝึกสอน โดยการใช้วิธีสัมมนาปัญหา (Problem Oriented) ในศูนย์ ซึ่งจัดให้มีขึ้นในภาคฤดูร้อน โดยผู้เรียนในสาขาประถมกับพวก Junior High Major ๒๒ คน และมัธยมศึกษาอีก ๑๒ คน ผู้สอนระดับต่าง ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ๒ ระดับนี้ได้รับการวัดเจตนคติต่อความคิดเห็น ๖ อย่าง ซึ่งมีดังนี้

๑. การฝึกสอน

๒. การทำตัวเป็นครู

๓. การสัมมนาการฝึกสอน

๔. กิจกรรมการเตรียมการสอน

๕. การควบคุมชั้นเรียน

๖. ครูผู้ร่วมงาน

จากการวัดโดยใช้เครื่องมือที่ไม่ซ้ำแบบกันในการทดสอบทั้ง ๓ ครั้ง ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าการสัมมนามีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาในการสอนมาก

ออสมัน (Osman; ๑๙๕๙ : ๑๒๙๑) ก็ได้ศึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาฝึกสอนเช่นกัน แต่กลับเน้นด้านการเปลี่ยนทัศนคติ ซึ่งเขาเห็นว่า

ก. ทัศนคติของนักเรียนฝึกสอนจะเปลี่ยนไปได้มากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้

๑. โอกาสที่จะได้เข้าร่วมการนิเทศกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนฝึกสอนได้มากน้อยเพียงใด

๒. การจำกัดโอกาสที่นักเรียนฝึกสอนจะได้ร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่น ๆ ว่ามากน้อยเพียงใด

๓. ความยุ่งยากเกี่ยวกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในห้องเรียนมีมากน้อยเพียงใด

๔. ความสะดวกสบายในห้องเรียนมีมากน้อยเพียงใด

๕. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในห้องเรียนดีหรือไม่

๖. การเตรียมการสอนพร้อมหรือไม่

๗. ความยุ่งยากในการปรับตัว ตามบทบาทของครูว่ามีมากน้อยเพียงใด

๘. การเสนอแนะที่เกี่ยวกับการปรับปรุงบุคลิกภาพของนักเรียนฝึกสอน โดยอาจารย์นิเทศก์ ว่านักเรียนฝึกสอนมีความรู้สึกพอใจหรือไม่

ข. ทัศนคติของนักเรียนฝึกสอนจะเปลี่ยนไปค่อนข้างน้อย เกี่ยวกับองค์ประกอบเหล่านี้

๑. ความยุ่งยากในการจูงใจเด็ก

๒. ความยุ่งยากในการควบคุมวินัยของเด็ก

๓. ความเชื่อที่ว่าเด็กจะไม่ได้รับผลสัมฤทธิ์ตามความสามารถของเขา

๔. ความเชื่อที่ว่าเด็กให้ความร่วมมือน้อยมาก

๕. ความเชื่อที่ว่าอาจารย์นิเทศก์ได้ให้การนิเทศอย่างเพียงพอ

๖. การตัดสินใจที่จะไม่รับตำแหน่งครูในโรงเรียน เช่น ที่ออกฝึกสอน ในโอกาสต่อไป

สำหรับ จอห์น ซี. ฟลานาแกน (John C. Flanagan; ๑๙๕๘ : ๗๒๗) ได้ศึกษาวิธีแก้ปัญหา โดยใช้วิธีการพฤติกรรมวิกฤต (The Critical Incident Technique) ก็สามารถเสนอการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยให้ครูพี่เลี้ยงปฏิบัติดังนี้

๑. ครูพี่เลี้ยงเตรียมตัวสำหรับชั้นดี
๒. ครูพี่เลี้ยงมีความสามารถควบคุมพฤติกรรมในชั้นเรียนได้อย่างดียิ่ง
๓. ครูพี่เลี้ยงให้คำแนะนำต่าง ๆ ต่อนิสิตฝึกสอน
๔. ครูพี่เลี้ยงแสดงความสนใจนิสิตฝึกสอนของตน
๕. ครูพี่เลี้ยงแสดงความสนใจในการสอนของตน
๖. ครูพี่เลี้ยงใช้วิธีการที่ได้ผล เกี่ยวกับการแก้ปัญหาของการคุมชั้นเรียน
๗. ครูพี่เลี้ยงใช้อุปกรณ์การสอนได้ผลดี
๘. ครูพี่เลี้ยงมีมนุษยสัมพันธ์กับนิสิตฝึกสอน
๙. ครูพี่เลี้ยงให้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการควบคุมนักเรียนต่อนิสิตฝึกสอน
๑๐. ครูพี่เลี้ยงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนแต่ละคาบเวลา (Period)
๑๑. ครูพี่เลี้ยงให้กำลังใจแก่นิสิตฝึกสอน
๑๒. ครูพี่เลี้ยงให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในชั้นเรียนต่อนิสิตฝึกสอน
๑๓. ครูพี่เลี้ยงแสดงความสนใจในอนาคตของนิสิตฝึกสอน
๑๔. ครูพี่เลี้ยงปฏิบัติต่อนิสิตฝึกสอนเหมือนเพื่อนร่วมอาชีพ
๑๕. ครูพี่เลี้ยงแสดงความสนใจในเนื้อหาวิชา (Subject matter)
๑๖. ครูพี่เลี้ยงสนใจที่จะติชมการสอนของนิสิตฝึกสอน
๑๗. ครูพี่เลี้ยงมีส่วนร่วมในบทเรียน
๑๘. ครูพี่เลี้ยงยกย่องนิสิตฝึกสอนที่ทำงานดี

แต่การแก้ปัญหาของครูในกลุ่ม SEAMEO ตามที่สำเริง บุญเรืองรัตน์ ได้รายงานไว้ว่าครูได้แก้ปัญหาในชั้นเรียนด้วยวิธีต่าง ๆ คือ

๑. ลงโทษ เช่น ดุ ด่า ตี ชู่รายงานครูใหญ่ หักคะแนน กักบริเวณ ไล่ออกนอกชั้นเรียน เป็นต้น

๒. ให้ความช่วยเหลือ และความสนใจเป็นรายบุคคล เช่น ช่วยเหลือในการเรียน การแก้ปัญหา เป็นต้น

๓. ให้คำแนะนำคำอธิบาย เช่น การให้คำแนะนำเกี่ยวกับความประพฤติที่เหมาะสม

๔. ไม่สนใจต่อปัญหานั้น เช่น เวลาครูโกรธก็เดินออกจากห้องเสีย

๕. การศึกษาเป็นรายกรณี

๖. โยนปัญหาให้ผู้อื่นแก้ เช่น ให้นักเรียนแก้ปัญหากันเอง โยนปัญหาให้ครูใหญ่หรือครูอื่น ๆ แก้

๗. ร่วมมือกับครูหรือผู้อื่นในการแก้ปัญหา เช่น ร่วมมือกับนักเรียนในการแก้ปัญหา ร่วมกับครูใหญ่ในการแก้ปัญหา เป็นต้น

จากวิธีการแก้ปัญหาด้านต่าง ๆ ดังกล่าวก็ได้มีผู้คิดค้นหาวิธีการที่จะแก้ปัญหาให้แตกต่างออกไป และวิธีหนึ่งที่นำมาใช้คือการสร้างแบบจำลองของปัญหา (Simulation) ซึ่งเป็นการสมมุติสถานการณ์คล้ายสภาพที่เป็นจริง โดยฝึกให้ผู้อยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ แก้ปัญหาด้วยตัวเอง ซึ่งนับว่าเหมาะที่จะใช้ฝึกนักเรียนฝึกหัดครูก่อนจะไปพบกับปัญหานั้นจริง ๆ วิธีนี้เริ่มมาใช้ในการศึกษาครั้งแรกในเขตการศึกษาเมืองเจฟเฟอสัน (Jefferson Township School District) โดยใช้กับครูใหญ่ระดับประถมศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าหลายเรื่อง

เกี่ยวกับแบบจำลองของปัญหานี้ เดวิด (David; ๑๙๗๒ : ๒๕๗ A) ได้นำไปใช้กับนักเรียนฝึกหัดครูก่อนออกทำการฝึกสอน ผลปรากฏว่า

๑. นักเรียนฝึกหัดครูมีความมั่นใจในการสอนมากกว่ากลุ่มไม่ได้ฝึก

๒. ผู้ได้รับการฝึกมีความมั่นใจในบุคลิกภาพของตนเอง ที่แสดงต่อนักเรียน

๓. ผู้รับการฝึกสามารถเตรียมตัวเพื่อการออกฝึกสอนได้ดีกว่า

๔. นักเรียนฝึกหัดครูที่ฝึกใช้แบบจำลองของปัญหา เห็นว่าการฝึกจากแบบจำลองช่วยให้ประสบผลสำเร็จมาก

ซึ่งผลการทดลองสอดคล้องกับที่ เชอร์รี่ (Cherry; ๑๙๗๒ : ๕๐๘๗ A) ได้ทำกับครูที่เริ่มสอนโดยใช้หุ่น (Model) ช่วยในการฝึกแบบจำลอง (Simulation) ซึ่งจากสถานการณ์ ๒๐ อย่าง ก็สามารถเตรียมให้ครูใหม่คิดหาวิธีแก้ปัญหาล่วงหน้าก่อนออกทำการสอนจริง

สำหรับ ลีโอโพลโด โจเซฟ (Leopoldo Joseph; ๑๙๗๒ : ๑๘๘๖ – ๑๘๘๗ A) ถึงแม้จะใช้แบบจำลองของปัญหา ไปใช้ในการสอนภาษาต่างประเทศก็ตาม ก็ปรากฏว่าแบบจำลองของปัญหา สามารถช่วยฝึกฝนครูสอนภาษาต่างประเทศได้เป็นอย่างดี

อีกผู้หนึ่งที่มองเห็นถึงประโยชน์ของแบบจำลอง คือ ซาลวาเตอร์ (Salvatore; ๑๙๗๒ : ๒๗๒๑ A) โดยเขาเชื่อว่าแบบจำลองจะเป็นเครื่องมือที่ทำให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ในบรรยากาศที่ไม่มีการบังคับ ซึ่งในแต่ละสถานการณ์จะช่วยให้เกิดวิธีปฏิบัติหลาย ๆ วิธี โดยเขายืนยันจากผลการใช้แบบจำลอง ในรูปปฏิบัติการในตะแกรง(In Basket) และการแสดงบทบาท (Role playing)กับนิสิตที่อยู่ในโครงการแนะแนวของมหาวิทยาลัยในรัฐนิวยอร์ค (State University of New York)

นอกจากนี้แอ็บท์ (Abt; ๑๙๖๖ : ๑๓) ยังได้รายงานถึงประโยชน์ของแบบจำลองของปัญหาว่าช่วยให้เกิดทักษะและความรู้ อันจะนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง และเขายังเน้นว่า แบบจำลองของปัญหาช่วยสร้างประสบการณ์อันมีประโยชน์แก่ผู้ฝึกฝนเป็นอย่างมาก

สำหรับ การ์เวย์ (Garvey; ๑๙๖๖ : ๑๔) ได้รายงานประโยชน์ที่ได้รับจากแบบจำลองของปัญหา ซึ่งกลุ่มทดลองจำนวนถึง ๙๓ % เห็นว่าแบบจำลองของปัญหา ช่วยให้ได้รับความสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับการค้นคว้าของแอคทิค (Attig; ๑๙๖๗ : ๒๕ — ๒๙) ซึ่งแสดงผลดังกล่าว และยังชี้ว่าแบบจำลองช่วยกระตุ้นนักเรียนระดับมัธยมได้มากกว่าวิธีอื่น

แทนซี่ และอันวิน (Tansey and Unwin;๑๙๖๙ : ๙ — ๑๗) ผู้ซึ่งนำแบบจำลองของปัญหาไปใช้ทางด้านการฝึกนักบริหารทางด้านการศึกษา ก็ได้เขียนสรุปประโยชน์ของแบบจำลองไว้ ๑๐ ข้อคือ

๑. แบบจำลองของปัญหานั้นเป็นสิ่งยั่วยุ ผู้ที่เข้ามาร่วมในกิจกรรมให้เกิดความสนใจ

๒. เป็นการใช้กลวิธีให้บุคคลได้เข้ามารวมกัน ดังเช่นการแข่งขัน

๓. ช่วยให้สามารถทำการสอนได้ในช่วงเวลาระยะยาว แม้แต่กับเด็กที่ไม่สนใจเรียน

๔. เป็นการสร้างให้เกิดความรู้สึกที่เป็นจริง และเกิดสัมพันธภาพขึ้นในห้องเรียน

๕. ช่วยให้สามารถรวมปัญหาและทำให้ปัญหานั้นเข้าใจได้ง่ายเข้า

๖. เป็นการเปลี่ยนเงื่อนไขทางสังคม จากเดิมที่ครูเป็นผู้บริหารโดยการสั่งการใช้วินัยและความคิดเห็นของครูเป็นเครื่องตัดสิน มาดำเนินการสอนโดยให้ครูเข้าร่วมด้วยทางให้คำแนะนำ

๗. เป็นโครงสร้างหรือโครงการที่เสนอให้ทราบรายละเอียดต่าง ๆ

๘. เป็นวิธีการสามารถเลือกวิธีปฏิบัติได้

๙. แบบจำลองของปัญหานั้น ครูเป็นผู้จัดเตรียมและไม่จำเป็นต้องควบคุมการดำเนินงาน

๑๐. สามารถให้ผู้ร่วมตัดสินใจได้อย่างอิสระ

ศูนย์อินโนเทคก็ได้สร้างแบบจำลองของปัญหาไว้ ๒ ชนิด คือการศึกษาเป็นรายกรณี และการแสดงบทบาท ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นอุปกรณ์ช่วยฝึกสอน ให้นักเรียนครูได้ศึกษาเรียนรู้ถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ตลอดจนค้นคิดหาวิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้น นับว่าแบบจำลองของปัญหานี้ มีประโยชน์ต่อการฝึกหัดครูเป็นอันมาก

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK. THAILAND

บทที่ ๒

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ทำเป็นโครงการ (Project) ซึ่งกระทำกับกลุ่มตัวอย่าง ๔ ระดับ ซึ่งมีผู้ร่วมวิจัยในระดับต่าง ๆ ดังนี้

นางสาวนันทนา จูทังคะ ระดับ ป.กศ. ต้น
นางสาวสิรินา เล็บครุฑ ระดับ ป.กศ. สูง
นางสาวอารีย์ ธัญญวงษ์ ระดับปริญญาตรีสาขามัธยม
สำหรับผู้วิจัยเองได้ทำกับกลุ่มตัวอย่าง ระดับปริญญาตรีสาขาประถม

เพื่อที่จะให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

๑. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
๒. การสร้างเครื่องมือ
๓. การรวบรวมข้อมูล
๔. การจัดกระทำกับข้อมูล
๕. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
๖. การสร้างแบบจำลองของปัญหา

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยในเรื่องนี้ได้เลือกนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๔ สาขาประถม ในปีการศึกษา ๒๕๑๖ ซึ่งทำการฝึกสอนมาแล้วประมาณ ๒ เดือน ซึ่งจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ก็ได้จำนวนนิสิตจากสถานศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

4 4 7 8

ตาราง ๑ จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาและข้อมูลที่ได้รับ

สถานศึกษา	ส่งจริง	ได้รับคืน	% ที่ได้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๔	๑๔	๑๐๐
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๗	๒๕	๕๓
วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร	๑๗๔	๑๒๖	๗๒
รวม	๒๓๕	๑๖๕	๗๒

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือเป็นแบบสอบถามโดยใช้วิธีพฤติกรรมวิกฤต (The Critical Incident Technique) ซึ่งมัณฑนา ปิยะมาดา (มัณฑนา ปิยะมาดา; ๒๕๑๑ : ๒๓ – ๒๔) ได้รายงานจากการค้นคว้าของฟลานาแกน (Flanagan) ที่ใช้พฤติกรรมวิกฤตในโครงการศึกษาจิตวิทยาการบินของทหารในสงครามโลกครั้งที่ ๒ (The Aviation Psychology Program of the Army Air Force in World War II)และสามารถนำไปทดสอบเพื่อคัดเลือกนายทหารอย่างได้ผล ต่อมา The American Institute for research and the University of Pitlsburgh ก็ได้ปรับปรุงเทคนิคของพฤติกรรมวิกฤติ (The Critical Incident Technique) ออกเป็น ๕ ขั้น คือ

๑. การตัดสินหรือตกลงในจุดมุ่งหมายทั่ว ๆ ไป ของกิจกรรมนั้น ๆ จุดประสงค์ทั่ว ๆ ไปนี้ ควรจะเป็นข้อความสั้น ๆ ที่ได้รับจากผู้รู้ในแขนงวิชานั้น ๆ และสามารถที่จะแสดงออกมาให้เป็นที่เข้าใจกันได้สำหรับบุคคลทั่วไป

๒. กำหนดแผนการและขอบเขตในการรวบรวมเหตุการณ์จริง ๆ (Factual Incident) ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ต้องการคำชี้แจงสำหรับผู้ที่จะรายงานนั้นจะต้องเฉพาะเจาะจงและขึ้นอยู่กับมาตราฐานที่จะใช้ในการประเมินผลตามประเภทพฤติกรรมที่ต้องการจะทราบ

๓. รวบรวมข้อมูล เหตุการณ์ต่าง ๆ นั้นอาจจะรายงานมาให้ทราบด้วยวิธีการสัมภาษณ์ หรือโดยการเขียนของผู้รายงานเองก็ได้ จะอย่างไรก็ตาม การรายงานนั้นต้องทราบเป็นปรนัยและต้องครอบคลุมรายละเอียดที่เกี่ยวข้องด้วย

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลก็มีจุดประสงค์ เพื่อที่จะย่นย่อและอธิบายข้อมูลนั้น ๆ เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ได้อย่างดี ซึ่งในขั้นนี้โดยทั่วไปแล้ว จะมีความเป็นปรนัยไม่เท่าข้อ ๓

๕. แปลความหมายและรายงานพฤติกรรมคุณลักษณะต่าง ๆ ของกิจกรรมนั้น ๆ

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีพฤติกรรมวิกฤตนี้รวบรวมปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน รวมทั้งการแก้ปัญหาของตนทั้งที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งให้นิสิตฝึกสอนได้คิดว่า นิสิตผู้อื่นจะแก้ปัญหานั้น ๆ อย่างไร ซึ่งแบบสอบถามนี้ดัดแปลงจากแบบทดสอบของศูนย์อินโนเทค (INNOTECH CENTER) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ ในกลุ่มประเทศซีมีโอ (SEAMEO)

แบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นครั้งแรกนั้น สร้างเป็น ๒ แบบ

แบบที่ ๑ ไม่ให้ตัวอย่างที่เป็นปัญหาซึ่งมักเกิดขึ้นในชั้นเรียน

แบบที่ ๒ ให้ตัวอย่างรายละเอียดของปัญหาที่มักเกิดขึ้นในชั้นเรียน

จากการนำแบบทดสอบทั้ง ๒ แบบไปใช้ทดลองกับนิสิตปี ๔ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตรที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว ๑ ภาคเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างในการทดลองแบบละ ๑๐ คน จากการนำแบบสอบถามทั้ง ๒ แบบมาแจกแจงรายละเอียดก็ปรากฏว่าแบบสอบถามชนิดที่ ๒ ให้รายละเอียดได้ดีกว่าแบบที่ ๑ จึงได้นำแบบสอบถามแบบที่ ๒ มาปรับปรุงข้อความ และการใช้ภาษาให้รัดกุมยิ่งขึ้น เพื่อนไปใช้จริงในการสำรวจปัญหา

วิธีการรวบรวมข้อมูล

๑. ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากวิทยาลัยไปติดต่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากหัวหน้าหน่วยฝึกสอน และอาจารย์นิเทศก์แต่ละแห่ง เมื่อติดต่อสอบถามจำนวนแล้ว ก็นัดวันไปทดสอบตามจำนวนนิสิตแต่ละแห่ง

๒. นำแบบสอบถามแจกและอธิบายวิธีเขียนตอบแบบสอบถาม แล้วให้นิสิตตอบโดยไม่กำหนดเวลา เสร็จแล้วจึงนำข้อมูลกลับ

การจัดกระทำกับข้อมูล

๑. นำคำตอบแบบสอบถามที่ได้มาคัดเลือกเฉพาะคำตอบที่สมบูรณ์ไว้

๒. นำคำตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาตรวจนับจำนวน และแจกแจงความถี่โดยแยกตัวปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาทั้งที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จออกเป็นหมวดหมู่

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ในการหาอันดับความสำคัญของปัญหา และวิธีการแก้ปัญหานั้น ใช้จัดอันดับจากความถี่

การสร้างแบบจำลองของปัญหา

นำปัญหาทุกประเภทไปสร้างเป็นแบบจำลองของปัญหา ๒ ชนิด คือ

ก. การศึกษารายกรณี โดยเขียนรายละเอียดของประวัติของเด็กที่เป็นปัญหาแต่ละราย ตลอดจนวิธีการที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน

ข. การแสดงบทบาท โดยสร้างเป็นบทบาท ๒ บทบาท คือ บทบาทของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และบทบาทของครูที่จะต้องแสดงวิธีการแก้ปัญหานั้น

บทที่ ๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทนี้จะได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมมาพร้อมทั้งการแปลความหมายประกอบโดยจะแยกกล่าวเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ ปัญหาที่พบตามลำดับความสำคัญซึ่งคิดจากจำนวนความถี่ของปัญหาที่พบ

ตอนที่ ๒ พฤติกรรมที่จัดแยกเป็นหมวดหมู่

ตอนที่ ๓ สภาพปัญหาตามหมวดหมู่และวิธีการแก้ปัญหาของครูทั้งที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งวิธีอื่น ๆ ที่คิดจะนำไปใช้แก้ปัญหาเรียงตามลำดับความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ ๑

จากรายงานของผู้ฝึกสอนสามารถจัดปัญหาได้ดังตาราง ๒

ตาราง ๒ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนระดับประถม และอันดับความสำคัญจัดตามความถี่ที่พบ

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนระดับประถม	จำนวนความถี่	อันดับความสำคัญ
ก้าวร้าว รังแกเพื่อน ทะเลาะกับเพื่อน เช่น ฟันแทง ชกต่อย	๗๐	๑
ไม่สนใจเรียน	๕๔	๒
คุยและส่งเสียงดังในห้องเรียน	๔๓	๓
เรียกร้องความสนใจ แสดงอาการให้เพื่อนหัวเราะ ปลุกพระลองมีด	๔๓	๔

ตาราง ๒ (ต่อ)

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนระดับประถม	จำนวนความถี่	อันดับความสำคัญ
เรียนอ่อน	๓๓	๕
ไม่ทำการบ้าน	๓๑	๖
ขาดเรียน หนีเรียน	๒๗	๗
ไม่ทำแบบฝึกหัดและงานที่มอบให้ในชั้น	๒๒	๘
แหย่เพื่อนและล้อเลียนเพื่อน	๒๑	๙
ลองดีกับครูฝึกสอน เช่น แกล้งยวน ลองภูมิ แกล้งถามนอกเรื่อง	๑๙	๑๐
ซึม นั่งเหม่อลอย ขรึม	๑๖	๑๑
ไม่เชื่อฟัง ขัดคำสั่ง เฉยเวลาสั่งงาน	๑๕	๑๒
พูดจาไม่สุภาพ หยาบคาย	๑๕	๑๓
เล่นกับเพื่อน ๆ เวลาเรียน	๑๕	๑๔
กิริยาไม่เรียบร้อย เช่น แกล้งฟุบกับโต๊ะ กระโดดทำลิงเคาะโต๊ะ	๑๔	๑๕
มาสาย เข้าห้องช้า	๑๓	๑๖
เข้ากับเพื่อนไม่ได้	๑๓	๑๗
ทำงานช้า	๑๑	๑๘
ไม่พูดกับครู	๑๐	๑๙
เขียนหนังสือไม่เป็นระเบียบ ไม่เป็นตัว ผิดมาก	๙	๒๐
ไม่เชื่อมั่น ไม่กล้าแสดงออกในการตอบคำถามและร่วมกิจกรรม	๙	๒๑

ตาราง ๒ (ต่อ)

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนระดับประถม	จำนวนความถี่	อันดับความสำคัญ
หลับในชั้นเรียน	๘	๒๒
ไม่นำอุปกรณ์มาเรียน	๘	๒๓
พูดสอดแทรกขณะครูสอน	๘	๒๔
พูดโกหก	๘	๒๕
เก็บความรู้สึกไม่ได้ เช่น ชอบร้องไห้ กระโดดเมื่อดีใจ	๘	๒๖
ลักขโมย	๗	๒๗
คิดช้า เรียนรู้ช้า	๗	๒๘
ไม่ชอบเรียนวิชาบางวิชา เช่น ภาษาไทย, อังกฤษ, คณิตศาสตร์	๗	๒๙
เอางานอื่นขึ้นมาทำขณะครูสอน	๗	๓๐
แสดงความไม่พอใจเมื่อครูเตือนหรือทำโทษ	๗	๓๑
ไม่ส่งงาน	๗	๓๒
ไม่มีอุปกรณ์เพราะทางบ้านจน	๖	๓๓
ทำงานมักง่ายไม่เรียบร้อย	๖	๓๔
เดินในชั้นเรียนขณะครูสอน	๖	๓๕
ไม่อยากเรียนหนังสือ	๖	๓๖
แต่งกายไม่เหมาะสม	๕	๓๗
อ่านหนังสือไม่ออกไม่เหมาะสมระดับชั้น	๕	๓๘
ช่างฟ้อง	๕	๓๙
ไม่จดงาน	๔	๔๐

ตาราง ๒ (ต่อ)

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนระดับประถม	จำนวนความถี่	อันดับความสำคัญ
พูดจาไม่เป็นเรื่องเป็นราว	๔	๔๑
สุขภาพไม่แข็งแรง	๔	๔๒
แกล้งตะโกนตอบคำถามครู	๓	๔๓
ทำตัวเป็นกระเทย	๓	๔๔
กุยอวดฐานะตัวเองและดูถูกเพื่อนที่จน	๓	๔๕
เอาแต่ใจตัวเอง	๓	๔๖
สนใจเรียนเฉพาะบางวิชา	๓	๔๗
สายตาสั้น	๓	๔๘
แสดงตัวเป็นผู้รู้กว่าคนอื่น	๒	๔๙
ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	๒	๕๐
ชักชวนเพื่อนไม่ให้เชื่อฟังครู	๒	๕๑
ประจบครูฝึกสอน	๒	๕๒
ชอบหยิบของผู้อื่นไปใช้เสมอ ๆ	๒	๕๓
ไม่ยอมกินข้าวกลางวัน	๒	๕๔
สูบบุหรี่ที่โรงเรียน	๒	๕๕
เล่นการพนัน	๒	๕๖
คบเพื่อนชายทางชู้สาว	๒	๕๗
ไม่ชอบครูประจำชั้น	๒	๕๘
ชอบทำลายของเพื่อนและส่วนรวม	๒	๕๙

ตาราง ๒ (ต่อ)

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนระดับประถม	จำนวนความถี่	อันดับความสำคัญ
พูดคำคำอ่าง	๑	๖๐
หูตึง	๑	๖๑
ปากแหว่งพูดไม่ชัด	๑	๖๒
ติดยาเสพติด	๑	๖๓
ออกกำลังกายมากจนเรียนหนังสือไม่ได้	๑	๖๔
ลอกงานที่ให้ทำ	๑	๖๕
ไม่พร้อมในการอ่านเขียน	๑	๖๖
ไม่ทำความสะอาดชั้นเรียนตามหน้าที่ที่กำหนด	๑	๖๗
สนใจครูฝึกสอนชายแบบชู้สาว	๑	๖๘
งอนกับครู	๑	๖๙
ตอบไม่ตรงคำถาม	๑	๗๐
ขี้ลืมจำอะไรไม่ค่อยได้	๑	๗๑
ไม่รักษาอุปกรณ์การเรียน	๑	๗๒
เดินออกนอกห้องไม่ขออนุญาต	๑	๗๓
เกลียดแม่ตัวเอง	๑	๗๔
วางตัวเป็นใหญ่กับเพื่อน ๆ	๑	๗๕
พกอาวุธมาโรงเรียน	๑	๗๖
ผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำมาก	๑	๗๗
ไม่เข้าใจคำสั่ง	๑	๗๘
ช่วยตัวเองไม่ได้ทั้งด้านการแต่งกายและรับประทานอาหาร	๑	๗๙

ตาราง ๒ (ต่อ)

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนระดับประถม	จำนวนความถี่	อันดับความสำคัญ
ไม่พอใจเรียนเนื้อหาที่ง่ายเกินไป	๑	๘๐
นั่งงอมนิ้ว อมดินสอ	๑	๘๑
พูดภาษาไทยไม่ชัด	๑	๘๒
คบนักเลงนอกโรงเรียน	๑	๘๓
น้อยใจในผลงานและคะแนนที่ได้	๑	๘๔
ไม่สนใจเรียนบางวิชา	๑	๘๕

จากตาราง ๒ แสดงให้เห็นว่าปัญหาในระดับประถมศึกษา ที่นิสิตฝึกสอนระดับปริญญาตรีพบ มีจำนวน ๘๕ ปัญหา ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ก้าวร้าวรังแกเพื่อนและทะเลาะกับเพื่อน ซึ่งมีจำนวนความถี่ถึง ๗๐ รองไปคือปัญหาไม่สนใจเรียนมี ๕๙ คุยและส่งเสียงดังในห้องเรียน ๔๓ ซึ่งเท่ากับแสดงตัวเด่นด้วยอาการต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกัน คือ เรียนอ่อนกับไม่ทำการบ้าน คือ ๓๓ และ ๓๑ ตามลำดับ ถัดไปคือขาดและหนีเรียน จำนวน ๒๗ นอกจากนี้ก็มีไม่ทำแบบฝึกหัด ๒๒ แหย่เพื่อนและล้อเลียนเพื่อน ๒๑ ลองดีกับครูฝึกสอน ๑๙ นั่งซึมเหม่อลอย ๑๖ เล่นกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน ขัดคำสั่ง พูดไม่สุภาพ ความถี่ปัญหาละ ๑๕ มีกิริยาไม่เรียบร้อย เช่น แกล้งพุบกับโต๊ะจำนวน ๑๔ เข้ากับเพื่อนไม่ได้ และมาสายหรือเข้าห้องช้า ความถี่ปัญหาละ ๑๓ ทำงานช้าจำนวน ๑๑ ไม่พูดกับครูจำนวน ๑๐ และปัญหาอื่น ๆ ซึ่งมีความถี่จำนวนน้อยกว่า ๑๐ ส่วนปัญหาที่พบความถี่จำนวนน้อยที่สุดคือ ๑ ซึ่งมีปัญหา ไม่สนใจเรียน พูดติดอ่าง หูตึง พูดไม่ชัดเพราะปากแหว่ง ติดยาเสพติด ออกกำลังกายมากจนเรียนไม่ได้ ลอกงานที่ให้ทำ ไม่มีความพร้อมในการอ่านเขียน ไม่ทำความสะอาดห้องเรียน สนใจครูฝึกสอนอย่างชัดเจน งอนกับครู ตอบไม่ตรงคำถาม ขี้ลืม

ไม่รักษาอุปกรณ์การเรียน ออกนอกชั้นไม่ขออนุญาต เกลียดแม่ตัวเอง วางตัวเป็นใหญ่กับเพื่อน ๆ พกอาวุธมาโรงเรียน ผลการเรียนต่ำมาก ไม่เข้าใจคำสั่ง ช่วยตัวเองไม่ได้ ไม่พอใจเนื้อหาที่สอน อมนิ้ว พูดภาษาไทยไม่ชัด ลบนักเลง และน้อยใจในคะแนนที่ได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ ๒

จากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวในตอนที่ ๑ นั้น ผู้วิจัยได้นำมาจัดเป็นหมวดหมู่ของปัญหาดังได้แจกแจงไว้ในตาราง ๓ นี้

ตาราง ๓ พฤติกรรมที่จัดแยกเป็นหมวดหมู่

หมวดปัญหา	พฤติกรรม	ความถี่
ปัญหาแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวผู้อื่น	๑. ก้าวร้าวรังแกเพื่อน ทะเลาะกับเพื่อน เช่น ทันแทง ชกต่อย	๗๐
	๒. ชอบทำลายของเพื่อนและส่วนรวม	๒
	๓. วางตัวเป็นใหญ่กับเพื่อน ๆ	๑
	รวม	๗๓
ปัญหาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน	๑. ไม่สนใจเรียน	๕๔
	๒. เรียนอ่อน	๓๓
	๓. ไม่ทำการบ้าน	๓๑
	๔. ขาดเรียนหนีเรียน	๒๗
	๕. ไม่ทำแบบฝึกหัดและงานที่มอบหมายให้ในชั้น	๒๒

ตาราง ๓ (ต่อ)

หมวดปัญหา	พฤติกรรม	ความถี่
	๖. ทำงานช้า	๑๑
	๗. เขียนหนังสือไม่เป็นระเบียบ ไม่เป็นตัว ผิดมาก	๙
	๘. ไม่นำอุปกรณ์มาเรียน	๘
	๙. ไม่ส่งงาน	๗
	๑๐. คิดช้า เรียนรู้ช้า	๗
	๑๑. ไม่ชอบเรียนวิชาบางวิชา เช่น ภาษาไทย, ภาษาอังกฤษ, คณิตศาสตร์	๗
	๑๒. เอางานอื่นขึ้นมาทำขณะครูสอน	๗
	๑๓. ไม่มีอุปกรณ์เพราะทางบ้านจน	๖
	๑๔. ทำงานมักง่ายไม่เรียบร้อย	๖
	๑๕. ไม่อยากเรียนหนังสือ	๖
	๑๖. อ่านหนังสือไม่ออกไม่เหมาะสมระดับชั้น	๕
	๑๗. ไม่จดงาน	๔
	๑๘. สนใจเรียนเฉพาะบางวิชา	๓
	๑๙. ไม่สนใจเรียนบางวิชา	๑
	๒๐. ออกกำลังกายมากจนเรียนหนังสือไม่ได้	๑
	๒๑. ลอกงานที่ให้ทำ	๑
	๒๒. ไม่พร้อมในการอ่านเขียน	๑
	๒๓. ไม่รักษาอุปกรณ์การเรียน	๑

ตาราง ๓ (ต่อ)

หมวดปัญหา	พฤติกรรม	ความถี่
	๒๔. ผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำมาก	๑
	๒๕. ไม่พอใจเนื้อหาวิชาที่สอนง่ายเกินไป	๑
	๒๖. น้อยใจในผลงานและคะแนนที่ได้รับ	๑
	๒๗. พูดภาษาไทยไม่ชัด	๑
	รวม	๒๖๗
พฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียน	๑. เรียกร้องความสนใจ โดยแสดงอาการให้เพื่อนหัวเราะ ปลุกพระ ตองมีด	๔๓
	๒. คุยและส่งเสียงดังในห้อง	๔๓
	๓. แหย่เพื่อนและล้อเลียนเพื่อน	๒๑
	๔. เล่นกับเพื่อนเวลาเรียน	๑๕
	๕. พูดสอดแทรกขณะครูสอน	๘
	๖. เดินในชั้นเรียนขณะครูสอน	๖
	๗. ชักชวนเพื่อนไม่ให้เชื่อฟังครู	๒
	รวม	๑๗๘

ตาราง ๓ (ต่อ)

หมวดปัญหา	พฤติกรรม	ความถี่
พฤติกรรมไม่เหมาะสมที่แสดงต่อครู	๑. ลองดีกับครูฝึกสอน เช่น แกล้งยวน ลองภูมิ	๑๔
	๒. ไม่เชื่อฟังขัดคำสั่ง เถียงเวลาสั่งงาน	๑๕
	๓. ไม่พูดกับครู ครูถามไม่ตอบ	๑๐
	๔. แสดงความไม่พอใจเมื่อครูเตือนและทำโทษ	๗
	๕. แกล้งตะโกนตอบคำถามครู	๓
	๖. ประจบครูฝึกสอน	๒
	๗. ไม่ชอบครูประจำชั้น	๒
	๘. สนใจครูฝึกสอนรายแบบชู้สาว	๑
	๙. งอนกับครู	๑
	รวม	๖๐
ปัญหาด้านบุคลิกภาพ	๑. ซึม เหม่อลอย เงียบขรึม	๑๖
	๒. เข้ากับเพื่อนไม่ได้	๑๓
	๓. ไม่เชื่อมั่นไม่กล้าแสดงออกในการตอบคำถามและร่วมกิจกรรม	๔
	๔. เก็บความรู้สึกไม่ได้ เช่น ร้องไห้ กระโดดเมื่อดีใจ โมโหง่าย	๘
	๕. ช่างฟ้อง	๕
	๖. พูดจาไม่เป็นเรื่องเป็นราว	๔

ตาราง ๓ (ต่อ)

หมวดปัญหา	พฤติกรรม	ความถี่
	๗. ทำตัวเป็นกระเทย	๓
	๘. เอาแต่ใจตัวเอง	๑
	๙. ช่วยตัวเองไม่ได้ด้านการกิน และแต่งกาย	๑
	รวม	๖๐
ปัญหาอื่น ๆ และพฤติกรรมไม่เหมาะสมบางประการ	๑. พูดจาไม่สุภาพ หยาบคาย	๑๕
	๒. กิริยาไม่เรียบร้อย เช่น แกล้งฟุบกับโต๊ะ กระโดดทำลิง เคาะโต๊ะ	๑๔
	๓. มาสาย เข้าห้องช้า	๑๓
	๔. หลับในชั้นเรียน	๘
	๕. พูดโกหก	๘
	๖. ลักขโมย	๗
	๗. แต่งกายไม่เหมาะสม	๕
	๘. คุยอวดฐานะตัวเองและดูถูกเพื่อน	๓
	๙. แสดงตัวเป็นผู้รู้กว่าผู้อื่น	๒
	๑๐. ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	๒
	๑๑. ชอบหยิบของผู้อื่นไปใช้เสมอ ๆ	๒
	๑๒. ไม่ยอมกินข้าวกลางวัน	๒
	๑๓. สูบบุหรี่ที่โรงเรียน	๒

ตาราง ๓ (ต่อ)

หมวดปัญหา	พฤติกรรม	ความถี่
	๑๔. เล่นการพนัน	๒
	๑๕. คบเพื่อนชายทางชู้สาว	๒
	๑๖. ติดยาเสพติด	๑
	๑๗. ไม่ทำความสะอาดชั้นเรียนตามหน้าที่ที่กำหนด	๑
	๑๘. ตอบไม่ตรงคำถาม	๑
	๑๙. เดินออกห้องเรียนไม่ขออนุญาต	๑
	๒๐. เกลียดแม่ตัวเอง	๑
	๒๑. พกอาวุธมาโรงเรียน	๑
	๒๒. ไม่เข้าใจคำสั่ง	๑
	๒๓. นั่งอมนิ้ว อมดินสอ	๑
	๒๔. คบนักเลงนอกโรงเรียน	๑
	รวม	๔๖
ปัญหาเกี่ยวกับสภาพทางกาย	๑. สุขภาพไม่แข็งแรง	๔
	๒. สายตาสั้น	๓
	๓. หูตึง	๑
	๔. ปากแหว่งพูดไม่ชัด	๑

ตาราง ๓ (ต่อ)

หมวดปัญหา	พฤติกรรม	ความถี่
	๕. ขี้ลืมจำอะไรไม่ค่อยได้	๑
	๖. พูดติดอ่าง	๑
	รวม	๑๑

จากตาราง ๓ แสดงให้เห็นว่าหมวดหมู่พฤติกรรมที่พบมากที่สุดโดยดูจากความถี่ คือ หมวดปัญหาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน ซึ่งพบจำนวนถึง ๒๖๗ รองไปเป็นพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียนซึ่งมีความถี่ ๑๗๘ อันดับ ๓ ก็เป็นหมวดปัญหาอื่น ๆ และพฤติกรรมไม่เหมาะสมบางประการมีจำนวนความถี่ ๙๖ และที่พบมากเป็นอันดับ ๔ คือ หมวดปัญหาที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อผู้อื่น ซึ่งมีความถี่ ๗๓ อันดับต่อไปมีความถี่เท่ากันสองหมวดคือ สภาพปัญหาเกี่ยวกับด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมไม่เหมาะสม ที่แสดงต่อครู ซึ่งมีความถี่ ๖๐ อันดับสุดท้ายที่พบน้อยที่สุดคือสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับสภาพทางกาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ ๓

ปัญหาต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วนั้น นิสิตฝึกสอนมีวิธีแก้ต่าง ๆ กัน มีทั้งที่ได้ผลและไม่ได้ผล ดังได้เสนอไว้ในตารางต่อไปนี้

ตาราง ๔ หมวดปัญหาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนและวิธีแก้ปัญหา

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
ไม่สนใจเรียน	๕๙	เรียกแนะนำเป็นการส่วนตัว	๑๖	ให้ความสนใจเป็นพิเศษ	๙	ให้ความสนใจเป็นพิเศษ	๓
		ให้ความสนใจเป็นพิเศษยกย่องชมเชย	๘	เรียกมาแนะนำเป็นการส่วนตัว	๘	ตักเตือนทันที	๕
		ซักถามบ่อย ๆ	๗	ซักถามบ่อย ๆ	๗	เรียกมาแนะนำเป็นการส่วนตัว	๔
		ตักเตือนทันที	๖	ศึกษาประวัติ	๕	ไม่สนใจ	๔
		ให้ความเป็นกันเองกับเด็ก	๔	ตั้งเป็นหัวหน้ากลุ่ม	๔	ชมเชย	๔
		ให้ความรักความเข้าใจ	๒	เรียกงานมาตรวจบ่อย ๆ	๔	ให้ความเป็นกันเองกับเด็ก	๓
		เรียกมาช่วยงานบางอย่าง	๒	ตี	๔	ตี	๓
		ศึกษาประวัติ	๒	ชมเชย	๓	ปลอบและขู่	๒
		ให้มีเพื่อนถูกใจเป็นที่ปรึกษา	๑	ดุด่า	๓	ขอความร่วมมือผู้ปกครอง	๒
				เอาใจใส่พูดด้วยดี ๆ	๓	ให้เด็กได้ร่วมกิจกรรม	๑

ตาราง ๔ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่านำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
		ให้ทำงานด้วยความสบายใจ	๑	ตักเตือนทันที	๓	ตั้งกฎข้อบังคับเข้มงวด	๑
		มอบงานให้รับผิดชอบ	๑	ให้ยืน	๒	สืบหาสาเหตุแล้วแก้	๑
		คุยต่อหน้าเพื่อน	๑	แยกนั่งคนเดียว	๒	ชมทั้งวัน	๑
		เร้าให้สนใจ	๑	ไม่ให้เพื่อนเล่นด้วย	๒	ปรึกษาครูที่เลี้ยง	๑
		พยายามให้ร่วมกิจกรรมเสมอ	๑	ไม่สนใจ	๒	จูงชวนให้สนใจ	๑
		ให้ทำงานใกล้ ๆ คอยควบคุม	๑	ให้แสดงกิจกรรมเสมอ	๒	ลดสิทธิบางประการ	๑
		จัดสมุดพกให้เด็กให้คะแนนความ		ใช้อุปกรณ์ที่น่าสนใจ	๒	ย้ายที่นั่ง	๑
		สนใจตนเองส่งครูทุกวัน	๑	แกล้งชมต่อหน้าเพื่อน	๑	ให้คะแนนกลุ่ม	๑
		ติดตามผลงานเด็กอย่างจริงจัง	๑	ให้เก็บของบนโต๊ะลงให้หมด	๑	ใช้อุปกรณ์น่าสนใจ	๑
		เขียนจดหมายไปชมเชยเด็กทาง	๑	สลับที่นั่ง	๑	ยอ	๑
		บ้าน	๑	ให้ออกนอกห้อง	๑	คุ	๑
		จูงชวนให้สนใจ	๑	จูงชวนให้สนใจ	๑	คาดโทษ	๑
		ไม่สนใจตัวเด็ก	๑	หลีกเลี่ยงการสนิทสนม	๑	เรียกมาช่วยเหลืองานบางอย่าง	๑
		ให้ยืน	๑	ให้คะแนนเด็กที่ตั้งใจเรียน	๑		
		ใช้อุปกรณ์น่าสนใจ	๑	อบรมทั้งชั้น	๑		

ตาราง ๔ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่านำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
		ให้คะแนนกลุ่ม	๑	มองบอย ๆ	๑		
		ยอ	๑	ให้ทำงานร่วมกับเพื่อนที่รอบ	๑		
		ยกให้เป็นหัวหน้า	๑				
		ขอความร่วมมือผู้ปกครอง	๑				
		ให้เพื่อนอภิปรายการกระทำ	๑				
		จักกิจกรรมให้น่าสนใจ	๑				
เรียนอ่อน	๓๓	สอนพิเศษส่วนตัว	๙	สอนพิเศษเป็นส่วนตัว	๘	สอนพิเศษเป็นส่วนตัว	๘
		หมั่นถามเสมอ	๖	เอาใจใส่งานเป็นพิเศษ	๖	เอาใจใส่งานเป็นพิเศษ	๔
		ขอความร่วมมือผู้ปกครองช่วย	๔	เรียกให้ตอบคำถามบอย ๆ	๒	ติดต่อผู้ปกครองให้ช่วยแก้ไข	๔
		กระตุ้นให้อยากเรียน	๓	ติดต่อผู้ปกครองให้ช่วยแก้ไข	๒	ให้งานเหมาะสมความสามารถ	๑
		เอาใจใส่งานเป็นพิเศษ	๓	เปิดโอกาสให้ถามครูได้ทุกเวลา	๑	ตักเตือน	๑
		ให้นั่งกับเด็กเรียนดี	๒	ดี	๑	แนะแนวอาชีพที่เหมาะสม	๑
		ให้นั่งใกล้ครู	๒	ตักเตือนให้ตั้งใจ	๑	ถามคำถามง่าย ๆ	๑
		ให้งานต่างจากเพื่อน ๆ	๒	ให้ทำแบบฝึกหัดช้า ๆ	๑		
		จัดกลุ่มสอนพิเศษให้	๑				

ตาราง ๔ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
		ลงโทษยกย่อง	๑				
		ศึกษาประวัติเพื่อแก้ไข	๑				
ไม่ทำการบ้าน	๓๑	เรียกมาซักถามแนะนำส่วนตัว	๔	เรียกมาซักถามแนะนำส่วนตัว	๔	เอาใจใส่งานเป็นพิเศษ	๖
		ให้ความเป็นกันเอง	๔	เอาใจใส่งานเป็นพิเศษ	๓	ติดต่อผู้ปกครองกวดขัน	๒
		สอนพิเศษส่วนตัว	๓	เรียกมาทำตอนเลิกเรียนกับครู	๓	ให้คะแนนสมุดแบบฝึกหัด	๒
		ให้ทำเวลาพัก	๓	ตี	๒	ปรับเงิน	๑
		ติดต่อผู้ปกครองกวดขัน	๒	ตัดคะแนน	๒	ไม่ตรวจ	๑
		ให้คะแนนแบบฝึกหัด	๑	ชู้ให้ทำเวร	๑	ตี	๑
		ตี	๑	ให้มาอธิบายวิธีทำกับครูก่อน	๑	ให้มาทำงานกับครู	๑
		ชู้ไม่ให้พัก	๑	ประจานต่อหน้าเพื่อน	๑	ปล่อยเลยตามเลย	๑
		ชู้แขวนคอ	๑	ชู้ไม่ให้เข้าชั้นเรียน	๑	ปรึกษาครูแนะแนว	๑
		ให้ทำตอนเลิกเรียน	๑	บอกครูประจำชั้นแก้	๑	ให้ทำงานเหมาะกับสติปัญญา	๑
		อภิปรายในชั้นว่าสมควรหรือไม่	๑	ให้ทำการบ้านที่ค้างก่อน	๑		
		อธิบายรายละเอียดการบ้าน	๑	เรียกมาตกลงเรื่องการทำการบ้าน	๑		

ตาราง ๔ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
ขาดเรียน หนีเรียน	๒๘	สืบหาสาเหตุตักเตือน	๑๐	เรียกมาอบรมชี้แจงส่วนตัว	๕	ช่วยสอนพิเศษ	๓
		ให้ความรัก	๔	ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง	๔	ให้ความสนใจเด็กเป็นพิเศษ	๓
		เรียกมาพูดคุยแนะนำ	๓	ให้ความเป็นกันเอง	๒	ตักเตือน	๒
		ช่วยสอนพิเศษ	๒	แจ้งให้ครูประจำชั้นทราบ	๒	ติดต่อขอความร่วมมือทางบ้าน	๒
		เรียกให้ช่วยงานบางอย่าง	๑	พูดชักจูงเด็กให้มาเรียน	๒	กำหนดคะแนนเวลาเรียน	๑
		ไปเยี่ยมบ้านเด็ก	๑	สร้างบทเรียนให้สนุก	๒	เอาเด็กมาพักกับครู	๑
		ย้ายห้อง	๑	เสนอครูใหญ่ไล่ออก	๑	ให้รายงานครูบางอย่าง	๑
				ตามที่บ้าน	๑	สร้างบทเรียนให้สนุก	๑
				ให้ครูใหญ่เตือน	๑		
				ตั้งเป็นหัวหน้าห้อง	๑		
				ตี	๑		
				ด่า	๑		
				แกล้งชมเมื่อมาเรียน	๑		
				ให้เลือกขาดเรียนสัปดาห์ละวัน	๑		

.. ตาราง ๔ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
ไม่ทำแบบฝึกหัดและงานที่มอบหมายให้ทำในชั้น	๒๖	เรียกพูดคุยแนะนำส่วนตัว	๙	เรียกพูดคุยแนะนำส่วนตัว	๙	ให้กำลังใจในการทำงาน	๓
		ให้กำลังใจ	๙	ให้ความสนใจงานเป็นพิเศษ	๓	เรียกพูดคุยแนะนำส่วนตัว	๓
		ให้ความสนใจงานเป็นพิเศษ	๙	ตี	๒	ให้ความสนใจเด็กมาก ๆ	๒
		แกล้งรวมตอหน้าเพื่อน	๒	ว่าอย่างรุนแรง	๑	สอนพิเศษ	๑
		ตี	๒	ซักถามก่อนให้ทำ	๑	ให้เวลาทำมากกว่าคนอื่น	๑
		แจ้งผู้ปกครองให้กวดขัน	๒	เรียกสมุดคูบ่อย ๆ	๑	ตี	๑
		ให้รวยเหลืองานเล็ก ๆ น้อย ๆ	๑	ให้ทำเวร	๑	ปล่อยปละละเลย	๑
		ให้ทำแบบฝึกหัดบนกระดานดำ	๑	ใช้อุปกรณ์ช่วยสอน	๑	ปล่อยปละละเลย	๑
		ให้ทำงานง่าย ๆ	๑	หักคะแนน	๑	แกล้งรวมตอหน้าเพื่อน	๑
		ซักรวนให้ทำ	๑	บอกครูประจำชั้น	๑		
		สัญญาให้สิทธิพิเศษ	๑	ตักเตือนทันที	๑		
		ไม่ให้เล่น	๑				
		ให้นั่งทำงานกับครู	๑				
		สอนให้พิเศษ	๑				
		ตั้งเป็นหัวหน้า	๑				

ตาราง ๔ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
ทำงานช้า	๑๑	ทำตัวเป็นกันเองกับเด็ก	๒	ตี	๒	ช่วยสอนพิเศษ	๑
		ให้ความสนใจการทำงานอย่างใกล้ชิด	๒	ให้มาทำให้ดู	๒		
		เอาตัวอย่างให้เด็กดู	๑	ไม่สนใจ	๑		
		สอนช้า ๆ	๑	เขียนชื่อประจานบนกระดาน	๑		
		ไม่เร่งการทำงานของเด็ก	๑	ให้ทำตอนพัก	๑		
		พยายามชมเชยเด็ก	๑				
เขียนหนังสือไม่เป็น — ระเบียบไม่เป็นตัวผิดมาก	๙	เอาแบบอย่างที่ดีมาให้ดู	๑	เรียกมาฝึกเขียนนอกเวลา	๑	ปล่อยปละละเลย	๑
		ขอร้องครูภาษาไทยช่วยกวดขัน	๑	ตรวจดูการทำงานอย่างใกล้ชิด	๑		
		ให้คัดหนังสือส่งทุกวัน	๑	ชมเชยผลงาน	๑		
				ศึกษาเด็ก	๑		
				ใช้การสอนหลาย ๆ วิธี	๑		
				ติดตามส่วนตัว	๑		
				ให้คัดหนังสือส่งทุกวัน	๑		

ตาราง ๔ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
คิดช้า เรียนรู้ช้า	๗	ให้ความรักความเข้าใจเด็ก ให้ร่วมกิจกรรมบ่อย ถามบ่อย ๆ กระตุ้นให้เชื่อมั่น	๔ ๒ ๑ ๑	เรียกมาแนะนำส่วนตัว ดูแลเด็กเป็นพิเศษ อธิบายให้ฟังช้า ๆ ปลอบให้กำลังใจ	๒ ๒ ๑ ๑	ดูแลเป็นพิเศษ อธิบายช้า ๆ ปลอบให้กำลังใจ	๑ ๑ ๑
ไม่รอบ เรียนวิชา บางวิชา เช่นภาษา ไทย . อังกฤษ คณิตศาสตร์	๗	ให้โอกาสซักถามทุกเวลา ชักชวนให้สนใจ ให้กำลังใจ มอบงานพิเศษให้ทำ	๑ ๑ ๑ ๑	สอนพิเศษ ให้แสดงความสามารถที่มี อบรมตักเตือน	๑ ๑ ๑	จัดบทเรียนให้น่าสนใจ สอนซ่อมเสริม ให้แสดงออกอย่างเชื่อมั่น ชักชวนให้อยากเรียน ขอความร่วมมือทางบ้านช่วย	๑ ๑ ๑ ๑ ๑
เอางานอื่น มาทำขณะ ครูสอน	๗	ตักเตือนทันที เรียกอบรมส่วนตัว แกล้งถามมาก ๆ ให้ยืน	๓ ๒ ๑ ๑	ให้เก็บของบนโต๊ะลงให้หมด ให้คะแนนกลุ่ม ให้ยืน แกล้งชมเชย	๑ ๑ ๑ ๑	ตักเตือนแนะนำ ดี เข้มงวดจริงจัง เรียกอบรมส่วนตัว	๒ ๑ ๑ ๑

ตาราง ๔ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
ไม่นำอุปกรณ์การเรียนมา เช่น หนังสือ สมุด ชุดพละ	๘	สอบถามแนะนำส่วนตัว	๓	เอาใจใส่เป็นพิเศษ	๒	เอาใจใส่เป็นพิเศษ	๑
		ตักเตือนทันที	๒	ให้ยืมอุปกรณ์	๑	แนะนำชี้แจง	๑
		เอาใจใส่เป็นพิเศษ	๒	แจ้งผู้ปกครองช่วยกวดขัน	๑	แจ้งผู้ปกครองช่วยกวดขัน	๑
		แจ้งครูที่เลี้ยงดี	๑				
		ไม่ให้เข้าชั้น	๑				
			๑				
ไม่ส่งงาน	๗	ติดตามงานที่ให้อย่างใกล้ชิด	๒	ชี้แจงอบรมเด็ก	๒	สอนพิเศษ	๑
		สนใจเด็กเป็นพิเศษ	๑	ทำตัวเป็นกันเองกับเด็ก	๒	ใช้หลักจิตวิทยาแก้	๑
		ให้กำลังใจ	๑	ทำข้อตกลงเรื่องการส่งงาน	๑	ติดตามงานที่ให้ทำอย่างใกล้ชิด	๑
		ตรวจสมุดทุกวัน	๑	จดชื่อผู้ไม่ส่งงาน	๑	ให้กำลังใจ	๑
		ดุทำโทษ	๑			ไม่สนใจ	๑
						ดี	๑
						ทำตัวเป็นกันเองกับเด็ก	๑

ตาราง ๔ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
ไม่อยาก	๖	เอาใจใส่เป็นพิเศษ	๔	แนะนำ	๑	ตรวจงานให้เป็นพิเศษ	๑
เรียนหนัง-		แนะนำ	๓	สอนพิเศษ	๑	เอาใจใส่เด็กพิเศษ	๑
สือ		ให้กำลังใจ	๑				
		หาเรื่องสนุกให้เด็กฟัง	๑				
ไม่มีอุปกรณ์	๖	ให้ความรักความเห็นใจ	๒	จัดหาอุปกรณ์ให้	๓	ให้ความรักความเห็นใจ	๑
เรียนเพราะ		ช่วยจัดหาให้เท่าที่จำเป็น	๑	ให้ความรักความเห็นใจ	๒	ปล่อยตามยถากรรม	๑
จน เช่น		ขอร้องให้เพื่อน ๆ เห็นใจไม่ล้อ	๑			ช่วยสอนพิเศษ	๑
สบุด เสื้อผ้า							
ทำงาน	๖	แนะนำตักเตือน	๒	ให้ยืม	๑	ดี	๒
มักง่าย		เอาใจใส่การงานมาก ๆ	๒			ตรวจงานอย่างละเอียดรอบคอบ	๑
ไม่เรียบร้อย		ให้ทำงานใหม่	๑			ให้พักผ่อนหลังกินอิ่ม	๑
ไม่ตั้งใจ						ให้งานทำมาก ๆ	๑
ทำงาน							
และทำงาน							
ไม่รอบคอบ							

ตาราง ๔ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
ไม่สนใจเรียนบางวิชา	๑	ให้กำลังใจ	๑			สอนพิเศษ	๑
ออกกำลังกายมากจนเรียนหนังสือไม่ได้	๑			บังคับให้เล่นเป็นเวลา เรียกมาสอนหนังสือเวลาว่าง	๑ ๑	บังคับ	๑
ลอกงานที่ให้ทำ	๑	ให้มีเพื่อนถูกใจเป็นที่ปรึกษา ไม่เข้มงวดกงานนัก	๑ ๑				
ไม่พร้อมในการอ่านเขียน	๑		ฝึ	ฝึกกล้ามเนื้อมือ และสายตา	๑		

ตาราง ๔ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
ไม่รักษาอุปกรณ์การเรียน	๑			ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ที	๑ ๑		
ผลการเรียนอยู่ระดับต่ำมาก	๑			สอนพิเศษ ติดเตือน	๑ ๑	ตี	๑
ไม่พอใจเนื้อหาวิชาที่ง่ายเกินไป	๑	เขียนชื่อประจาน	๑			เขียนสัญญลักษณ์แทนอย่างน่าเกลียด ให้รางวัล	๑

ตาราง ๔ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
น้อยใจในผลงานและคะแนนที่ได้	๑	อธิบายส่วนตัวชี้แจงข้อบกพร่องเปรียบเทียบกับงานที่ได้ทำและให้เพื่อน ๆ วิจารณ์ผลงาน	๑				
ขาดภาษาไทยไม่ดี				พูดคุยกับเด็กบ่อย ๆ	๑	ใช้อุปกรณ์ช่วยสอน เช่น วิทยุเทป	๑
				ให้เพื่อนในชั้นช่วยสอน	๑		
				ให้อ่านภาษาไทยออกเสียงบ่อย ๆ	๑		
				ติดต่อผู้ปกครองช่วยสอน	๑		

จากตาราง ๔ แสดงให้เห็นว่าในหมวดปัญหาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ไม่สนใจเรียนมีความถี่จำนวน ๙๑ ซึ่งใช้วิธีแก้ที่ได้ผลมาก ๕ อันดับแรกคือ เรียกแนะนำเป็นการส่วนตัวความถี่ ๑๖, ให้ความสนใจเด็กเป็นพิเศษความถี่ ๘, ยกย่องชมเชยความถี่ ๗, ซักถามบ่อย ๆ เท่า ๆ กับตักเตือนทันทีคือความถี่ ๖ ส่วนวิธีแก้ที่นำมาใช้มากและไม่ได้ผลตามลำดับคือ ให้ความสนใจพิเศษความถี่ ๑, เรียกมาแนะนำเป็นการส่วนตัวความถี่ ๘, ซักถามบ่อย ๆ ความถี่ ๗, ติดตามประวัติความถี่ ๔, ตั้งเป็นตัวหน้ากลุ่ม เรียกมาตรวจงานบ่อย ๆ และที่มีความถี่เท่ากันคือ ๔ วิธีอื่น ๆ ที่คิดจะนำไปใช้แก้ปัญหามากที่สุดคือ ให้ความสนใจเป็นพิเศษความถี่ ๘, ตักเตือนทันที ๔ เรียกมาแนะนำส่วนตัว ไม่สนใจ และ ชมเชย ความถี่เท่ากันคือ ๔

ปัญหาที่พบรองลงไปคือเรียนอ่อน ความถี่ ๓๓ ซึ่งใช้วิธีแก้ปัญหาที่ได้ผล ๓ อันดับแรก คือสอนพิเศษส่วนตัว ความถี่ ๙ หมั่นถามเสมอ ความถี่ ๖ และขอความร่วมมือกับผู้ปกครองช่วยแก้ ความถี่ ๔ วิธีแก้ที่ไม่ได้ผลความถี่มากที่สุดคือสอนพิเศษเป็นส่วนตัว ความถี่ ๘ และรองลงไป ความถี่ ๖ คือเอาใจใส่งานเป็นพิเศษ ๖ วิธีอื่นที่คิดจะนำไปใช้แก้ปัญหาคือสอนพิเศษ ความถี่ ๘ และรองไปคือเอาใจใส่งานเป็นพิเศษ และคิดต่อผู้ปกครองช่วยแก้ไขเท่ากันคือ ความถี่ ๙

ปัญหาที่พบมากเป็นอันดับ ๓ ในหมวดสภาพการเรียนคือเด็กไม่ทำการบ้าน ซึ่งวิธีแก้ปัญหาที่ใช้ได้ผลมาก คือเรียกมาซักถามแนะนำส่วนตัว และให้ความเป็นกันเอง ซึ่งมีความถี่เท่ากันคือ ๔ รองลงไปคือ สอนพิเศษส่วนตัวและให้ทำเวลาหัก ความถี่เท่ากันคือ ๓ และวิธีแก้ที่ใช้ไม่ได้ผลมากที่สุด คือเรียกมาสอบถามแนะนำส่วนตัว ความถี่ ๔ ที่เอาใจใส่งานเป็นพิเศษ และเรียกมาทำกับครูมีจำนวนเท่ากันคือความถี่ ๓ ส่วนวิธีอื่น ๆ ที่คิดจะนำไปแก้ไขตำกับต้น ๆ ตามลำดับความถี่คือ ให้เอาใจใส่งานเป็นพิเศษ ๖ รองลงไปความถี่ ๒ มีคิดต่อผู้ปกครองกวดขัน และให้คะแนนสมดแบบฝึกหัด

ปัญหาอันดับ ๔ ที่พบคือ ปัญหาเด็กขาดเรียนและหนีเรียน วิธีแก้ที่ใช้ได้ผลมากที่สุดคือ สืบหาสาเหตุและตักเตือน ความถี่ ๑๐ ให้ความรัก ๔ เรียกมาพูดคุยแนะนำ ๓ วิธีแก้ที่ไม่ได้ผลที่มากที่สุดคือ เรียกอบรมชี้แจงส่วนตัว ความถี่ ๕ รองไปเป็นขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ความถี่ ๔ สำหรับวิธีอื่นที่เสนอ คือ ช่วยสอนพิเศษ และให้ความสนใจเด็กเป็นพิเศษ ความถี่เท่ากันคือ ๓ รองลงไปคือตักเตือน และติดต่อขอความร่วมมือจากทางบ้าน ความถี่ ๒ เท่ากัน

ปัญหาอีกอันดับหนึ่งที่พบมีความถี่สูงในหมวดสภาพการเรียนคือ ไม่ทำแบบฝึกหัดและงานที่มอบให้ในชั้น วิธีแก้ที่ได้ผลตามลำดับความถี่คือ เรียกมาพูดคุยแนะนำส่วนตัว ๘ ให้กำลังใจ ๔ ให้ความสนใจงานเป็นพิเศษ ๔ วิธีแก้ที่ใช้ไม่ได้ผลคือ เรียกมาพูดคุยแนะนำส่วนตัว ความถี่ ๔ ให้ความสนใจงานเป็นพิเศษความถี่ ๓ วิธีแก้ปัญหาอื่น ๆ คือให้กำลังใจในการทำงานความถี่ ๓ ซึ่งเท่ากับเสนอแก้โดยเรียกมาแนะนำเป็นส่วนตัว

นอกนั้นเป็นปัญหาเกี่ยวกับสภาพการเรียนอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก เช่นเกี่ยวกับการทำงาน ทัศนคติต่อวิชา และด้านอุปกรณ์การเรียน

ตาราง ๕ หมวดปัญหาพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียนและวิธีแก้ปัญหา

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
เรียกร้องความสนใจโดยแสดงอาการให้เพื่อน ๆ หัวเราะ ปฏิกพระองมิด	๔๓	ตักเตือนอบรมทันที	๗	ตักเตือนอบรมทันที	๘	ดี	๖
		จัดกิจกรรมให้ได้แสดงออก	๔	ไม่สนใจ	๕	ดุ	๒
		สืบประวัติแล้วแนะนำ	๔	ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง	๔	ขอความร่วมมือทางบ้านช่วยแก้	๒
		ตั้งเป็นหัวหน้าดูแลชั้น	๔	เรียกมาตักเตือนส่วนตัว	๓	สืบประวัติแนะนำ	๒
		เรียกมาคุยเกี่ยวกับพฤติกรรม	๔	ดุ	๒	ให้ช่วยครูทำงาน	๑
		ดี	๓	หาโอกาสชมเชย	๑	ให้ไปนั่งในหมู่ผู้หญิง	๑
		เรียกมาตักเตือนส่วนตัว	๒	บอกครูที่เลี้ยง	๑	ให้ยืนหน้าชั้น	๑
		วางตัวให้เด็กนับถือ	๑	พยายามให้ร่วมกิจกรรม	๑	แยกนั่งคนเดียว	๑
		ให้ช่วยครูทำงาน	๑	ให้กะแนนกลุ่ม	๑	จัดกิจกรรมให้ได้แสดงออก	๑
		ไม่ให้เล่นตอนพัก	๑	ตั้งกฎการปฏิบัติ	๑		
		คาดโทษ	๑	ให้เข้าห้องเรียนช้ากว่าคนอื่น	๑		
		หาโอกาสชมเชย	๑	ดี	๑		
		ให้กลับบ้านช้ากว่าคนอื่น ๆ	๑	เชิญชื่อประจาน	๑		
		ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง	๑	ให้ยืน	๑		
				ตั้งเป็นหัวหน้า	๑		
				ให้กลับบ้านช้ากว่าคนอื่น	๑		

ตาราง ๕ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
				เรียกมาตกลงเกี่ยวกับพฤติกรรม	๑		
				ให้นั่งคนเดียว	๑		
คุยและส่งเสียงดังในห้อง	๔๓	เรียกอบรมส่วนตัว	๖	ตักเตือนแนะนำทันที	๔	ดุ	๓
		เรียกมาตกลงเรื่องพฤติกรรม	๔	ให้แยกที่นั่งคนที่คุยกัน	๓	ตักเตือน	๓
		ตักเตือนแนะนำทันที	๓	ให้ความสนใจคนคุยเป็นพิเศษ	๓	ตี	๒
		ไม่ให้พัก	๓	ห้ามคุย	๒	ตัดสิทธิบางอย่าง	๑
		เอาใจใส่เป็นพิเศษ	๒	ตั้งเป็นหัวหน้า	๒	ใช้หลักจิตวิทยาแก้	๑
		จ้องหน้า	๒	พยายามให้ทำแบบฝึกหัด	๑	แนะนำวิธีปฏิบัติตน	๑
		เรียกให้ตอบปัญหาบ่อย ๆ	๒	ถามทันทีที่คุย	๑	เอาใจใส่คนคุยมาก ๆ	๑
		ตั้งเป็นหัวหน้า	๒	จัดกิจกรรมให้สนุก	๑	หาโอกาสซ่อมเสริม	๑
		หยุดสอน	๑	เรียกอบรมส่วนตัว	๑	ให้เอามือปิดปาก	๑
		ไม่สนใจ	๑	ขู่หักคะแนนสังเกตการ	๑	ให้ไปนั่งในหมู่ผู้หญิง	๑
		ไม่ให้ร่วมกิจกรรม	๑	เขียนสัญญาห้ามคุย	๑	ตั้งเป็นกรรมการห้อง	๑
		ให้ออกมาพูดเรื่องที่คุยหน้าชั้น	๑	ทำไม่สนใจ	๑		
		ดุ	๑				

ตาราง ๕ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปแก้ปัญหา	ความ
		จัดที่นั่งให้อยู่ตามผังสังกมมิติ	๑	ให้แยกนั่งคนเดียว	๑	ตกแต่งระเบียบห้องก่อนสอน	๑
		ให้แยกนั่งคนเดียว	๑	ให้งานมากกว่าผู้อื่น	๑	ให้นั่งในหมู่ผู้หญิง	๑
		ให้ไปนั่งในหมู่ผู้หญิง	๑			ให้ทำงานมากกว่าผู้อื่น	๑
						ขอความร่วมมือแก้ไขจากทางบ้าน	๑
เล่นกับเพื่อนเวลาเรียน	๑๕	เรียกมาแนะนำส่วนตัว	๕	อบรมรวมในชั้น	๓	แนะนำส่วนตัว	๑
		ตักเตือนทันที	๒	ให้ความสนใจพิเศษ	๒		
		ซักถามบ่อย ๆ	๒	แกล้งชมต่อหน้าเพื่อน	๑		
		หาโอกาสชมเชยบกย่อง	๒	ดุ	๑		
		มอบงานให้รับผิดชอบ	๑	ตั้งให้เป็นหัวหน้ากลุ่ม	๑		
		ให้ความสนใจพิเศษ	๑	ศึกษาประวัติ ตักเตือน	๑		
		เร้าให้สนใจเรียน	๑	ให้นั่งคนเดียว	๑		
		ให้งานมากกว่าคนอื่น	๑	ไม่ให้เพื่อนพูดด้วย	๑		
		ขอสัญญาในการประพฤติ	๑	ให้ออกนอกห้อง	๑		
		จัดกิจกรรมให้แสดงออกทางถูก	๑	ให้ไปเรียนกับนักเรียนห้องอื่น	๑		

ตาราง ๕ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
				ให้ทำงานมากกว่าคนอื่น	๑		
				ให้นั่งใกล้ครู	๑		
				ดูจะดี	๑		
พูดสอดแทรก	๘	ตักเตือนชี้แจงทันที	๔	ตักเตือนชี้แจงทันที	๑	ติดต่อขอความร่วมมือจากทาง	๑
ขณะครูสอน		ให้ความสนใจเป็นพิเศษ	๓	ดุ	๑	บ้าน	
		เปิดโอกาสให้พูด	๑	ซักถามบทเรียนทันที	๑		
		เรียกแนะนำส่วนตัว	๑				
		ดุ	๑				
เดินในชั้น	๖	เรียกอบรมส่วนตัว	๓	เรียกอบรมส่วนตัว	๒	อบรมชี้แจงทันที	๑
ขณะครูสอน		ตักเตือนทันที	๑	ตั้งเป็นหัวหน้า	๖		
		ให้เป็นผู้ดูแลชั้น	๑	ดี	๒		
				เอาคะแนนชู้	๑		
				ห้ามไม่ให้เพื่อนเล่นด้วย	๑		
				บอกครูพี่เลี้ยง	๑		

ตาราง ๕ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
นักชวนเพื่อนไม่ให้เชื่อฟังครูฝึกสอน	๒	เรียกพูดส่วนตัว	๑	และนำตักเตือนในชั้น	๑		

จากตาราง ๖ แสดงให้เห็นว่าในหมวดพฤติกรรมที่ก่อกวนชั้นเรียนที่พบมากที่สุดคือการเรียกร้องความสนใจของนักเรียน โดยแสดงอาการแปลก ๆ ความถี่ ๔๓ สำหรับวิธีแก้ปัญหาที่ได้ผลตามลำดับที่สำคัญ ๆ คือตักเตือนอบรมทันที ความถี่ ๗ จัดกิจกรรมให้แสดงออก ความถี่ ๕ และความถี่ ๔ เท่ากันคือ สืบประวัติแล้วแนะนำ ตั้งเป็นหัวหน้าดูแลชั้น และเรียกมาตกลงเกี่ยวกับพฤติกรรม วิธีแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผลคือตักเตือนทันที ความถี่ ๘ ไม่สนใจ ความถี่ ๕ ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง ความถี่ ๔ ส่วนวิธีแก้อื่น ๆ มีความถี่สูงสุด ๒ เท่ากันคือ ตี ดุ ขอความร่วมมือทางบ้านช่วยแก้ และสืบประวัติแล้วแนะนำ

อีกปัญหาที่มีความถี่ ๔๓ เท่ากันคือ คุยและส่งเสียงดังในห้อง วิธีแก้ปัญหาที่ได้ผลมากสุดตามลำดับคือ เรียกอบรมส่วนตัว ความถี่ ๖ เรียกมาตกลงเรื่องพฤติกรรม ความถี่ ๔ ตักเตือนแนะนำทันทีและไม่ให้พัก เท่ากัน คือความถี่ ๓ วิธีแก้ที่ไม่ได้ผลมากสุดคือ ตักเตือนแนะนำทันที ความถี่ ๔ แยกที่นั่งและให้ความสนใจพิเศษ ความถี่เท่ากันคือ ๓ วิธีแก้อื่นที่เสนอคือ ดุ และตักเตือน ความถี่เท่ากันคือ ๓

รองไปคือแหย่และล้อเพื่อน ซึ่งใช้วิธีแก้ปัญหาที่ได้ผลคือ ตักเตือนส่วนตัว ความถี่ ๙ ตักเตือนทันที ความถี่ ๕ เรียกมาแนะนำการปฏิบัติตัว ความถี่ ๓ วิธีแก้ที่ไม่ได้ผลมากสุดคือตักเตือนทันที ความถี่ ๓ ตักเตือนส่วนตัว และเอาใจใส่พิเศษ ความถี่เท่ากันคือ ๒ ส่วนวิธีแก้อื่น ๆ คือ เตือนทันที และให้ความเป็นกันเองกับเด็ก ความถี่เท่ากัน คือ ๓

อีกปัญหาคือ เล่นกับเพื่อนเวลาเรียน มีความถี่ ๑๕ วิธีแก้ไขผลโดยเรียกมาแนะนำส่วนตัวความถี่ ๕ ตักเตือนลักลามบ่อย ๆ หาโอกาสขม ความถี่เท่ากัน คือ ๒ ที่แก้ไม่ได้ผลคือ อบรมในชั้น ความถี่ ๓ ให้ความสนใจน้อย ความถี่ ๒

นอกจากนี้ก็มีปัญหาอื่น ๆ เช่น เล่นกับเพื่อนเวลาเรียน พูดครอดแครก เดินในชั้น และรักษาเพื่อนไม่ให้เชื่อครู

ตาราง ๖ หมวดปัญหาอื่น ๆ และพฤติกรรมไม่เหมาะสมบางประการและวิธีการแก้ไข

ลภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
พูดจาไม่	๑๔	ดักเตือนอบรมทันที	๓	ดักเตือนอบรมทันที	๔	อบรมดักเตือนทันที	...
สุภาพ	-	เอาใจใส่เป็นพิเศษ	๑	ดี	๒	ดี	๒
หยาบคาย		ตั้งเป็นตัวหน้าควบคุมความประ– พฤติ	๑	เอาใจใส่เป็นพิเศษ	๒	ติดต่อผู้ปกครองร่วมแก้ไข	๒
						เอาใจใส่เป็นพิเศษ	๑
		ปรับเงินครั้งละ ๒๕ สตางค์	๑			ไม่สนใจเด็ก	๑
		แนะนำไม่ให้เพื่อนสนใจ	๑				
กิริยาไม่	๑๔	เรียกดักเตือนอบรมส่วนตัว	๒	เรียกดักเตือนอบรมส่วนตัว	๖	เอาใจใส่เป็นพิเศษ	๓
เรียบร้อย		ไม่สนใจพฤติกรรม	๒	บอกครูพี่เลี้ยง	๒	ดี	๓
เช่น แกล้ง		จัดกิจกรรมให้แสดงออก	๑	ตกลงเกี่ยวกับพฤติกรรม	๑	จัดกิจกรรมให้เด็กแสดงออก	๑
ฟุบกับโต๊ะ		ให้ทำงานใกล้ชิดครู	๑	ดี	๑	บอกครูพี่เลี้ยงแก้ไข	๑
กระโดด		ชักชวนให้เพื่อน ๆ ไม่สนใจ	๑	เตือนอย่างเป็นกันเอง	๑	ไม่สนใจ	๑
ทำลิง เคาะ		คาดโทษ	๑	ดุ	๑		
โต๊ะ		หาโอกาสชมเชย	๑	ให้เข้าห้องช้า	๑		
		พยายามให้แสดงความสามารถส่วน ตัว	๑				

ตาราง ๖ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
มาสาย เข้าห้องช้า	๑๓	เรียกมาซักถามแนะนำส่วนตัว	๔	เรียกมาถามแนะนำส่วนตัว	๖	เรียกมาสอนพิเศษ	๒
		ดี	๑	ขอความร่วมมือจากทางบ้าน	๔	เรียกมาถามแนะนำส่วนตัว	๑
		ดูไม่ให้เข้าชั้น	๑	บอกครูที่เดียง	๑	ดี	๑
		ตั้งเป็นหัวหน้าตรวจคนมาสาย	๑			ศึกษาและแก้ที่สาเหตุ	๑
		ให้ความรักและคำแนะนำอย่าง เป็นกันเอง	๑				
หลับในชั้นเรียน	๑๓	เรียกตักเตือนแนะนำส่วนตัว	๔	สอบถามสาเหตุตักเตือน	๓	ใกล้ชิดเป็นกันเองกับเด็ก	๒
		ตักเตือนแนะนำทันที	๒	ตั้งเป็นหัวหน้า	๑	ดี	๑
		เรียกถามบ่อย ๆ	๑	ดูและปฏิบัติ	๑	ปล่อยตามเลย	๑
				ดี	๑		
				ขอให้ผู้ปกครองร่วมแก้ไข	๑		
พูดโกหก	๘	ศึกษาสาเหตุแนะนำตักเตือน	๓	ตักเตือนส่วนตัว	๓	ตักเตือน	๑
		ดี	๑	ดูจะดี	๑	ดูจะดี	๑
		แจ้งผู้ปกครองช่วยอบรม	๑			ติดต่อผู้ปกครองร่วมแก้	๑
		ตั้งเป็นหัวหน้าดูแลความประพฤติ	๑				

ตาราง ๖ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
ลักขโมย	๗	เรียกคุยตักเตือนส่วนตัว	๔	แจ้งผู้ปกครองช่วยแก้	๑	ให้ความใกล้ชิดเป็นกันเอง	๒
		แจ้งผู้ปกครองช่วยแก้	๑	ตักเตือน	๑	แจ้งตำรวจ	๑
		ศึกษาสาเหตุเตือน	๑	ดุ	๑	ส่งเด็กให้กรมประชาสงเคราะห์	๑
		ให้ความรักกับเด็กมาก ๆ	๑	ดูแลอย่างใกล้ชิด	๑	ดูแลอย่างใกล้ชิด	๑
แต่งกายไม่เหมาะสม	๔	แนะนำอย่างเป็นกันเอง	๑	เตือนทันที	๑	ให้ความเข้าใจเด็ก	๑
		เตือนทันที	๑	แนะนำอย่างเป็นกันเอง	๒		
คุยอวดฐานะตนเองและดูถูกเพื่อนที่จน	๓	ให้ความสนิทสนมและแนะนำ	๒			เห็นใจเด็ก	๑
		ไม่ให้เพื่อนสนใจ	๑				
แสดงตัวเป็นผู้รู้กว่าคนอื่น	๒	ตั้งปัญหาให้ตอบ	๑	แนะนำตักเตือน	๑	ตั้งปัญหาให้ตอบ	๑
		ให้ออกไปสาธิตหน้าชั้นบ่อย ๆ	๑			ให้สาธิตหน้าชั้นบ่อย ๆ	๑

ตาราง ๖ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
ไม่รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	๓			แนะนำตักเตือน	๒		
ชอบหยิบของผู้อื่นไปใช้เสมอ	๒	ให้แยกนั่งเดี่ยว	๑	ชักถามตักเตือนส่วนตัว	๑	แยกนั่งเดี่ยว	๑
ไม่ยอมกินข้าวกลางวัน	๒	ให้คำแนะนำอย่างเป็นกันเอง ช่วยจัดหาให้	๑ ๑			หาทางช่วยเหลือเป็นพิเศษ	๑
สูบบุหรี่ที่โรงเรียน	๒	เรียกมาอบรมเป็นส่วนตัว	๑				
เล่นการพนัน	๒	ชวนเล่นกีฬา	๑	ตักเตือนส่วนตัว	๑		

ตาราง ๖ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
คบเพื่อนชายทางช้สาว	๒	แนะนำวิธีปฏิบัติตัว	๑	ตักเตือนส่วนตัว	๑		
ติดบาเสพติด	๑			ตักเตือน	๑		
ไม่ทำเวร	๑			ให้อยู่กับกลุ่มที่พอใจ	๑		
ตอบไม่ตรงคำถาม	๑			เรียกคุยแนะนำส่วนตัว	๑		
เดินออกนอกห้องไม่ขออนุญาต	๑	ตั้งเป็นหัวหน้าแล้วชมเชย	๑			ยอ	๑

ตาราง ๖ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
เกลียดแม่ตัวเอง	๑	ศึกษาเด็กและให้ความอบอุ่น	๑				
พกอาวุธมาโรงเรียน	๑			ตักเตือน	๑		
ไม่เข้าใจคำสั่ง	๑			พูดหลายวิธี	๑		
นั่งอมนิ้วอมคืนสอ	๑	ตีมือไม่ให้รู้ตัว	๑	ตักเตือน ชี้แจง ห้าม	๑ ๑		
คบนักเลงนอกโรง--เรียน	๑	มอบงานให้รับผิดชอบ	๑				

จากตาราง ๖ แสดงให้เห็นว่าหมวดปัญหาอื่น ๆ และพฤติกรรมไม่เหมาะสมบางประการ พบปัญหาที่มีความถี่มาก คือพูดจาไม่สุภาพ หยาบคาย ความถี่ ๑๕ วิธีแก้ปัญหาที่ได้ผลมากที่สุดตามลำดับคือ ตักเตือนทันที ความถี่ ๓ นอกนั้นก็เอาใจใส่เป็นพิเศษ ตั้งเป็นหัวหน้าคุม ความประพฤติ ปรับเงิน และไม่ให้เพื่อนสนใจ ซึ่งมีจำนวนความถี่เท่ากันคือ ๑ วิธีแก้ที่ไม่ได้ผลมากที่สุดคือ ตักเตือนอบรมทันที ๕ ตีและเอาใจใส่เป็นพิเศษ ความถี่เท่ากัน คือ ๒ วิธีแก้ปัญหาอื่น ๆ ที่เสนอแก้มากที่สุดคือ อบรมตักเตือนทันที และตี จำนวนความถี่ ๒

ปัญหาที่พบอันดับรองลงไปคือ กิริยาไม่เรียบร้อย เช่น แกล้งฟุบกับโต๊ะ กระโดด ทำลึง เคาะโต๊ะ ความถี่ ๑๔ ใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผลคือเรียกมาตักเตือนอบรมส่วนตัว และไม่สนใจพฤติกรรม ความถี่เท่ากัน คือ ๒ และใช้วิธีจัดกิจกรรมให้แสดงออก ให้ทำงานใกล้ชิดครู ชักชวนให้เพื่อนไม่สนใจ ลาดโพ หาโอกาสอบเชย และให้แสดงความสามารถส่วนตัว ความถี่เท่ากันคือ ๑ วิธีแก้ปัญหาไม่ได้ผลมากที่สุดคือ เรียกตักเตือน อบรมส่วนตัว ความถี่ ๖ บอกครูที่เลี้ยง ความถี่ ๕ วิธีอื่น ๆ ที่ใช้แก้คือเอาใจใส่เป็นพิเศษและตี มีความถี่เท่ากัน คือ ๓

ปัญหาที่พบมากอันดับ ๓ คือ มาสายเข้าห้องช้า ความถี่ ๑๓ ใช้วิธีเรียกมาซักถามแนะนำส่วนตัวได้ผลมากที่สุดคือมีความถี่ ๔ วิธีแก้ไม่ได้ผลอันดับสูง ๆ คือ เรียกมาแนะนำส่วนตัว ความถี่ ๖ และขอความร่วมมือจากทางบ้าน ความถี่ ๔ วิธีอื่นที่คิดว่าจะใช้แก้ปัญหามากสุดคือ เรียกมาสอนพิเศษ มีความถี่ ๒

อีกปัญหาคือหลับในชั้นเรียนมีความถี่ ๑๓ ใช้วิธีแก้ปัญหาที่ได้ผลมากที่สุดคือ เรียกตักเตือนแนะนำส่วนตัว ความถี่ ๔ ตักเตือนแนะนำทันที ความถี่ ๒ วิธีแก้ที่ไม่ได้ผลคือสอบถามตักเตือนสาเหตุความถี่ ๓ วิธีอื่นที่คิดว่าใช้แก้ปัญหาคือใกล้ชิดเป็นกันเองกับเด็ก

อันดับต่อไปคือพูดโกหกความถี่ ๘ วิธีแก้ได้ผลมากสุดคือ ศึกษาเหตุ แนะนำตักเตือน ความถี่ ๓ ที่แก้ไม่ได้ผลความถี่ ๓ คือ ตักเตือนส่วนตัว วิธีแก้ปัญหาอื่น คือตักเตือน ขู่จะตี และติดต่อผู้ปกครองร่วมแก้ความถี่เท่ากัน คือ ๑

ความถี่ใกล้เคียงอีกปัญหาคือ ลักขโมย วิธีแก้ที่ได้ผลมากที่สุดคือ เรียกตักเตือนส่วนตัว ความถี่ ๔ วิธีแก้ไม่ได้ผล คือแจ้งผู้ปกครองช่วยแก้ตักเตือน ดุ และดูแลอย่างใกล้ชิด ความถี่เท่ากันคือ ๑ วิธีอื่นที่คิดว่าจะแก้ปัญหาคือให้ความใกล้ชิดเป็นกันเองมากสุด ความถี่ ๒ เป็นอันดับหนึ่ง

ส่วนปัญหาอื่น ๆ มีความถี่จำนวนไม่มาก เช่น แต่งกายไม่เหมาะสม คุยอวดฐานะและดูถูกเพื่อนและอื่น ๆ

ตาราง ๗ หมวดปัญหาแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวผู้อื่นและวิธีการแก้ปัญหา

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะทำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
รังแกเพื่อน	๓๐	เรียกคุยเป็นการเฉพาะตัว	๙	ตักเตือนทันที	๑๕	แจ้งผู้ปกครองรักเพื่อน	๓
ทะเลาะกับ		ตักเตือนทันที	๗	เอาใจใส่เด็กเป็นพิเศษ	๘	ให้ความรักกับเด็กมาก ๆ	๓
ห้อง ฟันแทง		แต่งตั้งเป็นหัวหน้าต่าง ๆ	๖	ตั้งเป็นหัวหน้าต่าง ๆ	๗	ดี	๖
ทะเลาะกับ		เรียกพบขอสัญญาไม่ทำอีก	๖	เรียกอบรมส่วนตัว	๗	ใช้หลักจิตวิทยาต่าง ๆ แก้	๔
เด็กอื่น		เรียกมาสอบถามสั่งสอน	๕	ดี	๖	เรียกอบรมส่วนตัว	๓
		เรียกอบรมส่วนตัว	๔	ให้ยืนเรียน	๕	ให้ทำงานมากกว่าปรกติ	๓
		เอาใจใส่เด็กเป็นพิเศษ	๔	ไม่ให้เพื่อนพูดด้วย	๓	บอกครูที่เกี่ยงช่วยแก้	๒
		ดี	๓	แยกให้นั่งคนเดียว	๓	ปล่อยตามยถากรรม	๒
		แจ้งผู้ปกครองให้ตักเตือน	๓	ดุ	๒	ให้ยืน	๒
		ศึกษาประวัติแล้วช่วยเหลือ	๒	ให้ออกนอกห้อง	๑	ดุ	๒
		แกล้งชมว่าเป็นคนดี	๒	ย้ายที่นั่งเด็กถูกรังแกออกห่าง	๑	ให้ทำงานมากกว่าปกติ	๒
		ดุ	๒	ให้เพื่อนคิดว่าเขาทำถูกไหม	๑	พยายามเข้าใจเด็ก	๒
		ให้มานั่งใกล้ครู	๒	บอกครูที่เกี่ยงช่วยแก้	๑	สืบประวัติ	๒
		บอกให้เพื่อนเห็นใจการกระทำ	๑	เรียกสอบถามสั่งสอน	๑	เรียกมาช่วยครูทำงาน	๑
		ทำเป็นโกรธ	๑	แกล้งชมว่าเป็นคนดี	๑	ไม่สนใจพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก	๑
		ขู่จะพาไปพบครูใหญ่	๑	ขู่จะตี	๑	ครูใช้ความอดทน	๑

ตาราง ๗ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
		ห้ามเล่นตอนพัก	๑	จับบ่ายหอง	๑	กรูวางตัวให้เหมาะสม	๑
		ปิยไหล่	๑	ให้เพื่อนดี ๆ เตือน	๑	ปรึกษาแพทย์	๑
		แจ้งครูผู้ปกครอง	๑	แจ้งผู้ปกครองเตือน	๑	ส่งไปหาครูแนะแนว	๑
		ชูไม้ให้เข้าชั้น	๑	ให้ทำงานมากกว่าปรกติ	๑	ให้เพื่อนเตือน	๑
		ให้มาช่วยครูทำงาน	๑	ชูหักคะแนน	๑	เรียกมาตกลงเรื่องความประพฤติ	๑
		เรียกสอนพิเศษไม่ให้มีเวลาว่าง	๑	แจ้งครูใหญ่	๑	แยกให้นั่งคนเดียว	๑
		ไม่ให้เพื่อนพูดด้วย	๑	ให้มานั่งใกล้ครู	๑	ให้พักช้ากว่าคนอื่น	๑
				ให้ไปนั่งกับผู้หญิง	๑	ตั้งเป็นหัวหน้า	๑
				ให้นั่งใกล้เพื่อนตัวโต ๆ	๑		
				ไม่สนใจพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก	๑		
ชอบทำลายของเพื่อนและส่วนรวม	๒	แจ้งผู้ปกครองให้ตักเตือน	๑	เรียกมาอบรมส่วนตัว	๑	ติดต่อผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด	๑
				ไม่ให้เพื่อนเล่นด้วย	๑	ใช้ความอดทนของครู	๑
วางตัวเป็นใหญ่กว่าเพื่อน ๆ	๑			ตักเตือน	๑		

จากตาราง ๗ แสดงให้เห็นว่า ในหมวดปัญหาแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวผู้อื่นที่พบมากที่สุดคือ รังแกเพื่อน เช่น ชกต่อยทะเลาะ จนถึงฟันหรือแทงกับเพื่อนซึ่งมีจำนวนความถี่ถึง ๗๐ และวิธีที่ใช้แก้ได้ผลตามลำดับความถี่คือ เรียกคุยเป็นการเฉพาะ ๘ ตักเตือนทันที ๗ ตั้งเป็นหัวหน้าต่าง ๆ และเรียกพบขอสัญญาไม่ทำอีก มีจำนวนเท่ากันคือ ๖ เรียกมาสอบถามสั่งสอน ๕ ส่วนที่ไม่ได้ผล ๕ ลำดับแรกคือตามลำดับความถี่ คือ ตักเตือนทันที ๑๒ เอาใจใส่เด็กเป็นพิเศษ ๖ ตั้งเป็นหัวหน้าต่าง ๆ ๗ เรียกอบรมส่วนตัว ๗ และดี ๖สำหรับวิธีอื่น ๆ ที่จะคิดใช้แก้ที่มีความถี่ คือ แจ้งผู้ปกครองตักเตือน ๗ ให้ความรักเด็กมาก ๆ ๗ และดี ๖

นอกจากนี้ก็มีปัญหาอื่น ๆ เล็กน้อย เช่นทำลายของ และวางตัวเป็นใหญ่

ตาราง ๘ หมวดปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมที่แสดงต่อครูและวิธีแก้ปัญหา

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
เฉยๆ กับครู	๑๙	ให้ความสนใจเขามาก ๆ	๖	ดักเตือนทันที	๔	ไม่สนใจการกระทำ	๓
ฝึกสอน		เรียกมาพูดคุยส่วนตัว	๔	ดุ	๓	แนะนำดักเตือนทันที	๒
แกล้งยวน		ดักเตือนทันที	๓	ให้ความสนิทสนมด้วย	๒	เตือนทั้งชั้น	๒
เฉยๆ ภูมิ		สอนบทเรียนให้สนุก	๑	ไม่สนใจการกระทำ	๒	พูดด้วยเฉพาะที่จะเกิดประโยชน์	๑
ชี้หน้าเวลา		ให้ความสนิทสนมด้วย	๑	ตี	๒	บอกครูที่เลี้ยง	๑
พูด แกล้ง		จัดกิจกรรมให้ได้แสดงออกมาก ๆ	๑	ชี้แจงผลเสียการกระทำ	๑	ตี	๑
ถาม		ชมเชยเมื่อทำดี	๑	บอกครูที่เลี้ยง	๑		
		หักคะแนนกลุ่ม	๑	แกล้งชม	๑		
		ทำโทษยกถาดอาหารให้เพื่อน	๑	ชู่ทำโทษ	๑		
		ใช้เหตุผลในการตอบคำถาม	๑				
		เตรียมการสอนอย่างดี	๑				
ไม่เชื่อฟัง	๑๕	สร้างความสนิทสนมด้วย	๕	เรียกมาดักเตือนส่วนตัว	๓	ตี	๒
ครู ขัดคำ		เรียกมาดักเตือนส่วนตัว	๓	ตี	๒	ไม่สนใจพฤติกรรม	๑
สั่ง เถียง		ขอความร่วมมือผู้ปกครองแก้ไข	๒	ให้ความสนใจเป็นพิเศษ	๑	บอกครูที่เลี้ยง	๑
ทุกครั้งที่		ตี	๑	ให้ออกนอกห้อง	๑	ปล่อยตามยถากรรม	๑
สั่ง		บอกครูประจำชั้นช่วยแก้	๑	ไม่สนใจการกระทำของเขา	๑	ให้ความเห็นใจเด็ก	๑

ตาราง ๘ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
		ดูไม่ให้เล่นเวลาพัก	๑	ให้เพื่อนคนดีเกี่ยวกับพฤติกรรม	๑		
		เรียกมาตกลงเกี่ยวกับพฤติกรรม	๑	ให้กลับบ้านช้ากว่าคนอื่น	๑		
		ให้กลับบ้านช้ากว่าเพื่อน ๆ	๑	เรียกมาทำสัญญาไม่ให้ประพฤติ	๑		
ไม่พูดกับครู ถามไม่ตอบ	๑๐	ให้ความสนใจในขั้นเป็นพิเศษ	๓	เรียกมาคุยส่วนตัว	๑	ให้ความเป็นกันเองกับเด็ก	๓
		ให้มาใกล้ชิดครูโดยช่วยทำงาน	๑	สอนหลาย ๆ วิธี	๑	ติดต่อผู้ปกครองช่วยแก้	๑
		ศึกษาประวัติทางบ้านและตักเตือน	๑	ชวนคุยนอกเวลา	๑		
		ให้เล่นเกมส์ใช้เสียง	๑	ติดต่อให้ผู้ปกครองช่วยแก้	๑		
		ให้บังกับเด็กที่ชอบเก่ง	๑				
		ให้เพื่อชวนพูดเสมอ ๆ	๑				
แสดงอาการไม่พอใจครูเมื่อถูกเตือนหรือทำโทษเช่นด่าครู	๗	ไม่สนใจพฤติกรรมของเด็ก	๒	ตักเตือนทันที	๑	ตักเตือนทันที	๑
		เรียกตักเตือนส่วนตัว	๒	ดี	๑	ดี	๑
		เอาใจใส่เด็กเป็นพิเศษ	๑	ไม่สนใจพฤติกรรมของเด็ก	๑	ไม่สนใจพฤติกรรมของเด็ก	๑
		ตักเตือนอบรมทันที	๑				
		มอบหน้าที่พิเศษให้	๑				
		จัดให้แสดงออกในกิจกรรมมาก ๆ	๑				

ตาราง ๘ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
		ประจานความไม่ดีของเด็กต่อหน้าเพื่อน	๑				
		ตอบคำถามเด็กแต่น้อย	๑				
แกล้งตะโกนตอบคำถามครู	๓	ตักเตือนทันที	๑	ตักเตือนทันที	๒	ตักเตือนทันที	๑
				แกล้งถามประชด	๑	ตี	๑
				จุ้	๑	ขอกครูที่เข้ม	๑
				ตั้งกฎการพูด	๑		
ประจบครูฝึกสอน	๒			ให้ความเมตตา	๑		
				อบรมให้ทำตัวให้น่ารัก	๑		
ไม่ชอบครูประจำชั้น	๒	ติดต่อบ้านห้องให้	๑			ติดต่อย้ายไปเรียนที่อื่น	๑
		ให้ความรักความเข้าใจ	๑				

ตาราง ๘ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
สนใจครู ฝึกสอน ชายแบบรู้สาว	๑	เรียกมาคุยตักเตือนเป็นส่วนตัว บ่อย ๆ	๑			วางตัวให้ดีเหมาะสม	๑
งอนกับครู	๑	ไม่สนใจพฤติกรรม	๑			วางตัวให้ดีเหมาะสม	๑

จากตาราง ๘ แสดงให้เห็นว่าในหมวดปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมที่แสดงต่อครู ที่พบปัญหามากที่สุดคือ โดยการเลียนแบบครูฝึกสอน เช่น แกล้งยวน แกล้งถาม ลองภูมิ ชี้หน้าเวลาพูด มีมากสุดคือความถี่ ๑๔ วิธีแก้ปัญหาที่ใช้ได้ผลตามลำดับความถี่คือ ให้ความสนใจเขามาก ๆ ความถี่ ๖ เรียกมาพูดคุยส่วนตัว ความถี่ ๕ ตักเตือนทันที ความถี่ ๓ พฤติกรรมที่แก้ไม่ได้ผลมากที่สุดตามความถี่คือ ตักเตือนทันที ความถี่ ๔ ดุ ความถี่ ๓ วิธีอื่น ๆ ที่คิดว่าจะนำไปแก้ปัญหาคือ ไม่สนใจการกระทำ ความถี่ ๓ ตักเตือนทั้งชั้น และตักเตือนทันที ความถี่เท่ากัน คือ ๒

ปัญหารองลงไปคือไม่เชื่อฟังคำสั่ง ความถี่ ๑๕ ซึ่งใช้วิธีแก้ปัญหาได้ผลตามลำดับความถี่สำคัญคือ สร้างความสนิทสนมด้วย ความถี่ ๕ เรียกมาตักเตือนส่วนตัวความถี่ ๓ ขอให้ผู้ปกครองแก้ไขความถี่ ๒ ส่วนวิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผลที่พบมากที่สุดคือ เรียกมาตักเตือนส่วนตัว ความถี่ ๓ ดี ความถี่ ๒ ส่วนวิธีการแก้ปัญหาอื่น ๆ คือให้ดี ความถี่ ๒

ปัญหาที่พบมากอีกอันดับหนึ่งคือเด็กไม่พูดกับครู ความถี่ ๑๐ ซึ่งวิธีการแก้ปัญหาที่ใช้ได้ผลมากที่สุดคือ ให้ความสนใจในชั้นเป็นพิเศษ จำนวนความถี่ ๓ พฤติกรรมที่แก้ไม่ได้ผลมากที่สุดความถี่ ๒ คือเรียกมาคุยส่วนตัว ส่วนวิธีอื่น ๆ คือให้ความเป็นกันเองกับเด็กซึ่งมีความถี่ ๑

นอกจากนี้ก็เป็นปัญหาอื่น ๆ เช่นแสดงความไม่พอใจเมื่อถูกเตือนหรือทำโทษ แกล้งตะโกนตอบคำถามครู ประจบครู ไม่เชื่อครู สนใจครูเพียงบางวิชา และงอนกับครู

ตาราง ๙ หมวดปัญหาด้านบุคลิกภาพและวิธีการแก้ปัญหา

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
ขี้อาย เก็บตัว เงียบขรึม	๑๕	คุยให้คลายความเป็นกันเอง	๔	ให้กำลังใจยกย่อง	๕	ให้กำลังใจ	๑
		ให้ความเห็นใจ	๒	สอบถามสาเหตุ ตักเตือน	๔	ติดต่อผู้ปกครองช่วยแก้ไข	๑
		ให้กำลังใจยกย่อง	๑	เรียกตอบบ่อย ๆ	๒	แนะนำวิธีปฏิบัติตัว	๑
		หาเรื่องสนุกมาเล่าให้ฟัง	๑	จัดกิจกรรมให้น่าสนใจ	๑	ให้ความเป็นกันเอง	๑
		ชวนคุยเรื่องที่เขาสนใจ	๑	ให้ทำงานหมู่กับเพื่อน ๆ	๑		
				หาโอกาสชมเวลาเรียน			
เข้ากับเพื่อนไม่ได้ คิดว่าไม่มีใครชอบ	๑๓	ให้ความรักเป็นพิเศษ	๒	ซักถามสาเหตุแล้วตักเตือน	๒	ให้นั่งใกล้ครู	๑
		แนะนำให้เพื่อนให้ความเห็นใจ	๒	ให้ความรักเป็นพิเศษ	๒	ให้โอกาสแสดงความสามารถ	๑
		อบรมการวางตัวรวม ๆ ในชั้น	๑	ขอคำแนะนำจากอาจารย์แนะแนว	๑	จัดกิจกรรมให้ได้ทำร่วมกับเพื่อนๆ	๑
		ศึกษาประวัติและแนะนำเป็นส่วนตัว	๑	ขอร้องให้เพื่อน ๆ เห็นใจ	๑		
		ให้ความสนใจขณะสอน	๑	ให้นั่งใกล้ครู	๑		
		จัดกิจกรรมให้ทำร่วมกับเพื่อน ๆ	๑	ให้ได้แสดงความสามารถเด่น ๆ	๑		
				แนะนำให้ทำตัวให้น่ารัก	๑		
				ให้แยกกลุ่ม	๑		
				ให้ทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน ๆ	๑		

ตาราง ๙ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
ไม่เชื่อมั่น	๕	พยายามให้ร่วมกิจกรรมเสมอ	๑	รักษากรรมให้เห็นความคิด		ฉบรมรักจูงรวม ๆ	๑
ไม่กล้า		สอนวิเคราะ	๑	บอย ๆ	๔	ขอความร่วมมือทางบ้านช่วยแก้	๑
แสดงออก		ให้ทำงานใกล้ ๆ ครู	๑	อบรมชี้แจงรวม ๆ ในชั้น	๑	เรียกมาชี้แจงส่วนตัว	๑
		ตักเตือน	๑	ไม่สนใจ	๑	ตัดสิทธิบางประการ	๑
		ให้พูดบ่อย ๆ	๑	แนะนำเพื่อนๆเป็นกันเองกับเขา	๑		
		ให้ความสนใจพิเศษ	๑	ชมเชยเมื่อแสดงออก	๑		
				แกล้งมองบอย ๆ	๑		
				ให้ความสนใจพิเศษ	๑		
เก็บความ-	๘	ให้ความเป็นกันเอง	๒	ถามสาเหตุและตักเตือนทันที	๓	ให้ทำงานกลุ่ม	๑
รู้สึกไม่ได้		ปลอบ	๑	ให้ความเป็นกันเอง แนะนำ	๑	ศึกษาเด็กเป็นรายกรณี	๑
ชอบร้องไห้		พยายามให้ทำงานร่วมกับเพื่อนๆ	๑	ให้ความมั่นใจ	๑		
โมโหง่าย		แจ้งครูที่เลี้ยงแก้	๑				
ที่ใจจะกระ							
โดด							

ตาราง ๕ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
ช่างฟ้อง	๕	อบรมชี้แจงเรื่องที่ควรฟ้อง	๓	ให้ความสนใจเป็นพิเศษ	๑	วิธีอื่นๆ	๑
		ทำไม่สนใจ	๒	พูดคุยเป็นกันเองกับเด็ก	๑	จากพ่อคนงานฟ้อง	๑
		รับฟังบ้างไม่รับฟังบ้าง	๑	รับฟังเรื่องที่ฟ้อง	๑		
		ให้ความใกล้ชิดแล้วตักเตือน	๑	ตาดโทษคนฟ้อง	๑		
พูดจาไม่เป็นเรื่องเป็นราว	๔	เอาใจใส่เด็กเป็นพิเศษ	๒	ซักถามให้เด็กเข้าใจ	๒	ให้บิดามารดาพาไปหาหมอ	๑
		บอกให้เพื่อน ๆ ให้ความเห็นใจ	๑	ให้ความสนิทสนมตักเตือน	๑	ซักถามให้เด็กเข้าใจ	๑
		ดุ	๑				
ทำตัวเป็นกระเทยด้วยท่าทางและน้ำเสียง	๓			เรียกมาพูดคุยส่วนตัวตักเตือน	๒	เรียกมาพูดคุยตักเตือนส่วนตัว	๑
				ให้ทำงานร่วมกับผู้ชายด้วยกัน	๑	ขอความร่วมมือผู้ปกครองแก้ไข	๑
				ชวนคุยเรื่องที่ผู้ชายคุยกัน	๑		
ทำอะไรตามใจตัว	๓	แนะนำตักเตือนทันที	๑	เตือนทันที	๑	ตี	๑
		เรียกเตือนส่วนตัว	๑			ให้ความเข้าใจมาก ๆ	๑

ตาราง ๔ (ต่อ)

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
						ช่วยให้เขาแสดงความสามาร	
ช่วยตัวเองไม่ได้ เรื่องกินและแต่งกาย	๑			ขอความร่วมมือทางบ้าน	๑	ปรึกษาแพทย์	๑

จากตาราง ๔ แสดงให้เห็นว่าหมวดปัญหาด้านบุคลิกภาพที่พบมากที่สุดคือ ขี้ลืม เหม่อลอยและเงียบขรึม มีความถี่จำนวน ๑๖ วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผลที่สุดคือ คุยเป็นกันเอง ความถี่ ๔ ให้ความเห็นใจ ๒ ที่แก้ไม่ได้ผลตามลำดับมากที่สุดคือ ให้กำลังใจยกย่อง ความถี่ ๔ รองไปคือสอบถามสาเหตุตักเตือน ๔ และเรียกตอบบ่อย ๆ จำนวน ๓ วิธีแก้ปัญหาที่มากอื่น ๆ คือ ให้กำลังใจ ความถี่ ๒

ปัญหาพบมากรองไปคือเข้ากับเพื่อนไม่ได้ วิธีแก้ปัญหาที่ได้ผลมากที่สุดคือ ซักถามสาเหตุแล้วตักเตือน และแนะนำให้เพื่อเห็นใจซึ่งมีความถี่เท่ากันคือ ๒ ส่วนวิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผลที่มากที่สุดคือ ซักถามสาเหตุแล้วตักเตือน ซึ่งมีความถี่ ๒ เท่ากับที่ให้ความรักเป็นพิเศษ วิธีแก้ปัญหาอื่น ๆ โดยให้นั่งใกล้ครู ให้โอกาสแสดงความสามารถ และจัดกิจกรรมให้ร่วมกับเพื่อน ๆ ความถี่ ๑

อีกปัญหาคือไม่เชื่อมั่น ไม่กล้าแสดงออก ถ้าพูดกับครูจะร้องไห้ มีจำนวนความถี่ ๙ วิธีแก้ปัญหาที่ใช้ได้ผลทั่ว ๆ ไปคือ พยายามให้ร่วมกิจกรรมเสมอ สอนพิเศษ ให้ทำงานใกล้ ๆ ครู ตักเตือน ให้ทบทวนใหม่ และให้ความสนใจพิเศษ มีจำนวนความถี่เท่ากันคือ ๑ วิธีแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผลมากที่สุดคือจัดกิจกรรมให้ได้แสดงความคิดบ่อย ๆ ส่วนวิธีแก้ปัญหาอื่น ๆ คืออบรมชักจูงรวม ๆ ขอความร่วมมือทางบ้านช่วยแก้ เรียกมาชี้แจงส่วนตัว และ

สดสีทธิบางประการจำนวนความถี่เท่ากันคือ ๑

นอกนั้น เป็นปัญหามีความถี่น้อย เช่น เก็บความรู้สึกไม่ได้ ช่างฝัน ชูคไม่เป็นเรื่องเป็นราว ทำตัวเป็นกระเทย และทำอะไร ๆ ตามใจตัว

ตาราง ๑๐ หมวดปัญหาสภาพทางกายและวิธีการแก้ปัญหา

สภาพปัญหา	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ได้ผล	ความถี่	วิธีแก้ที่แก้ไม่ได้ผล	ความถี่	วิธีอื่นที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหา	ความถี่
จุขภาพไม่แข็งแรง เป็นลมพิษ โรคกะเพาะ ทีต	๔	แนะนำวิธีปฏิบัติตัว	๑	ให้พ่อแม่พาไปหาหมอ	๑		
		ให้พักผ่อน	๑	ให้เด็กพักผ่อนมาก ๆ	๑		
สายตาสั้น	๓	ให้นั่งใกล้กระดานดำ	๑	ติดต่อทางบ้านช่วยเหลือเด็ก	๑	ให้นั่งที่เหมาะสม	๑
หูตึง	๑			สอนวิชาด้วยภาษาใบ้พิเศษ	๑	ให้เพื่อนช่วยสอนภาษาใบ้	๑
ปากแหว่ง	๑	แนะนำเพื่อน ๆ ร่วมให้ความรัก				ให้ความสนใจพิเศษ	๑
พูดไม่ชัด		กับครู	๑			แนะให้เพื่อน ๆ เห็นใจ	๑
ขี้ลืม	๑	เยี่ยมบ้านให้ความเห็นใจ				ปล่อยปละละเลย	๑
จำอะไรไม่ค่อยได้							

บทที่ ๔

สรุปและอภิปรายผลการค้นคว้า ข้อเสนอแนะ

การค้นคว้านี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยในการศึกษาถึงปัญหาที่พบในชั้นเรียนของนิสิตนักศึกษาครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา ทั้งที่ประสบผลสำเร็จไม่ประสบผลสำเร็จและความคิดอื่น ๆ ที่จะแก้ปัญหานั้น ๆ เพื่อนำไปสร้างเป็นแบบจำลองของปัญหา (Simulation) ๒ แบบคือ การศึกษาเป็นรายกรณี (Case study) และการแสดงบทบาท (Role playing) แบบจำลองของปัญหานี้สร้างไว้เพื่อนำไปเป็นอุปกรณ์สำหรับฝึกนิสิตนักศึกษาครูให้รู้จักคิดแก้ปัญหา

การศึกษานี้กระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตปริญญาตรี สาขาประถมศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๑๖ ที่ทำการฝึกสอนเด็กในระดับประถมศึกษามาแล้วไม่ต่ำกว่า ๒ เทอมจากสถานศึกษา ๓ แห่ง คือ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบพฤติกรรมวิกฤต (The Critical Incident Technique) ซึ่งได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด ๑๖๕ ชุด จากจำนวน ๒๓๕ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๗๒ ใช้วิธีการทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่

สรุปและอภิปรายผลการค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้พบว่า

๑. ปัญหานักเรียนประถมศึกษาที่นิสิตระดับปริญญาตรีพบในการฝึกสอน จำนวนมากที่สุดตามลำดับคือ

๑.๑ ก้าวร้าวรังแกเพื่อน ทะเลาะกับเพื่อน

๑.๒ ไม่สนใจเรียน

๑.๓ คุยและส่งเสียงดังในห้องเรียน

๑.๔ เรียกร้องความสนใจโดยแสดงอาการแปลก ๆ

๑.๕ เรียนอ่อน

๑.๖ ไม่ทำการบ้าน

๑.๗ ขาดเรียนหนีเรียน

๑.๘ ไม่ทำแบบฝึกหัดและงานที่มอบให้ในชั้น

๑.๙ แหย่เพื่อนและล้อเลียนเพื่อน

๑.๑๐ ลองดีกับครูผู้สอน เช่น แกล้งถาม ลองภูมิ

ผลการค้นคว้าส่วนใหญ่คล้ายคลึงกับการค้นคว้าของนางสาวนันทนา ฐังกะ และนางสาวสิรินา เล็บครุฑ ที่ศึกษาปัญหาในชั้นประถมจากนักศึกษาครู ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ตามลำดับดังนี้

ป.กศ.	ป.กศ.สูง
๑. ไม่สนใจเรียน	๑. ไม่ตั้งใจเรียน
๒. เรียนอ่อน	๒. ก้าวร้าวรังแกเพื่อน
๓. เกเร	๓. เรียนอ่อน
๔. หนีเรียนขาดเรียน	๔. ชวนเพื่อนคุยในชั้นเรียน
๕. ขี้อาย	๕. พูดหยาบคาย
๖. กิริยาไม่สุภาพ หยิ่ง อวดดี	๖. แหย่เพื่อนในชั้นเรียน
๗. ชอบคุยในห้องเรียน	๗. ไม่ทำแบบฝึกหัด
๘. ทำตัวเป็นจุดเด่น	๘. ไม่เคารพครู
๙. พูดหยาบคาย	๙. ไม่ทำการบ้าน
๑๐. ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นไม่ได้	๑๐. ขาดเรียนบ่อย ๆ

แต่แตกต่างจากที่ศูนย์อินโนเทก (INNOTECH CENTER) ศึกษากันค้างไว้ว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดระดับประถมในประเทศไทย คือ

๑. เด็กนักเรียนแสดงความไม่สุภาพ ไม่เคารพนับถือครู
๒. หนีโรงเรียน
๓. เรียนหนังสือไม่ดี
๔. รบกวนชั้นในขณะครูสอน
๕. ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
๖. แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว

ซึ่งเหตุที่ปัญหานักเรียนแสดงความไม่สุภาพมีมากเป็นอันดับหนึ่งนั้นอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศูนย์อินโนเทคใช้นั้นเป็นครูประจำชั้น ซึ่งมีเวลาสอนและอยู่กับเด็กนานกว่า และอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้น้อยจึงทำให้ผลแตกต่างออกไป แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาอื่น ๆ ที่พบมากก็คล้ายคลึงกัน

๒. หมวดหมู่พฤติกรรมของปัญหาที่พบมากตามลำดับความสำคัญ คือ
   ๒.๑ หมวดสภาพการเรียนการสอน
   ๒.๒ หมวดพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียน
   ๒.๓ หมวดปัญหาอื่น ๆ และพฤติกรรมไม่เหมาะสมบางประการ
   ๒.๔ หมวดแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อผู้อื่น
   ๒.๕ หมวดพฤติกรรมไม่เหมาะสมที่แสดงต่อครู
   ๒.๖ หมวดปัญหาด้านบุคลิกภาพ
   ๒.๗ หมวดปัญหาเกี่ยวกับสภาพทางกาย

เหตุที่พบหมวดปัญหาด้านสภาพการเรียนการสอนมากอาจเป็นเพราะ เด็กระดับนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมซึ่งเป็นระดับการศึกษาภาคบังคับที่ให้ทุกคนเข้าเรียน จึงมีเด็กที่มีสติปัญญาแตกต่างกันมากจนทำให้เกิดปัญหา อีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะการสอนของครูไม่ใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่น่าสนใจเพียงพอ

๓. หมวดปัญหาเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนพบปัญหาสำคัญ ๆ และวิธีแก้ดังนี้

๓.๑ ไม่สนใจเรียน ความถี่ ๕๔ ใช้วิธีแก้สำคัญ ๆ ดังนี้

วิธีแก้	ความถี่
วิธีแก้ได้ผล	
– เรียกแนะนำเป็นการส่วนตัว	๑๖
– ให้ความสนใจเด็ก	๘
– ยกย่องชมเชย	๖
– ตักเตือนทันที	๖
– ให้ความเป็นกันเองกับเด็ก	๔
วิธีแก้ไม่ได้ผล	
– ให้ความสนใจเป็นพิเศษ	๔
– เรียกมาแนะนำเป็นการส่วนตัว	๘
– ซักถามบ่อย ๆ	๗
– ศึกษาประวัติ	๕
– ตั้งเป็นหัวหน้ากลุ่ม	๔
– เรียกมาตรวจงานบ่อย ๆ	๔
– ตี	๔
คิดวิธีแก้อื่น ๆ	
– ให้ความสนใจเป็นพิเศษ	๘
– ตักเตือนทันที	๕
– เรียกมาแนะนำส่วนตัว	๔
– ไม่สนใจ	๔
– ชมเชย	๔

สำหรับวิธีการแก้ของนักศึกษาครูระดับ ป.กศ. ที่ได้ผลสำคัญ ๆ คือ ให้ความสนใจให้ร่วมกิจกรรมในการเรียนมากขึ้น และให้ความกุนเคยตามลำดับส่วนที่ใช้แก้ไม่ได้ผลมาก ตามลำดับคือ ซักถามว่ากล่าวตักเตือน ทำโทษ และให้ความสนใจเด็ก วิธีอื่น ๆ ก็เสนอ

ขอความร่วมมือผู้ปกครอง ซักถามเด็กและเอาใจใส่เด็ก

๓.๒ เรียนอ่อนพบความถี่ ๓๓ ใช้วิธีแก้สำคัญ ๆ ดังนี้

วิธีแก้ได้ผล	ความถี่
— สอนพิเศษส่วนตัว	๔
— หมั่นถามเสมอ	๖
— ขอความร่วมมือผู้ปกครองช่วยแก้	๔
— กระตุ้นให้อยากเรียน	๓
— เอาใจใส่งานเป็นพิเศษ	๓
วิธีแก้ไม่ได้ผล	
— สอนพิเศษให้ส่วนตัว	๘
— เอาใจใส่งานเป็นพิเศษ	๖
— เรียกให้ตอบคำถามบ่อย ๆ	๒
— ติดต่อผู้ปกครองช่วยแก้ไข	๒
คิดวิธีแก้อื่น ๆ	
— สอนพิเศษส่วนตัว	๘
— เอาใจใส่งานเป็นพิเศษ	๔
— ติดต่อผู้ปกครองช่วยแก้ไข	๔

สำหรับการแก้ปัญหาการเรียนอ่อน ของครูระดับ ป.กศ. ที่ได้ผลตามลำดับความสำคัญ คือ สอนพิเศษ ให้ความสนใจมากขึ้น และซักถามเด็กมากๆ เวลาสอน ส่วนวิธีแก้แล้วไม่ได้ผลมากที่สุดคือ ให้ทำงานเพิ่มขึ้น ให้ความสนใจเด็กมากขึ้น และซักถามว่ากล่าวตักเตือนตามลำดับ วิธีแก้อื่น ๆ ก็ได้เสนอ สอนพิเศษ ตักเตือน และขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง

๓.๓ ไม่ทำการบ้านพบความถี่ ๓๑ ใช้วิธีแก้สำคัญ ๆ ดังนี้

วิธีแก้ได้ผล	ความถี่
— เรียกซักถามแนะนำส่วนตัว	๔
— ให้ความเป็นกันเอง	๔

	ความถี่
— สอนพิเศษส่วนตัว	๓
— ให้ทำเวลาพัก	๓
— ติดต่อผู้ปกครองกวดขัน	๒

วิธีแก้ไม่ได้ผล

— เรียกมาซักถามแนะนำส่วนตัว	๔
— เอาใจใส่งานเป็นพิเศษ	๓
— เรียกมาทำตอนเลิกเรียนกับครู	๓
— ตี	๒
— ตัดคะแนน	๒

คิดวิธีแก้อื่น ๆ

— เอาใจใส่งานเป็นพิเศษ	๖
— ติดต่อผู้ปกครองกวดขัน	๒
— ให้คะแนนสมุดแบบฝึกหัด	๒

๓.๔ ขาดเรียน หนีเรียน ความถี่ ๒๗ ใช้วิธีแก้สำคัญ ๆ ดังนี้

วิธีแก้ได้ผล	ความถี่
— สืบหาสาเหตุดักเตือน	๑๐
— ให้ความรัก	๔
— เรียกมาพูดคุยแนะนำ	๓
— ช่วยสอนพิเศษ	๒

วิธีแก้ไม่ได้ผล

— เรียกมาอบรมชี้แจงส่วนตัว	๕
— ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองช่วยแก้ไข	๔
— ให้ความเป็นกันเอง	๒
— แจ้งครูประจำชั้นให้ทราบ	๒
— พูดชักจูงให้เด็กมาเรียน	๒

วิธีแก้อื่น ๆ	ความถี่
— ช่วยสอนพิเศษ	๓
— ให้ความสนใจเด็กเป็นพิเศษ	๓
— ตักเตือน	๒
— ติดต่อขอความร่วมมือจากทางบ้าน	๒

นักศึกษาครู ป.กศ. ใช้วิธีแก้ปัญหาเกี่ยวกันนี้ที่ได้ผลมากที่สุดคือ ขอความร่วมมือผู้ปกครอง และซักถามว่ากล่าวตักเตือนตามลำดับ ที่แก้ไม่ได้ผลสอดคล้องกันคือ ซักถามแล้วว่ากล่าวตักเตือน และขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง วิธีแก้อื่นที่เสนอคือ ให้ความสนใจเพิ่มขึ้น

๓.๕ ไม่ทำแบบฝึกหัดและงานที่มอบให้ทำในชั้น ความถี่ ๒๒ วิธีแก้สำคัญ ๆ ดังนี้

วิธีแก้ได้ผล	ความถี่
— เรียกมาพูดคุยแนะนำส่วนตัว	๘
— ให้กำลังใจ	๔
— ให้ความสนใจงานเป็นพิเศษ	๔
— แกล้งชมต่อหน้าเพื่อน	๓
— ตี	๒
— แจ้งผู้ปกครองกวดขัน	๒
วิธีแก้ไม่ได้ผล	
— เรียกพูดคุยแนะนำส่วนตัว	๔
— ให้ความสนใจงานเป็นพิเศษ	๓
— ตี	๒
วิธีแก้อื่น ๆ	
— ให้กำลังใจในการทำงาน	๓
— เรียกพูดคุยแนะนำส่วนตัว	๓
— ให้ความสนใจเด็กมาก ๆ	๒

๔. หมวดปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียนพบปัญหาสำคัญ ๆ และวิธีแก้ดังนี้

๔.๑ เรียกร้องความสนใจด้วยวิธีการแปลก ๆ ความถี่ ๔๓ ใช้วิธีแก้สำคัญ ๆ ดังนี้

วิธีแก้ได้ผล	ความถี่
— ตักเตือนอบรมทันที	๗
— จัดกิจกรรมให้ได้แสดงออก	๕
— สืบประวัติแล้วแนะนำ	๔
— ตั้งเป็นหัวหน้าดูแลชั้น	๔
— เรียกมาตกลงเกี่ยวกับพฤติกรรม	๔
— ดี	๓
— เรียกมาตักเตือนส่วนตัว	๒

วิธีแก้ไม่ได้ผล	
— ตักเตือนอบรมทันที	๘
— ไม่สนใจ	๕
— ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง	๔
— เรียกมาตักเตือนส่วนตัว	๓
— ดุ	๒

คิดวิธีแก้อื่น ๆ	
— ดี	๒
— ดุ	๒
— ขอความร่วมมือทางบ้านช่วยแก้	๒
— สืบประวัติแนะนำ	๒

๔.๒ คุยและส่งเสียงดังในห้องใช้วิธีแก้สำคัญ ๆ ดังนี้

วิธีแก้ได้ผล	ความถี่
— เรียกอบรมส่วนตัว	๖
— เรียกมาตกลงเรื่องพฤติกรรม	๔

	ความถี่
— ตักเตือนแนะนำทันที	๓
— ไม่ให้พัก	๓
— เอาใจใส่เป็นพิเศษ	๒
— จ้องหน้า	๒
— เรียกให้ตอบบ่อย ๆ	๒
— ตั้งเป็นหัวหน้า	๒
วิธีแก้ไม่ได้ผล	
— ตักเตือนแนะนำทันที	๔
— ให้แยกที่นั่งคนเคยกัน	๓
— ให้ความสนใจคุยเป็นพิเศษ	๓
— ห้ามคุย	๒
— ตั้งเป็นหัวหน้า	๒
คิดวิธีแก้อื่น ๆ	
— คุ	๓
— ตักเตือน	๓
— ตี	๒

นักศึกษาครูระดับ ป.กศ. แก้ปัญหาเดียวกันนี้ได้ผลมากที่สุดคือ ทำโทษ ตักเตือน ให้รับผิดชอบ ให้ร่วมกิจกรรม และแก้ไม่ได้ผลมากที่สุด คือ ซักถาม และทำโทษ วิธีอื่น ๆ ที่เสนอให้แก้มี ทำโทษ กับให้งานเพิ่ม

จะเห็นได้ว่าผู้เรียนระดับปริญญาตรีแก้ปัญหาการคุยด้วยวิธีละมุนละม่อมกว่า

๔.๓ แหย่เพื่อนล้อเพื่อนพบความถี่ ๒๑ ใช้วิธีแก้สำคัญ ๆ ดังนี้

วิธีแก้ได้ผล	ความถี่
— เรียกตักเตือนส่วนตัว	๔
— ตักเตือนทันที	๕

ความถี่

— เรียกมาแนะนำการปฏิบัติตัว ๓

วิธีแก้ไม่ได้ผล

— ดักเตือนทันที ๓

— เรียกดักเตือนส่วนตัว ๒

— ให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษ ๒

คิดวิธีแก้อื่น ๆ

— ตักเตือนทันที ๓

— ให้ความเป็นกันเองกับเด็ก ๓

— ให้นั่งคนเดียว ๒

— ดี ๒

๔.๔ เล่นกับเพื่อนเวลาเรียน ความถี่ ๑๕ ใช้วิธีแก้สำคัญ ๆ ดังนี้

วิธีแก้ได้ผล ความถี่

— เรียกมาแนะนำส่วนตัว ๕

— ตักเตือนทันที ๒

— ซักถามบ่อย ๆ ๒

— หาโอกาสชมเชยยกย่อง ๒

วิธีแก้ไม่ได้ผล

— อบรมรวมในชั้น ๓

— ให้ความสนใจพิเศษ ๒

วิธีแก้อื่น ๆ

— แนะนำส่วนตัว ๑

๕. หมวดปัญหาเกี่ยวกับปัญหาอื่น ๆ และพฤติกรรมไม่เหมาะสมอื่น ๆ พบปัญหาสำคัญ ๆ และวิธีแก้ดังนี้

๕.๑ พูดจาไม่สุภาพหยาบคาย ความถี่ - ๑๕ ใช้วิธีแก้ปัญหาสำคัญ ๆ ดังนี้

วิธีแก้ไขผล	ความถี่
— ศักเตือนอบรมทันที	๓
วิธีแก้ไม่ได้ผล	
— ศักเตือนอบรมทันที	๕
— ตี	๒
— เอาใจใส่เป็นพิเศษ	๒
คิดวิธีแก้อื่น ๆ	
— อบรมศักเตือนทันที	๒
— ตี	๒

นักศึกษาครูฝึกสอนระดับ ป.กศ. ใช้วิธีแก้ที่ได้ผลคือ ว่ากล่าวศักเตือน ซักถามความเป็นอยู่ทางบ้าน ส่วนวิธีแก้ไม่ได้ผลมากที่สุดตามลำดับคือ ว่ากล่าวศักเตือนและทำโทษ

๕.๒ กิริยาไม่เรียบร้อย เช่น แกล้งฟุบกับโต๊ะ กระโดดทำลิง เคาะโต๊ะ ความถี่ ๑๔ ใช้วิธีแก้ปัญหาสำคัญ ๆ ดังนี้

วิธีแก้ไขผล	ความถี่
— ศักเตือนอบรมส่วนตัว	๒
— ไม่สนใจพฤติกรรม	๒
วิธีแก้ไม่ได้ผล	
— ศักเตือนอบรมส่วนตัว	๖
— บอกครูที่เลี้ยง	๒
คิดวิธีแก้อื่น ๆ	
— เอาใจใส่เป็นพิเศษ	๓
— ตี	๓

๕.๓ มาสายเข้าห้องสา ความถี่ ๑๓ ใช้วิธีแก้ปัญหาสำคัญ ๆ ดังนี้

วิธีแก้ได้ผล	ความถี่
— เรียกมาซักถามแนะนำส่วนตัว	๙
วิธีแก้ไม่ได้ผล	
— เรียกมาซักถามแนะนำส่วนตัว	๖
— ขอความร่วมมือทางบ้านช่วยแก้	๔
คิดวิธีแก้อื่น ๆ	
— เรียกมาสอนพิเศษ	๒

นักศึกษาครูระดับ ป.กศ. ใช้วิธีแก้ที่ได้ผลมากที่สุดคือ ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองและสอบถามแนะนำตักเตือน ส่วนที่ไม่ได้ผล คือ ตักเตือน ทำโทษ วิธีแก้อื่นที่เสนอคือ ขอความร่วมมือผู้ปกครองช่วยแก้ไข

๕.๔ หลับในชั้นเรียน ความถี่ ๑๓ ใช้วิธีแก้สำคัญ ๆ

วิธีแก้ได้ผล	ความถี่
— เรียกตักเตือนแนะนำส่วนตัว	๙
— ตักเตือนแนะนำทันที	๒
วิธีแก้ไม่ได้ผล	
— เรียกตักเตือนแนะนำส่วนตัว	๓
คิดวิธีแก้อื่น ๆ	
— ใกล้ชิดเป็นกันเองกับเด็ก	๒

๕.๕ พูดโกหกความถี่ ๘ ใช้วิธีแก้ปัญหาสำคัญ ๆ คือ

วิธีแก้ได้ผล	ความถี่
— ศึกษาสาเหตุแนะนำตักเตือน	๓
วิธีแก้ไม่ได้ผล	
— ตักเตือนส่วนตัว	๓

	ความถี่
คิดวิธีแก้อื่น ๆ	
— ตักเตือน	๑
— ขู่จะตี	๑
— ติดต่อผู้ปกครองร่วมแก้ไข	๑

สำหรับนักศึกษาครู ป.กศ. ใช้วิธีแก้ได้ผลมากที่สุดคือ ขอความร่วมมือผู้ปกครอง และที่ไม่ได้ผลมากที่สุดคือทำโทษ

๕.๖ ลักขโมย ความถี่ ๗ ใช้วิธีแก้ปัญหาสำคัญ ๆ คือ

วิธีแก้ได้ผล	
— เรียกคุยตักเตือนส่วนตัว	๔
วิธีแก้ไม่ได้ผล	
— แจ้งผู้ปกครองช่วยแก้ไข	๑
— ตักเตือน	๑
— ดุ	๑
— ดูแลอย่างใกล้ชิด	๑
คิดวิธีแก้อื่น ๆ	
— ให้ความใกล้ชิดเป็นกันเอง	๒

สำหรับนักศึกษาครูระดับ ป.กศ. ใช้วิธีแก้ได้ผลที่สุดคือ ซักถามแนะนำตักเตือน ขอความร่วมมือจากเพื่อนเด็ก และซักถามแนะนำตักเตือน ที่ไม่ได้ผลคือ ซักถามชี้ให้เห็นโทษของการขโมย ทำโทษ และช่วยให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ ด้วยความถี่ใกล้เคียงกัน

๖. หมวดปัญหาแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวผู้อื่น พบปัญหาสำคัญ ๆ และวิธีแก้ดังนี้

๖.๑ รังแกเพื่อน วกต่อยในห้อง ฟันแทง ทะเลาะกับเด็กอื่น ความถี่ ๗๐ ใช้วิธีแก้ปัญหาสำคัญ ๆ คือ

	ความถี่
วิธีแก้ได้ผล	
— เรียกมาคุยเป็นกันเองแนะนำ	๘
— ตักเตือนทันที	๗

ความถี่

- แต่งตั้งเป็นหัวหน้าต่าง ๆ ๖
- เรียกพบขอสัญญาไม่ทำอีก ๖
- เรียกมาสอบถามสั่งสอน ๕
- เรียกมาอบรมสวนตัว ๔
- เอาใจใส่เป็นพิเศษ ๔
- ตี ๓
- แจ้งผู้ปกครองให้ตักเตือน ๓

วิธีแก้ไม่ได้ผล

- ตักเตือนทันที ๑๒
- เอาใจใส่เด็กพิเศษ ๘
- ตั้งเป็นหัวหน้าต่าง ๆ ๗
- เรียกอบรมสวนตัว ๗
- ตี ๖
- ให้ยืน ๕
- ไม่ให้เพื่อนพูดด้วย ๓
- แยกให้นั่งคนเดียว ๓

คิดวิธีแก้อื่น ๆ

- แจ้งผู้ปกครองตักเตือน ๗
- ให้ความรักกับเด็กมาก ๆ ๖
- ตี ๖
- ใช้หลักจิตวิทยาแก้ ๔
- เรียกอบรมส่วนตัว ๓
- ให้ทำงานมากกว่าปกติ ๓

นักศึกษาครูระดับ ป.กศ. ใช้การแก้ปัญหาวิธีเดียวกันนี้ได้ผลมากที่สุด คือ ซักถามว่ากล่าวตักเตือน ทำโทษ และให้ความคุ้นเคย ส่วนวิธีที่ใช้แก้ไม่ได้ผลมากที่สุดคือ ซักถามว่ากล่าวตักเตือนและทำโทษ

จะเห็นว่าผู้ว่าผู้เรียนระดับปริญญาตรีใช้วิธีการแก้ปัญหาละมุนละม่อมกว่า

๗. หมวดปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสมที่แสดงต่อครู พบปัญหาสำคัญ ๆ และวิธีแก้ดังนี้

๗.๑ ลองดีกับครูฝึกสอน แกล้งยวน สองภูมิ ชิ้นน้าเวลาพูด แกล้งถาม มีจำนวนความถี่ ๑๙ ใช้วิธีแก้ปัญหาสำคัญ ๆ คือ

วิธีแก้ได้ผล	ความถี่
– ให้ความสนใจเขามาก ๆ	๖
– เรียกมาพูดคุยส่วนตัว	๕
– ตักเตือนทันที	๓
วิธีแก้ไม่ได้ผล	
– ตักเตือนทันที	๔
– ดุ	๓
– ให้ความสนิทสนมด้วย	๒
– ไม่สนใจการกระทำ	๒
– ตี	๒
วิธีคิดอื่น ๆ	
– ไม่สนใจการกระทำ	๓
– แนะนำตักเตือนทันที	๒
– เตือนทั้งวัน	๒

สำหรับนักศึกษาครู ป.กศ. ใช้วิธีแก้ได้ผลตามลำดับคือ ทำโทษ ซักถาม และให้ร่วมกิจกรรมในชั้น ส่วนวิธีแก้ไม่ได้ผลคือ ซักถาม ไม่เข้มงวดการสอบ และทำโทษ วิธีแก้ที่เสนออื่น ๆ คือ ว่ากล่าวตักเตือน เอาใจใส่เด็ก และให้รางวัลตามลำดับ

๗.๒ ไม่เชื่อฟังครู ขัดคำสั่ง เถียงทุกครั้งที่สั่ง ความถี่ ๑๕ ใช้วิธีแก้ปัญหาสำคัญ ๆ ดังนี้คือ

วิธีแก้ได้ผล	ความถี่
– สร้างความสนิทสนมด้วย	๕

ความถี่

— เรียกมาตักเตือนส่วนตัว ๓

— ขอความร่วมมือผู้ปกครองแก้ไข ๒

วิธีแก้ไม่ได้ผล

— เรียกมาตักเตือนส่วนตัว ๓

— ตี ๒

คิดวิธีแก้อื่น ๆ

— ตี ๒

๗.๓ ไม่พูดกับครู ถามไม่ตอบ ความถี่ ๑๐ ใช้วิธีแก้ปัญหาสำคัญ ๆ ดังนี้คือ

วิธีแก้ได้ผล ความถี่

— ให้ความสนใจเป็นพิเศษ ๓

วิธีแก้ไม่ได้ผล

— เรียกมาคุยส่วนตัว ๖

คิดวิธีแก้อื่น ๆ

— ให้ความเป็นกันเองกับเด็ก ๓

สำหรับนักศึกษาครูระดับ ป.กศ. ใช้วิธีแก้แล้วแต่ไม่ได้ผลเลยคือ ให้ความเอาใจใส่เด็ก

๘. หมวดปัญหาด้านบุคลิกภาพ พบปัญหาสำคัญ ๆ และวิธีแก้ดังนี้

๘.๑ ชอบเหม่อลอย เงียบขรึม ความถี่ ๑๖ ใช้วิธีแก้สำคัญ ๆ คือ

วิธีแก้ได้ผล ความถี่

— คุยให้ความเป็นกันเอง ๔

— ให้ความเห็นใจ ๕

วิธีแก้ไม่ได้ผล

— ให้กำลังใจบ่อย ๆ ๕

— สอบถามสาเหตุตักเตือน ๔

— เรียกตอบบ่อย ๆ ๒

	ความถี่
คิดวิธีแก้อื่น ๆ	
— ให้กำลังใจ	๒

๘.๒ เข้ากับเพื่อนไม่ได้ ความถี่ ๑๓ ใช้วิธีแก้สำคัญ ๆ คือ

	ความถี่
วิธีแก้ได้ผล	
— ให้ความรักเป็นพิเศษ	๒
— แนะนำให้เพื่อนให้ความเต็มใจ	๒
วิธีแก้ไม่ได้ผล	
— ซักถามสาเหตุแล้วตักเตือน	๒
— ให้ความรักพิเศษ	๒
คิดวิธีแก้อื่น ๆ	
— ให้นั่งใกล้กัน	๑
— ให้โอกาสแสดงความสามารถ	๑
— จัดกิจกรรมให้ได้ทำร่วมกับเพื่อน ๆ	๑

สำหรับการแก้ปัญหาของนักศึกษากรุระดับ ป.กศ. ใช้วิธีแก้ปัญหาที่ได้ผล คือ ขอความร่วมมือจากเพื่อน ให้ความสนใจเพิ่มขึ้น และให้แสดงความสามารถ ที่ไม่ได้ผล คือ ซักถามแนะนำ และทำโทษ วิธีแก้อื่น ๆ คือให้ร่วมงานกับเพื่อนมาก ๆ

๘.๓ ไม่เชื่อมั่นไม่กล้าแสดงออก ถ้าพูดกับครูก็จะร้องไห้ ความถี่ ๙ ใช้วิธีแก้ปัญหาสำคัญ ๆ ดังนี้

	ความถี่
วิธีแก้ได้ผล	
— พยายามให้ร่วมกิจกรรมเสมอ ๆ	๑
— สอนพิเศษ	๑
— ให้ทำงานใกล้ ๆ กับครู	๑
— ตักเตือน	๑
— ให้พูดซ้ำใหม่	๑
— ให้ความสนใจพิเศษ	๑

วิธีแก้ไม่ได้ผล	ความถี่
— จัดกิจกรรมให้ได้แสดงความคิดบ่อย ๆ	๙
— อบรมชี้แจงรวม ๆ ในชั้น	๑
— ไม่สนใจ	๑
— แนะนำให้เพื่อน ๆ เป็นกันเองกับเขา	๑
— ชมเชยเมื่อแสดงออก	๑
— แกล้งมองบ่อย ๆ	๑
— ให้ความสนใจพิเศษ	๑
วิธีแก้อื่น ๆ	
— อบรมชักจูงรวม ๆ	๑
— ขอความร่วมมือทางบ้านช่วยแก้	๑
— เรียกมาชี้แจงส่วนตัว	๑
— ลดสิทธิบางประการ	๑

๔. หมวดปัญหาเกี่ยวกับสภาพทางกาย เช่น สุขภาพไม่แข็งแรง สายตาสั้น หูตึง ปากแหว่ง ขี้ลืม มีจำนวนน้อยมาก

จากปัญหาทั้งปวงเหล่านี้ ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นแบบจำลองของปัญหาไว้ ๒ ประเภท คือ การศึกษาเป็นรายกรณี ๒๐ กรณี และการแสดงบทบาท ๒๐ บทบาท รวมเป็นแบบจำลองของปัญหาทั้งหมด ๔๐ ชนิด ซึ่งครอบคลุมปัญหาต่าง ๆ แบบจำลองของปัญหาได้แสดงไว้ในภาคผนวก

แบบจำลองของปัญหาที่สร้างไว้นี้ เพื่อเป็นอุปกรณ์ในการฝึกให้นักเรียนครูได้รู้จักคิดค้นวิธีแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน เป็นการเตรียมตัวให้นักเรียนครูได้เรียนรู้ และค้นหาวิธีแก้ปัญหา อันอาจจะเกิดได้ในห้องเรียน

กลุ่มผู้วิจัยได้ร่วมกันลองนำแบบจำลองส่วนหนึ่งนี้ ไปใช้กับนิสิตปีที่ ๒ ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร จำนวน ๒๑ คน

วิธีสอนโดยใช้แบบจำลองนี้ มีวิธีการดังต่อไปนี้

ก. การศึกษาเป็นรายกรณี

๑. การทำความตกลงเบื้องต้น ผู้วิจัยได้เตรียมรายละเอียดที่จะให้นิสิตเกี่ยวกับ

ก. ความหมายของการศึกษาเป็นรายกรณี

ข. ความมุ่งหมายของการยกใช้การศึกษาเป็นรายกรณี

ค. ให้นิสิตทราบถึงสิ่งที่เขาจะต้องทำ

๒. การแก้ปัญหา นิสิตแต่ละคนจะได้รับ การศึกษาเป็นรายกรณี คนละ ๑ ชุด และกระดาษที่จะเขียน "วิธีแก้ปัญหา" นิสิตจะต้องศึกษาวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ จากการศึกษาเป็นรายกรณี และเขียนตอบคำถามเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหา โดยต่างคนต่างทำไม่ต้องปรึกษากับคนอื่น

๓. การอภิปราย เมื่อนิสิตตอบคำถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำคำตอบเหล่านั้นมาแจกแจงวิธีการแก้ปัญหาให้ดู และเปิดให้มีการอภิปรายวิธีการแก้ปัญหาของผู้อื่น หลังจากนั้นมีการสรุปการแก้ปัญหาไว้ด้วย จึงจะได้วิธีแก้ปัญหาหลาย ๆ อย่างที่อาจประสมผลสำเร็จได้

ข. การแสดงบทบาท

๑. การทำความตกลงเบื้องต้น รายละเอียด (Information) ที่ผู้สอนจะต้องจัดให้นิสิต

ก. ความหมายของการแสดงบทบาท

ข. ความมุ่งหมายของการฝึกใช้วิธีการนี้

ค. บทบาทที่นิสิตต้องแสดง

๒. การเตรียมและการแสดงบทบาท

กลุ่มผู้วิจัยได้อธิบายถึงสถานการณ์ของบทบาท โดยแจกบทบาทของครูและนักเรียน ให้นิสิตทุกคนในชั้น สำหรับผู้ที่จะออกมาแสดงบทบาทนั้น แจกเฉพาะบทบาทที่ตนจะต้องแสดงเท่านั้น ในการทดลองครั้งนี้ นิสิตทุกคนในชั้นมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทด้วย เมื่อผู้แสดงเข้าใจในบทบาทของตน แล้วก็ให้ดำเนินการแสดง

๓. หลังจากแสดงบทบาทเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้ให้ผู้ร่วมแสดงเขียนวิจารณ์การแก้ปัญหาของผู้ที่ออกมาแสดง แล้วรวบรวมคำตอบ และอ่านข้อวิจารณ์ให้ผู้ร่วมแสดงได้ฟัง พร้อมทั้งชี้แจงให้นิสิตเห็นว่าการใช้ การแสดงบทบาทนี้จะทำให้สามารถรวบรวมวิธีการแก้ปัญหาได้หลายวิธีเช่นกัน

ค. ได้แจกแบบสำรวจความเห็นของนิสิตต่อการเรียนด้วยวิธีนี้ ดังได้แสดงไว้ในตาราง

ตาราง ๑๑ แสดงความคิดเห็นของนิสิต ต่อการเรียนแก้ปัญหาด้วยวิธีใช้แบบจำลองของปัญหาทั้งสองแบบ

	มากที่สุด %	มาก %	ปานกลาง %	น้อย %	น้อยที่สุด %
๑. ท่านคิดว่าวิธีการสอนนี้เพิ่มพูนความรู้ในการแก้ปัญหาของนักเรียนเพียงใด	๔.๕๒	๓๑.๖๐	๑๙.๐๔	—	—
๒. ท่านคิดว่าวิธีการสอนนี้สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้ดีเพียงใด	๔.๓๖	๔๓.๖๐	๓๘.๐๘	๔.๕๒	—
๓. ท่านคิดว่าวิธีการสอนนี้ยั่วยุให้ท่านอยากคิดแก้ปัญหานักเรียนมากน้อยเพียงใด	๒๘.๕๖	๕๗.๑๒	๔.๕๒	๘.๗๖	—
๔. ท่านคิดว่าวิธีการสอนนี้ ช่วยให้สมาชิกมีส่วนร่วมเพียงใด	๑๙.๐๔	๕๑.๓๖	๒๓.๘๐	๔.๗๖	—
๕. ท่านคิดว่าแบบจำลองของปัญหา ช่วยให้ท่านเกิดความรู้สึกว่าท่านเข้าไปแก้ปัญหาจริง ๆ มากน้อยเพียงใด	๑๔.๒๘	๒๘.๕๖	๕๗.๑๒	—	—
๖. ท่านคิดว่าการใช้แบบจำลองของปัญหาจะสามารถรวบรวมวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด	๔.๗๖	๖๑.๘๘	๓๓.๓๓	—	—

ตาราง ๑๑ (ต่อ)

	มากที่สุด %	มาก %	ปานกลาง %	น้อย %	น้อยที่สุด %
๗. ถ้าท่านได้ฝึกแบบจำลองของปัญหา ท่านคิดว่าท่านสามารถจะตัดสินใจแก้ปัญหาของนักเรียนได้เพียงใด	๔.๗๖	๓๓.๗๖	[illegible]	๔.๕๒	—
๘. ท่านเห็นด้วยกับวิธีสอนแก้ปัญหาของนักเรียนโดยใช้แบบจำลองของปัญหานี้มากน้อยเพียงใด	๑๔.๐๔	๕๖.๗๖	๒๓.๘๐	๔.๗๖	—
๙. ท่านคิดว่าวิธีฝึกแก้ปัญหา โดยใช้แบบจำลองของปัญหานี้ให้ความสนุกสนานและเพลิดเพลินมากกว่าการบอกให้แก้ปัญหามากน้อยเพียงใด	๒๓.๘๐	๔๖.๘๔	๒๔.๗๖	๔.๗๖	—
๑๐. ท่านคิดว่า ควรใช้วิธีการสอน โดยใช้แบบจำลองของปัญหาเช่นนี้ ในสถาบันฝึกหัดครูมากน้อยเพียงใด	๕๖.๗๖	๒๔.๕๖	๑๔.๒๘	—	๔.๗๖

จากตารางนี้ แสดงให้เห็นว่าแม้จะใช้แบบจำลองของปัญหาเพียงส่วนหนึ่งมาฝึกนิสิตคิดแก้ปัญหา นิสิตส่วนมากก็มีความเห็นว่า วิธีการสอนแก้ปัญหาโดยใช้แบบจำลองทั้ง ๒ แบบนี้เป็นวิธีที่มีประโยชน์ในด้านยั่วยุ ให้สนใจที่จะคิดแก้ปัญหา และมีส่วนร่วมในการคิดแก้ปัญหา ให้ความเพลิดเพลิน และการนำวิธีการสอนแบบนี้มาใช้ในสถาบันฝึกหัดครู

ข้อเสนอแนะ

๑. จากผลการค้นคว้าวิธีแก้ปัญหาของนิสิตในระดับปริญญาตรีนี้ น่าจะได้นำไปเสนอให้นิสิตนักศึกษาครูที่จะออกฝึกสอนได้ทราบล่วงหน้าเพื่อจะได้มีความพร้อมและความมั่นใจที่จะเผชิญกับปัญหาจริง ๆ ในชั้นเรียน

๒. ผู้ค้นคว้ามีความคิดเห็นว่าควรนำเอาแบบจำลองของปัญหาที่สร้างขึ้นจากสภาพปัญหาที่พบนี้ไปฝึกเพื่อเปรียบเทียบดูผลการฝึกสอนว่า กลุ่มที่ได้รับการฝึกจากแบบจำลองก่อนออกฝึกสอนจะมีความแตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกในด้านใดหรือไม่

๓. ผลการค้นคว้าครั้งนี้น่าจะเป็นประโยชน์แก่ครูอาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูและโรงเรียนที่จะนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔. น่าจะได้มีการศึกษาถึงวิธีการที่นักเรียนอยากให้ครูใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อจะเป็นแนวทางแก้ปัญหาของครูได้ตรงกับความต้องการของนักเรียน

๕. น่าจะได้นำปัญหาและวิธีแก้ที่พบไปสร้างเป็นแบบจำลองไว้ฝึกแก้ปัญหามากกว่านี้

๖. น่าจะได้มีการศึกษาปัญหาที่ครูประจำการพบ แล้วนำไปสร้างเป็นแบบจำลองของปัญหา ไว้ฝึกนิสิตนักศึกษาครูต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ครุศาสตร์, คณะ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ข้อแนะนำในการฝึกสอน หน้า ๒ – ๔.

นิยม ศรีโสภา และเพื่อน ปัญหานักเรียนระดับมัธยมศึกษา รายงานประกอบการศึกษาเนื่องในการอบรมเตรียมผู้บริหาร กรมวิสามัญศึกษา ระหว่างวันที่ ๑ มิถุนายน ถึง ๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๐.

นำทรัพย์ จันทร์หอม ความมุ่งหวังของนักเรียนต่อครูในเรื่อง การลงโทษและการให้รางวัล ปริญญานิพนธ์วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, ๒๕๑๕ หน้า ๖.

พัฒน์ น้อยแสงศรี "การช่วยเหลือครูใหม่" วิทยาสาร ๒๔ : ๘ – ๑๐, ๑๖, ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖.

มัณฑนา ปิยะมาดา การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครธนบุรี ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ๒๕๑๑, ๑๓๓ หน้า.

ละเมียด ลิมอักษร "ครูใหม่" วิทยาจารย์ ๖ : ๕๗ – ๕๘, สิงหาคม ๒๕๑๕.

ละเอียด จันทร์กิติวัฒน์ การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ – ๒๕๑๑ ในโรงเรียนประถมศึกษาในภาคการศึกษา ๑ และ ๒ ปริญญานิพนธ์วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ๒๕๑๔, ๗๕ หน้า.

วิรัช วงษ์ใหญ่ "ฝึกสอน" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ ๕ : ๔๘ – ๕๔, ๕ เมษายน ๒๕๑๔.

สนั่น เมืองวงษ์ การศึกษาปัญหาและทัศนคติของครูที่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๑๓, ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ๒๕๑๔, ๑๐๓ หน้า.

สำเริง บุญเรืองรัตน์ "การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน" ศึกษาศึกษา ๒ : ๑๑๒ – ๑๑๖ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๑๕.

Abt, Clark C., Twentieth Century Teaching Techniques, reprinted from The Faculty, 30(1), August 1966, 13 pp.

Appel, Robert Leonard, "An Evaluation of the Secondary Teacher Education Program at North Park College Based Upon A Follow-up Study and the Academic Record of the Secondary Teacher Graduate," Dissertation Abstract, 28 : 1321 A, October-November, 1967.

Attig, John C., "The Use of Games as a Teaching Technique", Social Studies, 58 : 25-29, January, 1967.

Boykin, Leander L., "Principles of Evaluating in Student Teaching in Evaluating", A Foward Look at Theories and Practices, Thirty Ninth Yearbook of the Association for Student Teaching , Iowa State Teachers College, 1960, 228 pp.

Burr, James B. and Others, Student Teaching in the Elementary School, Harding and Leland B. Jacobs, New York Appleton-Century-Grofts, 1950, p. 125-126.

Cherry Kendrick, "A Behavior Management Simulation Model for Preservice Teacher Training", Dissertation Abstracts, 32 : 5087 A, March 1972.

Daines, Delva, "Analysis of Fifty Instructional Problems of Elementary School Staffs in the State of Idaho and the Implication for In-service Growth Program" Dissertation Abstracts, 17 : 101, January, 1967.

David Greer Tucker, "The Effect of A Simulation Treatment on Attitudes and Behavior of Student Teacher and Their Inner-City Classroom Pupils", Dissertation Abstracts, 31 : 1667 A, October, 1970.

Diana Jordan, "Analysis of Student Teachers' Perceptions of the Role of an Elementary Classroom Teacher", Dissertation Abstracts, 31 : 1667 A, October, 1970.

Dove, Pearlic C., "A Study of Relationship of Certain Criteria and Success in Student Teaching Program at Clark College", Dissertation Abstracts, 20 : 1042, April, 1960.

Edge, "A Follow-up Study of Elementary Education Graduates of Auburn University, From 1962-1967,"Dissertation Abstracts, 29 : 3763 A, May, 1969.

Flanagan, J.C., "The Critical Incident Technique" The Psychological Bulletin, 51 : 354-355, July, 1954.

Francis Edward Summers, "A Seminar Approach as A Means of Alleviation Problems Encountered During The Student Teaching Experience", Dissertation Abstract, 33 : 2808-2809 A, December, 1972.

Garvey, Dale M., A Preliminary Evaluation of Simulation, A paper presented at 46th Annual Meeting of the National Counsil for the Social Studies, Cleveland, Ohio, 23-26, November, 1966, 18 pp.

Haines, Aleye Clayton, Guiding the Student Teaching Process in Elementary Education, Chicago, Rand McNally, 1960, 277 p.

Halliwell, Joseph W. "A Review of the Research Comparing the Teaching Effectiveness of Elementary School Prepared in Intensive Teacher Training Programs and in the Regular Undergraduate Programs," The Journal of Teacher Education, 15 : 190-191, June, 1964.

Henry A. Marvin, "The Relationship of Difficulties of Student Teachers to Selected Aspect of The Professional Sequence of Education," The Teacher College Journal, 35 : 47-49, November, 1963.

Kimmel, Parge Butter, "Characteristics of Student Teachers As Correlates of Success in Student Teaching," Dissertation Abstracts, 10 : 5765-5766, April, 1965.

Leopoldo Joseph, "The Use of Simulation in Foreign Language Teacher Education in Activity-specific Teaching Simulations, Dissertation Abstracts, 33 : 1567-1568 A, October, 1972.

Martin Gerald Charles, "A Study of the Adequacy of Professional Preparation for Teaching Disadvantaged Children as Perceived by Selected Elementary Teacher," Dissertation Abstracts, 27 : 690 A, June, 1967.

Monna La Velle Nutt, "Analysis of Student and Teacher Recording of Adolescent Problems," Dissertation Abstract, 33 : 650 A, August, 1972.

Osman Robert V., "A Associative Factors in Changes of Student Teacher's Attitudes During Student Teaching," Dissertation Abstracts, 20 : 1281, July, 1959.

Peik, W.E., and Other, "Qualities of a Good Teacher," School and Society, 68 : 37-38, July, 1949.

Reed, Helen Mirian, "An Appraisal of Selected Aspects of the Undergraduate Teacher Education Program For Secondary School Teachers at the University of Kentucky," Dissertation Abstract, 17 : 312, January-March, 1957.

Ryans and Others, Characteristics of the Teachers, George Banta Company, Manasha, 1960, 416 pp.

Salvator J. Pappalardo, "An Investigation of the Efficacy of 'In-Basket' and 'Role Playing' Variation of Simulation Technique for Use in Counselor Education", Dissertation Abstract, 33 : 2721 A, December, 1972.

Tansey, P.J. and Unwin, Derick, Simulation and Gaming in Education, Methuem Educational Ltd., London, Toronto, Sydney, Wellington, 1969, 152 pp.

ปกหมวด

การศึกษาเป็นรายกรณี (Case study)

และ

การแสดงบทบาท (Role playing)

๑. ปัญหาของเด็กที่ทางบ้านตามใจ

กรอบครัวของสุชาติมีฐานะค่อนข้างดี พี่ ๆ ของสุชาติทั้ง ๔ คนก็เป็นผู้ที่ถูกเลี้ยงเสียสิ้น ด้วยเหตุนี้สุชาติซึ่งเป็นลูกชายคนสุดท้องจึงได้รับความรัก และการพะเน้าพะนอจากคุณพ่อคุณแม่ โดยเฉพาะคุณแม่ ซึ่งหวังจะได้ลูกชายบ้างนานก็เพิ่งจะสมหวัง สุชาติจึงกลายเป็นบุคคลพิเศษของกรอบครัว ไม่ว่าสุชาติต้องการอะไรคุณแม่จะต้องเสาะแสวงหามาให้ทุกครั้งไป เมื่อเกิดเรื่องกระทบกระทั่งกันระหว่างพี่น้อง สุชาติจะต้องเป็นผู้ชนะและได้รับการปลอบประโลมจากคุณแม่ คุณพ่อของสุชาติก็ไม่ค่อยมีเวลาว่างที่จะสังสรรค์กับครอบครัวบ่อยนัก เพราะความจำเป็นที่จะต้องหารายได้มาจับจ่ายใช้สอยในครอบครัว แม่จึงเป็นบุคคลที่สุชาติรักและใกล้ชิดสนิทสนมมากที่สุด การกระทำต่าง ๆ ของคุณแม่สุชาติจะพยายามลอกเลียนแบบ และยังได้นำเอาเสื้อผ้าของคุณแม่มาใส่บ่อย ๆ ซึ่งคุณแม่ก็ไม่ว่าอะไร

เมื่ออยู่พร้อมหน้ากันทุกคนในครอบครัว สุชาติจะต้องแสดงให้พี่ ๆ เห็นว่าตนเป็นที่รักของคุณพ่อคุณแม่ ครั้นคุณพ่อคุณแม่หันไปพูดหรือแสดงความสนใจกับพี่ ๆ สุชาติจะต้องพูดแทรกแซงขึ้นมา เพื่อเรียกร้องให้คุณพ่อคุณแม่สนใจตัว คุณพ่อคุณแม่ก็จะหันมาสนใจสุชาติทุกครั้งไป

ปัจจุบันสุชาติอายุ ๑๐ ปี เรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ ๖ ของโรงเรียนใกล้บ้านแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร มีนักเรียนในชั้น ๔๔ คน เป็นชาย ๒๐ คน หญิง ๒๔ คน ข้าพเจ้าเป็นครูฝึกสอนซึ่งมาประจำอยู่ในชั้นที่สุชาติเรียนอยู่ และก็ต้องพบกับปัญหาของสุชาติหลาย ๆ อย่าง ทั้งปัญหาที่เกิดในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังสอน สุชาติมักจะพูดสอดแทรกในเรื่องต่าง ๆ ทำให้การสอนของข้าพเจ้ามักหยุดชะงักหรือหันเหออกนอกเรื่องบ่อย ๆ ข้าพเจ้าเคยเรียนรู้มาว่าเด็กที่แสดงตนในลักษณะเช่นนี้ส่วนใหญ่เด็กมักขาดความรัก ความสนใจจากเพื่อนหรือจากผู้ปกครองทางบ้าน จึงได้พยายามที่จะมาแสดงออกเพื่อเรียกร้องความสนใจจากครูและเพื่อนในห้องเรียน แต่กับปัญหาของสุชาติ ข้าพเจ้าไม่เข้าใจว่าทำไมจึงเป็นเช่นนี้ ทั้งนี้เพราะสุชาติกลับเป็นเด็กที่ได้รับความรักและความอบอุ่นจากผู้ปกครองเป็นอย่างดี หรืออาจเป็นเพราะว่าความรักและความอบอุ่นที่สุชาติได้จากผู้ปกครองนั้น ออกมาในรูปของการตามใจจนเคยตัว และสุชาติก็แสดงอาการเช่นนี้ทางบ้านบ่อย ๆ ซึ่งก็ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี จึงทำให้ติดเป็น

นิสัยที่แสดงออกทางโรงเรียน ข้าพเจ้าพยายามระดมปัญหานี้ โดยดุด่าว่ากล่าว แต่ก็ได้ผลเพียงชั่วครู่เท่านั้น เหตุการณ์ก็กลับสู่รูปเดิมอีก จนเป็นที่ระอาของเพื่อน ๆ และสุชาติก็ไม่เคยที่จะสนใจต่อคำดุด่าว่ากล่าวของครูและเพื่อน ๆ เลย แม้จะพยายามชี้แจงให้เห็นถึงผลเสียของการกระทำนั้นต่าง ๆ นานา

อีกปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นกับสุชาติก็คือ สนใจที่จะเล่นกับเพื่อนหญิงมากกว่าเพื่อนชาย ถึงกระนั้นสุชาติก็ยังรังแกเพื่อนหญิงที่เล่นด้วยเสียอีก จากการสอบสวนพฤติกรรมทางบ้านของสุชาติ ข้าพเจ้าพบว่าสภาพทางบ้านได้สนับสนุนให้สุชาติกลายเป็นบุคคลที่มีปัญหาเช่นนี้ ข้าพเจ้าจึงติดต่อขอความร่วมมือไปยังผู้ปกครองของสุชาติ เพื่อช่วยเหลือในการแก้ปัญหานี้ แต่ก็ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เข้าใจว่าคุณแม่ของสุชาติเกรงว่า บุตรชายของตนจะต้องลำบากต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น แต่ข้าพเจ้าก็ยังไม่ยอมลดละความพยายามที่จะแก้ปัญหาให้ได้ ข้าพเจ้าทั้งปลอบทั้งขู่ และบังคับให้สุชาติแสดงออกในกิจกรรมที่เด็กนักเรียนชายส่วนใหญ่ทำกัน เช่น ให้เล่นฟุตบอล แต่สุชาติก็ถูกเพื่อน ๆ ชายแย่งเล่นและรังแก จึงทำให้สุชาติเกลียดการเล่นกับเด็กผู้ชาย และหันไปเล่นกับเด็กหญิงแทนเช่นเคย เพราะลักษณะท่าทางและการแสดงออกของสุชาติค่อนข้างไปทางหญิงมากกว่าชาย อันเนื่องมาจากสาเหตุของสภาพทางบ้านดังได้กล่าวมาแล้ว ข้าพเจ้าจึงยังไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ นี้ให้ได้ผล

๒. ปัญหาเด็กพูดไม่สุภาพ

กระต้ัว เป็นนักเรียนชายชั้นอนุบาล ๒ ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ซึ่งมีนักเรียนในชั้น ๑๙ คน ชาย ๑๑ คน หญิง ๘ คน กระต้ัวเพิ่งมีอายุ ๕ ขวบครึ่ง บ้านของกระต้ัวอยู่ในตลาด แม่ของกระต้ัวก็ขายของในตลาดแห่งนั้น ตกเย็นเมื่อกระต้ัวกลับจากโรงเรียน กระต้ัวก็ไปเล่นกับเพื่อน ๆ ที่อาศัยอยู่ในตลาดเดียวกับกระต้ัว เพื่อนของกระต้ัวมีตั้งแต่รุ่นเล็กกว่าจนถึงรุ่นใหญ่กว่ากระต้ัวมาก ๆ แต่กระต้ัวก็ไม่เคยกลัวใคร เพราะเพื่อน ๆ ทุกคนกลัวแม่ของกระต้ัว หรืออีกนัยหนึ่งกลัวปากของแม่กระต้ัวนั่นเอง ประกอบกับกระต้ัวเป็นเด็กตัวไวและพูดเก่งในบรรดาเพื่อน ๆ จึงไม่มีใครพูดเก่งเกิน แม้แต่การพูดในโรงเรียนก็ไม่มีใครจะทาบกระต้ัวได้ แต่คำพูดของกระต้ัวนั้น

ค่อปัญหาให้แก่ข้าพเจ้ามาก เพราะข้าพเจ้าต้องมารับหน้าที่กุมห้องที่กระต้ัวเรียนอยู่ ปัญหาที่ข้าพเจ้าพบจากกระต้ัวก็คือ กระต้ัวพูดเก่งและพูดได้เกือบตลอดเวลา แม้ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังสอนนักเรียนในชั้นอยู่ และบางครั้งก็เอาเรื่องที่ไม่สมควรพูดในโรงเรียนมาพูด และถึงขนาดที่จะบ่นว่ากล่าวร้ายครูอาจารย์และเพื่อน ๆ ข้าพเจ้าต้องคอยตักเตือนทุกครั้งที่กระต้ัวพูด อบรมเมื่อเห็นว่ากระต้ัวพอจะสนใจฟังก็อบรม พร้อมกับเล่านิทานเปรียบเทียบให้กระต้ัวฟัง อย่างเช่นเรื่องโคนันทวิศาลเป็นต้น แต่แม้กระนั้นกระต้ัวก็ยังไม่เข้าใจว่าทำไมครูถึงไม่ให้กระต้ัวพูด ในเมื่ออยู่บ้านกระต้ัวก็พูดได้ไม่มีใครมาว่า แต่กระต้ัวก็จำต้องหยุดพูดเมื่อถูกข้าพเจ้าดุ และเมื่อข้าพเจ้าเผลอกระต้ัวก็จะพูดของกระต้ัวต่อไปตามเดิม

๓. ปัญหาเด็กลักขโมย

เด็กหญิงพวงทอง เป็นนักเรียนชั้นประถมปีที่ ๔ ของโรงเรียนชานเมืองแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ชั้นของพวงทองมีนักเรียน ๓๘ คน ชาย ๑๙ คน หญิง ๑๙ คน พวงทองเป็นคนกลางในบรรดาพี่น้องทั้ง ๓ คน และอยู่รวมกับแม่ซึ่งเป็นผู้ส่งเสียเลี้ยงดูลูก ๆ ให้ได้เรียนทัดเทียมหน้าเพื่อนฝูง แต่ฐานะของแม่พวงทองไม่ค่อยดีนัก ต้องทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำ เพื่อแสกับเงินมายังชีพ จนกระทั่งไม่มีเวลาดูแลการเรียนและชีวิตความเป็นอยู่ของลูก ๆ ได้มากนัก เมื่อพวงทองอยากได้ของเล่นอย่างเพื่อน แม่ก็มีเงินไม่พอที่จะซื้อให้ บางครั้งก็ถูกเอ็ดถูกไล่ออกมา พวงทองก็ต้องกลั้นกลืนความเสียใจไว้ในอก ไม่มีทางที่จะได้ของเล่นที่ตัวอยากจะได้ของเล่นที่ตัวอยากจะได้ ความเย้ายวนใจของของเล่น หรือของที่พวงทองอยากมีอย่างเพื่อน แต่ไม่มีจึงทำให้พวงทองตัดสินใจหยิบของเล่นของเพื่อนมาเล่นก่อน โดยไม่ได้รับอนุญาต ในที่สุดพวงทองก็ถูกเพื่อน ๆ ตราหน้าว่าขี้ขโมย ข้าพเจ้าได้รับคำฟ้องร้องจากเพื่อน ๆ ของพวงทองหลายคน ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นครูประจำชั้นของพวงทอง ข้าพเจ้าจึงเรียกเพื่อนๆ ของพวงทองมาสืบพยานหลักฐาน และได้เรียกพวงทองมาปรึกษาเป็นการส่วนตัว จากคำให้การของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้ทราบประวัติของพวงทองต่อไปอีกว่า พวงทองเป็นคนที่มีนิสัยรอบก่อกวนให้เกิดความไม่สงบในห้องเรียน พูดปดขโมย และได้แสดงกิริยาโต้ตอบกับครูต่าง ๆ เมื่อถูกตักเตือน ไม่ค่อยสนใจเรียน และไม่ค่อยส่งการบ้าน ข้าพเจ้าเข้าใจว่านั่นเป็นเพราะสภาพทางบ้านของพวงทองขาดสัมพันธภาพระหว่างครอบครัว

ขาดความรักและความสนใจจากแม่ และไม่ได้รับสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจอื่น ๆ ดังนั้นการแสดงออกของพวงทองในครั้งนี้ ข้าพเจ้าจึงมั่นใจว่าเขาคงต้องการความรักความเห็นยกเห็นใจตลอดจนความเข้าใจจากเพื่อน ๆ และครู จึงได้กระทำนุกวิถีทาง ที่จะเรียกร้องความสนใจนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าการที่ข้าพเจ้าเพิ่มความรัก และความสนใจในตัวพวงทองมากขึ้นจะแก้ปัญหาได้ แต่การกลับตรงกันข้าม พวงทองยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงสิ่งใด ๆ ในตัวเลย จนข้าพเจ้าเกือบหมดปัญญาที่จะช่วยเหลือพวงทองอยู่แล้ว ถึงอย่างไรก็ตามความพยายามครั้งสุดท้ายของข้าพเจ้าก็มิได้เป็นหมัน วิธีการของข้าพเจ้าที่ว่าคือ ไม่พยายามสนใจพฤติกรรมของพวงทองอีก แม้กระทั่งการเรียนเมื่อพวงทองมาถามข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็ตอบเท่าที่จำเป็น ซึ่งการแก้ปัญหาดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าแปลกใจมาก เพราะพวงทองได้กลายเป็นพวงทองคนใหม่ ที่ตั้งใจเรียน มีการส่งงานดีขึ้น พฤติกรรมต่าง ๆ ที่บั่นทอนให้พวงทองเสียรายกำลังลดลงไป ข้าพเจ้าจึงเฝ้าเหตุการณ์อยู่เงียบ ๆ จนวันหนึ่งข้าพเจ้าเห็นเป็นโอกาสดีจึงได้พูดถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้กับพวงทอง และข้าพเจ้าก็ได้รับคำตอบว่า เขาคิดถึงการไม่พูดของครู

๔. ปัญหาเด็กขาดความอบอุ่น

ข้าพเจ้าเป็นครูผู้สอนชั้นประถมปีที่ ๖ ของโรงเรียนสาธิตแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ในชั้นนี้มีนักเรียนทั้งหมด ๔๗ คน เป็นชาย ๓๑ คน หญิง ๑๘ คน เด็กชายสมสุข เป็นนักเรียนคนหนึ่งในชั้นที่ข้าพเจ้าสอน จากการสังเกตของข้าพเจ้าเห็นสมสุขเป็นเด็กที่ไม่ร่าเริงเหมือนเพื่อนคนอื่น ๆ นอกจากนี้การเล่าเรียนของสมสุขก็อยู่ในขั้นอ่อนมาก และมักจะไม่ทำการบ้านอยู่เสมอ

ข้าพเจ้าได้หาทางช่วยเหลือการเล่าเรียนของสมสุข โดยเรียกมาสอนพิเศษ เป็นส่วนตัว และให้ความเป็นกันเองก็ได้ทราบสภาพทางบ้านของสมสุขว่าไม่ราบรื่นนัก พ่อของสมสุขแยกกับแม่มาแต่งงานใหม่หลายปีแล้ว และแม่ก็มีสามีใหม่ สมสุขมาอยู่กับพ่อแต่ตน และไม่เคยพบแม่อีกเลย ปัจจุบันแม่เลี้ยงมีลูกเล็ก ๆ หลายคน และฐานะของพ่อไม่ดีนัก คงมีรายได้จากการเป็นช่างไม้ทางเดียวเพราะแม่เลี้ยงไม่ได้ทำงาน

สัมพันธภาพระหว่างสมสุขกับแม่เลี้ยงไม่ราบรื่นนัก สมสุขมักถูกแม่เลี้ยงกลั่นแกล้งให้ทำงานต่าง ๆ จนไม่มีเวลาที่จะดูหนังสือ ตอนกลางคืนแม่เลี้ยงก็หวงกันเรื่องการใช้ไฟ จนไม่สามารถดูหนังสือหรือทำการบ้านก็ก ๆ ได้ สำหรับพ่อก็ไม่ค่อยให้ความเอาใจใส่กับสมสุข แต่กลับเอาใจใส่กับลูกคนเล็ก ๆ เท่านั้น ด้านการเงินสมสุขก็ไม่ได้สมบูรณ์นัก จะได้เฉพาะค่าอาหารไปโรงเรียนวันละบาท บางครั้งมีความจำเป็นจะต้องซื้ออุปกรณ์การเรียนก็ขอไม่ค่อยได้ จึงต้องประหยัดเงินค่าอาหารกลางวันไว้ซื้อ

จากการที่ข้าพเจ้าทราบถึงความขมขื่นต่าง ๆ ของสมสุข ข้าพเจ้าจึงให้ความรักและความสนิทสนมกับเขาอย่างมาก และช่วยหาโอกาสให้เขาได้แสดงความสามารถในกิจกรรมที่จัดขึ้นในชั้นจนเป็นที่ยอมรับของเพื่อน นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้ให้สมสุขได้ทำการบ้านหลังจากเลิกเรียนแล้ว

ผลจากการแก้ปัญหาก็รู้สึกว่าสมสุขมีสุขภาพจิตดีขึ้นบ้างแต่ไม่สามารถแก้ปัญหาด้านการเรียนและการปรับตัวทางบ้านได้ดีนัก

๕. ปัญหาเด็กอิจฉาเพื่อน

ข้าพเจ้าเป็นครูสอนในชั้นประถมปีที่ ๖ ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ในชั้นที่ข้าพเจ้าสอนมีนักเรียน ๔๕ คน เป็นชาย ๓๐ คน เป็นหญิง ๑๕ คน เด็กชายชวัชเป็นนักเรียนคนหนึ่งในชั้นของข้าพเจ้า อายุ ๑๒ ปี ตั้งแต่ข้าพเจ้ามาสอนข้าพเจ้าเห็นพฤติกรรมไม่เหมาะสมของชวัชหลายอย่าง เป็นต้นว่าชอบทำลายทรัพย์สมบัติของเพื่อน ๆ และสิ่งของต่าง ๆ ที่เป็นส่วนรวม นอกจากนี้ชวัชยังรังแกเพื่อน ๆ ไม่เลือกว่าจะเป็นเพื่อนหญิงหรือชาย แรก ๆ ข้าพเจ้าก็ว่ากล่าวตักเตือนและทำโทษไป แต่พฤติกรรมดังกล่าวกลับเพิ่มขึ้น ข้าพเจ้าจึงจับตาดูการกระทำของเขาอย่างใกล้ชิด และหาช่องทางที่จะแก้นิสัย บางครั้งข้าพเจ้าขู่ชวัชว่าจะแจ้งให้ทางบ้านทำโทษ แต่วิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวของข้าพเจ้าก็ไม่ได้ผล

ต่อมาข้าพเจ้าได้ไปพบกับแม่ของชวัชที่มารับลูก ๆ ในตอนเย็น ๆ แม่ของชวัชได้พูดคุยกับข้าพเจ้าเป็นอย่างดี และได้เล่าถึงสภาพครอบครัวให้ฟังว่า ชวัชทำพ่อแม่ต้องหาบของขายหารายได้เลี้ยงลูก ๆ ซึ่งมีถึง ๕ คน รายได้ก็ไม่ค่อยพอ แต่เธอก็ไม่ยอมให้ลูก ๆ ลำบาก จึงได้

พยายามส่งลูกเรียนทุกคน สำหรับชวัชเป็นลูกคนที่ ๓ ซึ่งมีนิสัยต่างกับพี่น้อง เล่นกับใครไม่ค่อยได้ ชอบรังแก และมีนิสัยชอบแกล้งทำของคนอื่นให้เสีย เธอเองก็ไม่อยากจะทำโทษ เพราะสงสารที่ไม่มีพ่อ เธอจึงได้แต่ตักเตือน ซึ่งบางครั้งชวัชก็เชื่อฟังดี แต่บางครั้งก็เถียงเหมือนกัน

เรื่องของใช้และเครื่องเรียน ชวัชพยายามรบเร้าให้เธอซื้อให้ใหม่ ๆ แต่เธอก็ได้อบรมให้ใช้ของเก่าซึ่งมีอยู่แล้ว เพราะจะช่วยประหยัดรายจ่ายทางบ้าน รู้สึกว่าไม่ค่อยจะพอใจ แต่ผลการเรียนของชวัชอยู่ในชั้นดี

เมื่อข้าพเจ้าทราบสภาพทางบ้านของชวัช ข้าพเจ้าจึงพยายามให้ความเป็นกันเองกับชวัชมากขึ้น และหาโอกาสสอดแทรกคำสอนกับเขา แต่ชวัชก็ไม่ค่อยจะเชื่อฟังนัก พฤติกรรมหลังสุดชวัชได้ใช้ปากกาขีดบนภาพเขียนของเพื่อนที่เขาวาดได้อย่างดีและกำลังจะมาส่งครู ข้าพเจ้าจึงเรียกชวัชมาทำโทษอีก และคิดว่าพฤติกรรมดังกล่าวของชวัชคงไม่มีทางแก้ไขหาย

๖. ปัญหาเด็กไม่สนใจเรียนวิชาพลศึกษา

ข้าพเจ้าเป็นครูฝึกสอนของโรงเรียนสาธิตแห่งหนึ่ง ซึ่งมีนักเรียนในชั้นทั้งหมด ๔๘ คน เป็นชาย ๓๖ คน เป็นหญิง ๑๖ คน ชั้นนี้เป็นชั้นประถมปีที่ ๒ ซึ่งค่อนข้างจะมีนักเรียนมากพอสมควร แต่การสอนในวิชาพลศึกษาของข้าพเจ้าคงจะไม่มีปัญหาถ้าไม่มีเด็กหญิง วิภา ซึ่งมีพฤติกรรมแตกต่างจากเพื่อน ๆ คือ ไม่สนใจเรียนพลศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องแปลกที่เด็กวัย ๘ ขวบผู้นี้จะไม่ชอบการออกกำลังกายเหมือนเพื่อน ๆ คนอื่น

ในทุกครั้ง ๆ ที่มีการเรียนพลศึกษา เด็กหญิงวิภาจะไม่นำเครื่องแต่งกายมาเลย ครั้งแรก ๆ ข้าพเจ้าก็ไม่ค่อยได้สนใจวิภาเท่าใดนัก แต่จากการเรียนบ่อย ๆ ทำให้ข้าพเจ้าเริ่มเห็นความแตกต่างของวิภาที่ไม่ร่วมเรียนบ่อยครั้ง ข้าพเจ้าได้เรียกวิภามาสอบถามและอธิบายถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย ซึ่งรู้สึกว่าวิภาก็ดูจะเห็นด้วย แต่วิภาก็ยังไม่นำชุดพลศึกษามาอีก สอบถามดูก็บอกว่าไม่มี ข้าพเจ้าจึงให้วิภาฝึกทั้งชุดนักเรียนไปก่อน แต่ดูวิภาไม่ค่อยจะเต็มใจฝึกเท่าใดนัก และขออนุญาตไม่ฝึก ข้าพเจ้าก็คิดว่าวิภาไม่อยากฝึกเพราะไม่มีชุดพละเหมือนเพื่อน ๆ จึงบอกให้นั่งดูเพื่อน ๆ ฝึก แล้วจะเขียนจดหมายไปติดต่อกับผู้ปกครองให้ซื้อชุดฝึกพละให้

แต่ผลการเขียนจดหมายเปปรากฏว่า วิภาก็ยังไม่มีชุดเหมือนเดิม ข้าพเจ้าเรียกวิภามาซักถามก็ปรากฏว่าพ่อกับแม่ไม่ยอมซื้อชุดฝึกให้ ทั้ง ๆ ที่ฐานะทางบ้านก็ดี ข้าพเจ้าจึงตกลงกับวิภาให้นำเงินมาฝากข้าพเจ้าไว้จนกว่าจะครบแล้วจะนำไปซื้อให้ เมื่อได้ชุดฝึกวิภาจะฝึกอยู่เพียงครั้งเดียวแล้วก็ไม่มีชุดฝึกมาอีก สอบถามดูได้ความเลิมเอาไว้ที่โรงเรียน แต่ต่อมาปรากฏว่าวิภาไม่มีชุดมาฝึกอีก แล้วก็มี ๆ หาย ๆ อยู่เช่นนี้เรื่อย ๆ โดยที่วิภาไม่เคยแสดงความทุกข์ร้อนเลย

จากการสังเกตของข้าพเจ้า เมื่อให้วิภานั่งดูเพื่อน ๆ ฝึกก็เห็นวิภาสนใจเข้าไปในชั้นเรียนทำงานอื่นที่ทำค้างไว้เสมอ

จากการพูดคุยกับครูที่เลี้ยงก็ได้ทราบว่าพ่อแม่วิภาเป็นพ่อค้าชาวจีน สนับสนุนการเรียนของลูกทุกอย่าง แต่ไม่อยากให้ลูกสาวของตนเรียนพลศึกษา เพราะจะทำให้ไม่สนใจด้านวิชาการ จึงอบรมสั่งสอนลูกให้ตั้งใจเรียนแต่วิชาการ และไม่สนับสนุนให้เล่นเกมส์ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นเหตุให้วิภาไม่ยอมนำชุดฝึกกลับบ้าน จนถึงกับต้องเตือนกับบ่อย ๆ และวิภาก็ยังไม่ฝึกพลศึกษาตามเดิม ถ้าบังคับก็จะทำอย่างไม่เต็มใจ เพราะกลัวพ่อแม่จะดุ

๓. ปัญหาเด็กไม่สนใจเรียน

ข้าพเจ้าเป็นครูฝึกสอน ชั้นประถมปีที่ ๕ ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร มีนักเรียนในชั้น ๔๓ คน เป็นชาย ๒๘ คน หญิง ๑๕ คน เด็กชายราม เป็นเด็กชายคนหนึ่งในชั้นของข้าพเจ้า อายุ ๑๑ ปี ซึ่งแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหลายอย่าง คือ ขาดเรียน ไม่สนใจเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน ขี้เกียจ และชอบรังแกเพื่อน ๆ นอกจากนี้ยังแสดงอาการโกรธเมื่อครูทำโทษ

ข้าพเจ้ามีความสนใจในตัวของเด็กชายรามเป็นอันมาก และก็คิดจะหาทางแก้ไข แรก ๆ ข้าพเจ้าได้เรียกเด็กชายรามมาตักเตือนเรื่องการขาดเรียน และชี้ให้เห็นผลเสียของการขาดเรียน ซึ่งใหม่ ๆ เด็กชายรามก็เชื่อฟัง แต่ต่อมาก็ขาดเรียนอีกบ่อย ๆ โดยไม่มีใบลาจากผู้ปกครอง และวันไหนรามมาเรียนก็จะแสดงอาการเบื่อหน่ายอย่างเห็นได้ชัด รามจะไม่ยอมทำแบบฝึกหัด เมื่อข้าพเจ้าบังคับให้ทำและดูจะไม่ให้ไปลัก รามก็ทำอย่างเสียไม่ได้อย่างฉะนั้น นอกจากนี้เมื่ออยู่

ในชั้นรามยังชอบรังแกเพื่อน ๆ ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น เขกหัว แกล้งฉีกสมุดเพื่อน เมื่อสอบสวนเห็นว่าทำผิดจริง ข้าพเจ้าจะทำโทษ แต่รามมักจะขัดขืนไม่ยอมให้ทำโทษ แต่เมื่อข้าพเจ้าขู่จะรายงานให้ครูประจำชั้นทราบ รามจึงยอมแต่เมื่อถูกทำโทษรามจะไปนั่งเศร้าซึมเข้า และเพื่อน ๆ ที่มาฟ้องข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าก็ทำเป็นไม่สนใจราม พฤติกรรมของรามก็มีเป็นอยู่บ่างเดิม

ต่อมาข้าพเจ้าคิดหาวิธีแก้ไขรามใหม่ โดยพยายามให้ความเป็นกันเองกับรามด้วยการพูดคุยและเรียกมาช่วยงานเด็ก ๆ น้อย ๆ จากการพูดคุยกันทำให้ข้าพเจ้าทราบว่าราม เป็นลูกคนเดียวของพ่อแม่ พ่อของรามเป็นคนขับรถแท็กซี่ มีรายได้ดี แต่ก็ไม่ค่อยได้ใกล้ชิดกับรามนัก เพราะออกหารายได้ตอนกลางคืนด้วย ส่วนแม่รามไม่ได้ทำงานอะไร แต่เป็นแม่ที่รักและตามใจรามมากที่สุด ไม่ว่ารามอยากจะได้อะไร แม่จะต้องซื้อหาให้ และสาเหตุของการขาดเรียนรามบอกว่าเบื่อที่มานั่งฟังครูสอน และตัวเองก็เรียนไม่ค่อยจะรู้เรื่อง จึงมักไม่ทำแบบฝึกหัดเมื่อครูสั่ง จนครูหลาย ๆ คนเบื่อระอาและไม่เอาใจใส่กับราม ส่วนสาเหตุที่รามรังแกเพื่อน ๆ อาจเป็นเพราะไม่มีใครสนใจ รามจึงแสดงอาการก้าวร้าวและการขาดเรียนของราม แม่ของรามรู้เรื่องดีและไม่เคยห้ามปราม

เมื่อข้าพเจ้ารู้อย่างนี้จึงให้ความรักและความเป็นกันเองกับรามมากกว่าเดิมอีก และได้เรียกรามมาสอนพิเศษให้ทุกวัน จนการเรียนของรามดีขึ้นมากและไม่ขาดเรียนอีก แต่นิสัยรังแกเพื่อนกลับเพิ่มมากขึ้นโดยรามถือว่าสนิทกับข้าพเจ้ามากกว่าเด็กคนอื่น ข้าพเจ้าจึงต้องแก้ไขโดยให้รามเป็นหัวหน้าผู้ดูแลความประพฤติเด็กในชั้นโดยพยายามเน้นถึงหน้าที่หัวหน้าที่ดีกับราม จนในที่สุดก็สามารถแก้นิสัยของรามได้ จนเพื่อน ๆ ในชั้นลงมติว่ารามเป็นหัวหน้าที่บริบัติตัวได้ดีมาก

๘. ปัญหาเด็กก่อกวนชั้นเรียน

ศักดิ์ เป็นเด็กชายคนหนึ่งในชั้นประถมปีที่ ๖ ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานครที่ข้าพเจ้าทำการฝึกสอนอยู่ ในชั้นนี้มีนักเรียนทั้งสิ้น ๓๓ คน เป็นชาย ๑๘ หญิง ๑๕ คน ศักดิ์อายุ ๑๖ ปี พฤติกรรมไม่เหมาะสมของศักดิ์คือ ชอบรังแกเพื่อน ๆ ไม่ตั้งใจเรียนหนังสือ และชอบทำเสียงรบกวนชั้นโดยเคาะโต๊ะเป็นจังหวะดนตรีเป็นประจำ

ข้าพเจ้าได้ดำเนินการแก้ปัญหาของศักดิ์ทีละอย่าง คือ ไม่ตั้งใจเรียนหนังสือก็ให้มานั่งใกล้ ๆ ครูและหมั่นซักถามปัญหาบ่อย ๆ นอกจากนี้ยังพยายามติดตามผลการทำงานของศักดิ์มากขึ้น แต่ศักดิ์ก็ไม่ตั้งใจเรียนเช่นเดิม พฤติกรรมก้าวร้าวรังแกเพื่อนขณะเรียนในห้องลดลงเพราะอยู่ใกล้ชิดข้าพเจ้า แต่ศักดิ์กลับรังแกเพื่อนนอกห้องมากกว่าเดิม แม้จะตักเตือนก็ไม่เชื่อฟัง ส่วนการเคาะโต๊ะข้าพเจ้าได้แก้โดยตั้งให้ศักดิ์เป็นผู้เคาะจังหวะในขณะให้เพื่อน ๆ ออกมาร้องเพลงหน้าชั้น พฤติกรรมนี้จึงลดไปบ้างแต่ไม่หายขาด เมื่อมีเวลาว่างศักดิ์ก็จะเคาะโต๊ะเป็นจังหวะเสมอ ๆ

ข้าพเจ้าจึงได้เรียกเพื่อสนิทของศักดิ์มาสอบถามสภาพความเป็นอยู่ของศักดิ์ทางบ้าน ก็ทราบว่าศักดิ์เป็นลูกนายตำรวจ ซึ่งอยู่ประจำทางชายแดน จึงฝากให้ศักดิ์อยู่กับอา ซึ่งมีฐานะดีจึงตามใจศักดิ์เกือบทุกอย่าง ด้านการเงินของศักดิ์จึงไม่เดือดร้อน และการเรียนของศักดิ์ก็อยู่ในขั้นดี แต่ศักดิ์ไม่สนใจเรียนหนังสือเท่าไรนัก ตอนจบประถมปีที่ ๔ ก็ไม่ยอมเรียนต่อ ไก้ออกเที่ยวเตร่เสีย ๒ ปี พ่อจึงนำมาฝากกับอาและให้เข้าเรียนหนังสือ สิ่งที่ศักดิ์ใฝ่ฝันและพูดกับเพื่อน ๆ เสมอ ๆ คืออยากเป็นมือกลองของวงดนตรี เมื่อข้าพเจ้าทราบรายละเอียดต่าง ๆ ของศักดิ์จึงได้ให้ความเป็นกันเองกับศักดิ์และช่วยติดต่อกับครูที่คุมวงดนตรีของโรงเรียนให้ศักดิ์ได้ฝึกฝน ผลปรากฏว่าฝีมือดีกลองของศักดิ์อยู่ในขั้นดี จึงได้รับเป็นมือกลองของโรงเรียนและได้รับการยกย่องจากเพื่อน ๆ ทั่ว ๆ ไป พฤติกรรมก้าวร้าวรังแกเพื่อนของศักดิ์จึงหายไป แต่ยังไม่ตั้งใจเรียนอย่างเดิม

๕. ปัญหาเด็กกำพร้าพ่อแม่

ข้าพเจ้าต้องมาเป็นครูประจำชั้นของเด็กหญิงรัชนีกร อายุ ๗ ปี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้น ป. ๒ ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ซึ่งมีนักเรียนในชั้น ๔๒ คน ชาย ๒๖ คน หญิง ๑๖ คน ปัญหาของรัชนีกรที่ข้าพเจ้าประสบก็คือ รัชนีกรมักจะเข้ามาพูดคุย ช่วยเหลืองานต่าง ๆ ให้กับข้าพเจ้าเป็นประจำ วันใดที่ข้าพเจ้าติดธุระไม่สามารถไปโรงเรียนได้ ข้าพเจ้าก็ได้ทราบจากเพื่อนครู ว่ารัชนีกรกลายเป็นคนเงียบขรึมไม่พูดไม่จา เข้ากับเพื่อนฝูงไม่ค่อยได้

ข้าพเจ้าจึงได้สืบประวัติของรัชนีกร พบว่ารัชนีกรเป็นเด็กอาภัพขาดพ่อขาดแม่ เพราะพ่อแม่ของรัชนีกรไม่มีกำลังกายและสติปัญญาพอที่จะหาเลี้ยงรัชนีกรได้ จึงได้ทิ้งลูกไว้กับแม่บุญธรรม แล้วตัวเองก็หายสาบสูญไป รัชนีกรต้องโศกร้ายเพราะถูกพ่อแม่ทอดทิ้งยังไม่พอ แม่บุญธรรมที่รัชนีกรมาอยู่ด้วยก็

เข้มงวดและกุดต่อรัชนีกรมากจนรัชนีกรไม่กล้าจะพูด ไม่กล้าแม้แต่จะมองหน้ากราวใดที่แม่บุญธรรมของรัชนีกรถาม รัชนีกรก็ไม่กล้าตอบ ก็เป็นเหตุให้ถูกหยิกบ้าง ตีบ้าง เหตุนี้รัชนีกรจึงกลายเป็นคนเก็บตัว ขาดเพื่อน จนไม่สามารถเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ และไม่มีเพื่อนคนใดหันมาซักถามถึงความทุกข์ระทมใจของรัชนีกร ก็เป็นธรรมดาที่รัชนีกรต้องหาทางออกระบายอารมณ์เสียบ้าง ก็เหลือแต่ครูเท่านั้นที่จะให้ความเห็นใจและสนใจรัชนีกร ด้วยเหตุนี้รัชนีกรจึงพยายามทำทุกทางเพื่อให้ครูรักและสนใจ โดยการเอาอกเอาใจสารพัด และครูคนนั้นก็คือข้าพเจ้านั่นเอง เพราะมีโอกาสใกล้ชิดกว่าคนอื่น ๆ

ข้าพเจ้าจึงให้ความรักความเมตตา และความสนใจกับรัชนีกรตามความต้องการของเขา และขณะเดียวกันก็ได้คอยอบรมด้านการปฏิบัติและวางตัวให้น่ารัก เพื่อจะได้เข้ากับเพื่อนฝูง และแม่บุญธรรมที่บ้านได้ในขณะเดียวกันก็คอยสังเกตผล ปรากฏว่ารัชนีกร ปฏิบัติตัวได้ดีขึ้น แต่ยังต้องการความรักและความสนใจจากครูเช่นเดิม

๑๐. ปัญหาเด็กเข้ากับเพื่อนไม่ได้

ลมโชยเป็นครูประจำชั้นของโรงเรียนสาธิตแห่งหนึ่ง เธอรู้สึกพอใจมากที่ทางครูใหญ่ให้เธอสอนประจำชั้น ป. ๓ ก. เพราะเด็กห้องนี้เป็นเด็กที่คัดเลือกเอาแต่เด็กเก่ง ๆ ไว้รวมกัน ลมโชยคิดล่วงหน้าว่าการสอนของเธอคงประสบผลสำเร็จอย่างดี คงไม่มีปัญหาที่จะต้องเกี่ยวข้องพวกเรียนอ่อนให้ทำแบบฝึกหัด หรือให้ตั้งใจเรียน เธอเข้าสอนนักเรียนได้อย่างราบรื่นในสัปดาห์แรก ๆ แต่พอสัปดาห์ต่อมาลมโชยก็เริ่มสังเกตเห็นเด็กชายสายบัว ซึ่งนั่งอยู่มุมห้องสุดไม่ยอมคุยเพื่อน ๆ ที่นั่งข้าง ๆ ความจริงแล้ว สายบัวไม่ได้มีรางกายใหญ่โตอะไรเลย คงสมส่วนเท่ากับเด็กที่มีอายุ ๑๐ ปีทั่ว ๆ ไป แต่พฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อนที่สายบัวแสดงให้ลมโชยเห็น ลมโชยก็พอจะทราบว่าสายบัวคงจะถูกเพื่อน ๆ เหยียดหยาม เพราะเมื่อลมโชยเรียกสายบัวมาหา ก็ได้ยินพวกเพื่อน ๆ ในชั้นพูดกันว่า บัวเน่า ซึ่งเด็กชายสายบัวได้ตะโกนว่า "หนักหัวใครวะ"

ลมโชยพยายามสะกดกลั้นความรู้สึกโกรธของตนเอง ที่พวกนักเรียนเย้ยหยันจนถึงกับแสดงท่าทางไม่สุภาพนัก และพยายามนึกถึงหลักจิตวิทยาต่าง ๆ ที่ได้ร่ำเรียนมาตอนอยู่ กศ.บ. จึงใช้ความใจเย็น ยิ้มแย้มต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และได้พูดตักเตือนให้ทุกคนปฏิบัติตนให้น่ารักสมกับเป็น

เด็กที่อยู่ห้องเรียนเก่ง สำหรับสายบัว ลมโชยก็ได้ตักเตือนมิให้ใช้อารมณ์ และควรให้ลมโชยเป็นผู้ตัดสินกรณีต่าง ๆ แทนการใช้กำลัง

ในวันต่อ ๆ มาเด็กชายสายบัวก็ทะเลาะกับเพื่อนข้าง ๆ อีก ลมโชยคิดว่าถ้าจะเอาแต่เรียกมาตักเตือนเฉย ๆ ก็จะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด จึงคิดย้ายที่นั่งสายบัว โดยใช้วิธีสำรวจสังคมมิติ ให้นักเรียนทุกคนใส่ชื่อคนที่อยากนั่งใกล้มา ๓ ชื่อ ผู้ปรากฏว่า สายบัวเป็นเด็กที่ไม่มีใครอยากนั่งด้วยสักคนเดียว และสายบัวก็ไม่เลือกนั่งกับใคร ๆ เลย

ลมโชยไม่สามารถจัดที่นั่งที่ถูกใจสายบัวได้ จึงได้ให้แยกมานั่งใกล้ ๆ โต๊ะเธอ และได้ศึกษาประวัติของสายบัว ก็ทราบว่าบ้านสายบัวอยู่ไม่ไกลโรงเรียนนัก พ่อของสายบัวเป็นคนขับรถขยะซึ่งเพื่อน ๆ ในชั้นรู้ดี จึงแสดงท่ารังเกียจสายบัวด้วยกำพูดเยาะเย้ยถากถาง ซึ่งก่อให้เกิดความไม่พอใจกับสายบัวเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ชกต่อยดังกล่าว ถึงอย่างไรก็ตามการเรียนของสายบัวก็มิเคยน้อยหน้าใคร จากรายงานผลการเรียนของชั้นเดิม สายบัวไม่เคยได้เกินที่ ๕ ลมโชยอยากจะย้ายสายบัวไปเรียนห้องอื่น แต่ก็กลัวสายบัวจะเสียใจที่จะไม่ได้อยู่ห้องเก่ง จึงได้ให้ความรักและความสงสารสายบัวมากกว่าคนอื่น แต่ก็ยังแก้ปัญหาดังกล่าวไม่ได้

๑๑. ปัญหาเด็กหนีโรงเรียน

นิคมเป็นครูฝึกสอนในชั้นประถมปีที่ ๕ ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ในชั้นที่นิคมสอนมีนักเรียน ๓๕ คน เป็นชาย ๒๒ คน หญิง ๑๓ คน เด็กชายวิชัยเป็นนักเรียนคนหนึ่งในชั้นของนิคม อายุ ๑๒ ปี แต่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหลายประการ จนเป็นที่กล่าวขวัญกันทั่วในหมู่ครูด้วยกัน

วิชัยเป็นเด็กที่โตเกินวัย ร่างกายแข็งแรง แต่ไม่สนใจการเรียน ชอบขาดเรียนและหนีเรียนบ่อย ๆ บางทีมาเรียนตอนเช้าก็หนีกลับตอนบ่าย ในขณะเรียนหนังสือมักจะนั่งเหม่อลอยหรือไม่ก็แหย่เพื่อนข้างเคียง ทำให้เกิดความไม่สงบขึ้นในชั้นเรียน นอกจากนี้วิชัยยังตั้งตนเป็นหัวหน้าในหมู่เพื่อน ๆ ชอบรวมเพื่อนคุยในขณะครูสอน พูดจาหยาบคาย รวมทั้งรังแกคนอื่น ๆ

นิคมทราบจากครูประจำชั้นว่า พ่อของวิชัยเป็นผู้ที่มีฐานะดี เป็นพนักงานขับรถประจำทาง ซึ่งมีรถเป็นของตัวเอง ในวันเสาร์ วันอาทิตย์ วิชัยก็จะช่วยเหลือพ่อของเขาโดยติดไปกับรถ..ทำหน้าที่เป็นผู้เก็บค่าโดยสาร และจากการใกล้ชิดอยู่กับรถวิชัยก็สามารถขับรถได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้พ่อของวิชัยยังเป็นเจ้าของโต๊ะบิลเลียด ทุก ๆ ครั้งที่วิชัยหนีเรียน หรือมีเวลาว่างตอนเลิกเรียนก็จะมาเล่นบิลเลียดเป็นประจำ บางครั้งก็เป็นผู้ทำหน้าที่เดินแต้มประจำโต๊ะ จากการทำงานเป็นกระเป๋ารถเมล์และคลุกคลีกับผู้เล่นบิลเลียด ทำให้วิชัยรู้จักคนมาก และประพฤติเลียนแบบที่ไม่ดีต่าง ๆ ทั้งคำพูดและกิริยาท่าทาง

นิคมได้หาโอกาสเรียกวิชัยมาพูดคุยด้วย ก็ทราบว่าพ่อเป็นผู้ที่เอาใจใส่ต่อการเรียนของเขามาก จึงบังคับอย่างเข้มงวดเอาจริงเอาจัง วิชัยสารภาพว่ารู้สึกกลัวพ่อมาก เพราเขาเคยทำผิดก็ได้รับการลงโทษอย่างรุนแรง ซึ่งตรงกันข้ามกับแม่ที่เอาอกเอาใจและตามใจเขาเสมอมา และเป็นผู้ที่คอยแก้ตัวแทนให้เสมอ ๆ เมื่อเขาถูกพ่อเกรี้ยวกราด

นิคมได้ให้ความสนิทสนมกับวิชัยเป็นพิเศษ และหาโอกาสตักเตือนการประพฤติ นอกจากนี้ยังตั้งเขาเป็นหัวหน้านักกีฬาของชั้น แต่ก็ไม่ได้ผล วิชัยไม่ได้ละทิ้งพฤติกรรมไม่ดีต่าง ๆ จนบางครั้งนิคมต้องใช้วิธีเฆี่ยนตีอย่างรุนแรง ซึ่งกลับเป็นผลเสีย วิชัยหยุดและหนีโรงเรียนมากขึ้น

นิคมได้ติดตามไปที่บ้านเพื่อขอความร่วมมือจากพ่อของวิชัยช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว พ่อของวิชัยหนักใจในความประพฤติของลูกมาก และเล่าให้ฟังว่าเคยจับมัดมือมาโรงเรียน ก็ไม่ได้ผล บางครั้งตีแรง ๆ วิชัยก็หลบหนีไปอยู่บ้านญาติ ถึง ๔ -- ๕ วันจึงกลับ และตัวเขาเองก็ไม่ค่อยมีเวลาพบกับลูกมากนัก เพราะต้องขับรถทุก ๆ จึงขอให้ทางโรงเรียนช่วยแก้ไขความประพฤติของลูกให้ที

๑๒. ปัญหาเด็กขาดความรัก

ข้าพเจ้าเป็นครูฝึกสอนในโรงเรียนประถมแห่งหนึ่งในชั้นประถมปีที่ ๒ มีนักเรียนในชั้น ๓๗ คน เป็นชาย ๒๐ คน และเป็นหญิง ๑๗ คน เด็กชายสม เป็นเด็กคนหนึ่งในชั้น อายุ ๘ ปี มีปัญหาที่ชอบให้สิ่งของต่าง ๆ บางครั้งก็นำขนมมาฝากข้าพเจ้า แต่ก็มีนักเรียนชั้นประถมปีที่ ๑ มาฟ้องข้าพเจ้าว่าสมชอบเข้าไปค้นกระเป๋าและขโมย สมุด ดินสอ ยางลบ บ่อย ๆ ข้าพเจ้าจึงหาวิธีแก้ไข

จากการคุยกับครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับตัวสม คุณก็ทราบว่าสมเป็นเด็กที่ถูกบิดามารดาทอดทิ้งและต้องมาอาศัยอยู่กับลุง ซึ่งมีลูกหลายที่ต้องเลี้ยงดูหลายคน ประกอบกับสมเป็นคนร่างกายไม่สมประกอบมาแต่กำเนิดคือ ปากแหว่ง หน้าผากโหนก คางยื่นมากกว่าปกติ เมื่อเล็กอยู่ได้รับการศัลยกรรมตกแต่งริมฝีปาก แต่ก็ยังเห็นเป็นรอยอยู่มาก ซ้ำการออกเสียงก็ไม่ค่อยชัด คล้ายคนจมูกบี้ พฤติกรรมที่แสดงออกทางสังคมจึงกลายเป็นคนที่ต้องการให้เพื่อนรัก ชอบให้สิ่งของแก่เพื่อน เช่น ขนม สมุดและของเล่นต่าง ๆ เมื่อไม่สามารถหามาได้ก็จะขโมยจากแห่งหนึ่งมาให้อีกแห่งหนึ่ง แม้แต่ลุงก็เขียนจดหมายมาแจ้งที่โรงเรียนว่าสมขโมยสิ่งของและสตางค์จากบ้านเสมอ จะว่ากล่าวตักเตือนอย่างไรก็ยังมีนิสัยเหมือนเดิม

เมื่อข้าพเจ้าทราบพฤติกรรมของสม ข้าพเจ้าจึงให้ความรักและความสนใจในตัวสมเป็นพิเศษ โดยเรียกสมมาพูดคุยด้วย และหาทางให้เพื่อน ๆ ยอมรับสม วันใดที่สมไม่มาโรงเรียน ข้าพเจ้าก็ขอร้องเพื่อน ๆ ในชั้นให้ยอมรับและให้ความเห็นใจกับสม นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้เปิดโอกาสให้สมได้มีโอกาสแสดงความสามารถจากกิจกรรมที่จัดให้ด้วยการให้แสดงความสามารถในด้านอื่น ๆ สิ่งใดที่เกี่ยวกับการออกเสียง หรือแสดงหน้าอันอันจะเป็นการสร้างความเคอะเขินให้แก่สม ข้าพเจ้าก็ระงับเสีย แต่เวลาฝึกสอนข้าพเจ้าก็สั้นจึงยังไม่สามารถทำให้สมยอมรับตัวเองได้มากนัก พฤติกรรมขโมยของมาให้เพื่อนจึงยังไม่หมดไปทีเดียว

๑๓. ปัญหาเด็กกระตือรือร้น

ข้าพเจ้าเป็นครูสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร เด็กชายสันเป็นบุคคลหนึ่งที่เป็นสมาชิกของชั้น จากจำนวน ๔๗ คน ซึ่งเป็นชาย ๒๘ คน หญิง ๑๙ คน

เมื่อข้าพเจ้าเข้าสอน ข้าพเจ้าสามารถจะจำชื่อสันได้ติดตาติดใจเป็นคนแรก เพราะไม่ว่าข้าพเจ้าจะสอนเรื่องใด ๆ ข้าพเจ้าจะได้รับการตอบสนองจากสันเกือบตลอดเวลา กล่าวคือพอข้าพเจ้าสอนถึงเรื่องหนึ่ง สันก็จะพูดแซงขึ้นมาถึงสิ่งที่เขารู้มา และเกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังเรียนอยู่นั้น และข้าพเจ้าก็ต้องแปลกใจว่า คำพูดที่สันพูดแซงขึ้นมานั้น เป็นเรื่องที่ถูกต้องและตรงกับเรื่องที่เรียนอยู่ บางครั้งก็เป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าพิจารณาดูแล้วก็เห็นว่าสูงกว่าที่เด็กระดับประถม ๔ ทั่ว ๆ ไปจะรู้ได้ ข้าพเจ้ายังนึกชมอยู่ในใจว่าเด็กคนนี้เก่ง แต่นั่นมิใช่ปัญหาที่ข้าพเจ้ากำลังจะพูดถึง ปัญหาที่

เกิดขึ้นกับสนั่นที่ข้าพเจ้าควรคิดแก้ไขก็คือ การพูดแซงขึ้นมาในขณะที่ข้าพเจ้ากำลังสอน และบ่อยครั้งที่เดียวที่สนั่นยกมือ แสดงตนว่าต้องการจะพูดแต่ไม่รอให้ครูหยุดและอนุญาต สนั่นก็จะพูดแซงขึ้นมาทันที

ข้าพเจ้าได้ศึกษาประวัติของสนั่น ทั้งในด้านการเรียนและด้านพฤติกรรมทางบ้าน ก็พบว่าผลการเรียนของสนั่นที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี ประกอบกับทางบ้าน คุณพ่อของสนั่นมีอาชีพครูและสนใจการบ้านการเมือง รวมทั้งความเอาใจใส่ต่อการเล่าเรียนของลูก ๆ ทุกคนเป็นอย่างดี เมื่อใดก็ตามที่สนั่นเกิดปัญหา ก็จะสอบถามจากคุณพ่อ และคุณพ่อก็จะตอบปัญหานั้น ๆ อย่างกว้างขวาง และยังได้จัดหาหนังสือดี ๆ และน่าสนใจมาให้สนั่นอ่านเป็นประจำ จึงทำให้สนั่นมีความรู้ดี กล้าพูดกล้าถามอยู่เสมอ

ข้าพเจ้าพยายามแก้ปัญหาขั้นแรกด้วยการพูดในห้องให้ทุกคนรู้ถึงมารยาทในห้องเรียนเกี่ยวกับการพูดการถาม และให้นักเรียนในห้องอภิปรายถึงการปฏิบัติตนในห้อง แต่ผลที่เกิดขึ้นสนั่นก็ยังคงเป็นสนั่นคนเดิม ข้าพเจ้าจึงได้เรียกสนั่นมาแนะนำกันตามลำพัง หลังจากนั้นก็คอยสังเกตผลปรากฏว่าสนั่นปรับปรุงตัวดีขึ้นบ้าง แต่ก็ยังมีบ่อยครั้งที่สนั่นยังคงพูดแซงขึ้นมา ข้าพเจ้าเห็นว่าสนั่นเป็นเด็กเรียบร้อยและไม่หัวดื้อ เพราะเมื่อสอนหรือพูดอะไรไปแล้วก็มักจะทำตาม แต่ที่ไม่สามารถทำได้ตลอดไปเพราะความเคยชินที่ได้เคยปฏิบัติมานาน ซึ่งจะต้องค่อย ๆ แก้ไข ข้าพเจ้าจึงคอยสังเกตพฤติกรรมของสนั่นตลอดเวลา โดยหันไปมองบ่อย ๆ และเรียกให้ตอบเสมอ ๆ เพื่อสนองความต้องการ แล้วจึงค่อย ๆ เว้นช่วง ระยะห่างของการซักถามออกไป เพื่อให้เกิดความเคยชินทีละน้อย ๆ ขณะนี้สนั่นก็กำลังปรับปรุงตัวอยู่

๑๔. ปัญหาเด็กร่างท้อง

ข้าพเจ้าคิดว่า ถ้าข้าพเจ้าต้องเผชิญกับสภาพเช่นนี้ตลอดไป ข้าพเจ้าคงต้องเป็นโรคประสาทแน่ ๆ

ข้าพเจ้ามารับหน้าที่สอนในชั้น ป. ๑ ซึ่งมีนักเรียนถึง ๓๕ คน เป็นชาย ๒๐ คน หญิง ๑๕ คน กรรชิตเป็นหนึ่งในนักเรียนชายที่สร้างปัญหาให้เกิดขึ้นกับข้าพเจ้า ถึงแม้ว่ากรรชิตจะมีอายุเพียง ๗ ปีก็ตาม

ในวันหนึ่ง ๆ นอกจากข้าพเจ้าต้องทำหน้าที่สอนแล้ว ข้าพเจ้ายังต้องทำหน้าที่ศุลาการอีกด้วย ข้าพเจ้าต้องได้รับการประทับรับฟ้อง จากบรรดาพ่อหนูแม่หนูทั้งหลาย วันละไม่น้อยกว่า ๑๐ ครั้ง และในจำนวนกว่า ๑๐ ครั้งนี้ กรรชิตมีบทบาทมากที่สุด ถ้าหากการฟ้องนั้นเกิดจากปัญหาการกลั่นแกล้งหรือปัญหาการทะเลาะวิวาทกัน ข้าพเจ้าก็คงไม่ต้องพูดถึงปัญหาร่างฟ้องนี้ แต่ก็คงจะต้องหันไปพูดปัญหาการทะเลาะวิวาทกันแทน ข้าพเจ้าจะยกตัวอย่างคำฟ้องที่ได้รับพอสังเขปดังนี้

"ครูขา ปรานี่ไม่ขีดเส้นใต้ละ"

"ครูครับ ณรงค์นอนหลับครับ"

"ครูครับ สดางค์ผมหาย ๑ สลึงครับ"

"ครูครับ วิชัยเอาไม้บรรทัดผมไปครับ"

"ครูขา สมศรีว่าหนูลายมือไม่สวยละ"

ฯลฯ

อันที่จริงข้าพเจ้าเข้าใจว่าการฟ้องของเด็กเหล่านั้นเป็นของดี เพราะเป็นการแสดงออกของเด็ก ทำให้เราทราบปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น และเด็กในวัยนี้ก็เป็นวัยที่ยึดครูเป็นใหญ่ เมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้นจะต้องให้ครูเป็นผู้ตัดสินและถือเอาคำตัดสินของครูเป็นเด็ดขาด ดังนั้นเด็กจึงมักฟ้องครูตลอดเวลาเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น สำหรับกรรชิตเป็นเด็กที่ฟ้องข้าพเจ้ามากที่สุด ไม่ว่าจะกำลังเรียนอยู่กับครูคนอื่น หรือครูกำลังให้ทำงานอยู่ กรรชิตจะวิ่งออกมาฟ้องข้าพเจ้าถึงที่หลังห้อง ซึ่งย่อมก่อให้เกิดผลเสียกับการเรียนการสอน ข้าพเจ้าจึงพยายามจะลดการฟ้องของกรรชิตลงไป ถึงแม้จะเป็นการตัดโอกาสที่จะเข้าใจปัญหาของเด็กก็ตาม เพราะข้าพเจ้าคำนึงถึงเรื่องการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ข้าพเจ้าจึงชี้แจงว่าปัญหาใดสำคัญมากพอแก่การฟ้อง และปัญหาใดไม่สำคัญต่อการฟ้องพร้อมกับกำชับว่า ถ้านักเรียนเอาเรื่องที่ไม่สำคัญมาฟ้อง ข้าพเจ้าจะไม่รับฟังคำฟ้องนั้น ซึ่งการใช้วิธีนี้ใช้ไม่ได้ผลกับกรรชิต ข้าพเจ้าจึงต้องเปลี่ยนวิธีใหม่โดยจดชื่อทำสถิติคนที่ฟ้องเรื่องไม่สำคัญมาฟ้อง แล้วประกาศให้นักเรียนในชั้นได้รับทราบ ซึ่งการแก้ด้วยวิธีนี้ลดการร่างฟ้องของกรรชิตได้มากทีเดียว

๑๕. ปัญหาเด็กปรับตัวไม่ได้

นิวัฒน์ สุภาวรรณ์ อายุ ๒๑ ปี เขาได้รับปริญญาตรีทางการศึกษาตั้งแต่เมื่อปีที่แล้ว และได้เคยทำการสอนอยู่ในโรงเรียนราษฎร์แห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ปีนี้เขาได้รับการบรรจุเข้าทำงานในโรงเรียนแห่งหนึ่งทางภาคเหนือ และได้รับหน้าที่เป็นครูประจำชั้น

ในตอนแรกของการทำงานทุกสิ่งทุกอย่างราบรื่นไปด้วยดี แต่เขาสังเกตเห็นว่ามีเด็กคนหนึ่งในชั้นที่เขารับผิดชอบ (ป. ๗) ชื่อนายเอื้อม อายุ ๑๕ ปี ขาดเรียนบ่อยผิดสังเกต

เมื่อเปิดเรียนสัปดาห์แรกของเทอมที่สอง ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายปกครองได้เรียกเขาเข้าไปพบ และบอกให้เขาสอดส่องดูแลเด็กในความรับผิดชอบคนหนึ่งเป็นพิเศษ เพราะเด็กคนนี้ได้รับการภาคทัณฑ์ เป็นครั้งที่ ๒ แล้ว ซึ่งถ้ามีเหตุการณ์ร้ายแรงอื่น ๆ อีก ๑ ครั้งจะต้องถูกออกจากโรงเรียนทันที รายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมในบันทึกของฝ่ายปกครองเกี่ยวกับเด็กคนนี้ซึ่งเป็นเด็กคนเดียวกับที่เขาสังเกตเห็นว่าขาดเรียนเสมอ ๆ นั่นเอง มีดังนี้

— เล่นการพนันในโรงเรียน ชิ้นรำวง และสูบบุหรี่ที่โรงเรียน อาจารย์ไปพบเข้าจึงนำตัวมาส่งฝ่ายปกครอง เด็กชายเอื้อมปฏิเสธ หาว่าอาจารย์คนนั้นกลั่นแกล้ง แต่ภายหลังมีพยานคนอื่นอีกจึงยอมรับ ทางโรงเรียนได้ภาคทัณฑ์ไว้เป็นครั้งที่ ๑

— ท้าพระภิกษุสูบเนื่องจากเข้าไปเล่นการพนันในวัด และพระภิกษุรูปนั้นออกมาห้าม ชาวบ้านหลายคนเห็นจึงมาแจ้งให้โรงเรียนทราบ นายเอื้อมรับสารภาพ และถูกภาคทัณฑ์ครั้งที่ ๒

ตั้งแต่นั้นมานิวัฒน์ได้พยายามทำความรู้จักกับนายเอื้อมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น สังเกต สัมภาษณ์ และทำสังคมมิติ ตลอดจนการซักถามเพื่อน ๆ และครูที่สอนในวิชาต่าง ๆ ได้ผลดังนี้

— ครูส่วนมากลงความเห็นว่าเป็นเด็กโง่ และเกียจคร้าน

— เพื่อน ๆ ในห้องบอกว่านายเอื้อม ชอบรังแกเด็กที่เล็กกว่า

— ผลการทำสังคมมิติพบว่าเป็นเด็ก Isolate

— จากการสัมภาษณ์ ได้ความว่า นายเอื้อมเป็นลูกคนที่ ๔ ในจำนวนพี่น้อง ๙ คน ฐานะทางบ้านปานกลางค่อนข้างไปทางต่ำ อาชีพของผู้ปกครองคือ ทำนา แต่มีที่นาของตัวเอง พ่อแม่ต้องออกไปรับจ้างทำงานต่าง ๆ เมื่อหมดหน้าทำนา จึงไม่มีเวลาสนใจลูก ๆ เอื้อมชอบคบเพื่อน

ที่บ้านมากกว่าที่โรงเรียน และไม่อยากขัดใจเพื่อน ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก เมื่อเทอมที่แล้วได้คะแนนเพียง ๓๕ % เมื่อซักถามถึงเรื่องที่ถูกภาคทัณฑ์ เอื้อมบอกว่าเพื่อนชวนและตนไม่อยากขัดใจเพื่อนเหล่านั้น ซึ่งส่วนมากก็อยู่ข้างบ้านและไม่ได้เรียนหนังสือ

เมื่อซักถามความรู้สึกที่มีต่อเพื่อน ๆ และครู เอื้อมบอกว่าไม่ชอบเพื่อน ๆ เพราะชอบถูกตนหาว่าโง่ เกี่ยวกับครูในโรงเรียนเอื้อมยำอย่างแข็งขันว่าครูทุกคนมีอคติต่อตน

นิวัฒน์ได้พิจารณาและตั้งสมมุติฐานของสาเหตุไว้ว่า เอื้อมไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพในโรงเรียนได้ อาจเนื่องมาจากการไม่มีเพื่อนในโรงเรียน และตนเองเรียนอ่อน เอื้อมจึงต้องไปหาทางออกโดยการก้าวร้าว ทำตัวเด่นให้คนสนใจโดยการโต้เถียงอาจารย์ ทำพระฯกการคบเพื่อนชาวบ้านทำให้ถูกชักจูงไปในทางเสื่อมได้ง่าย

นิวัฒน์คิดว่า เขาควรจัดสภาพสังคมในโรงเรียนให้เข้ากับเอื้อมบ้าง และพยายามให้เอื้อมปรับตัวให้เข้ากับสภาพของโรงเรียนบ้าง โดยให้เอื้อมมีตำแหน่งหัวหน้าชั้น และส่งเสริมให้เข้าร่วมในกิจกรรมของชุมนุมต่าง ๆ เช่น ชุมนุมกีฬา เป็นต้น เขารู้สึกว่าเอื้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางดีระยะแรก ๆ แต่แล้วอยู่ ๆ ก็ถูกสั่งพักการเรียน เพราะทำความผิดเป็นครั้งที่ ๓ เนื่องจากไปชกโมยของและถูกตำรวจจับได้

นิวัฒน์ไม่เข้าใจว่าเป็นเพราะอะไร เขาคิดว่าหนทางแก้ไขของเขาถูกต้องแล้ว เขามองไม่เห็นจุดบกพร่องในการปฏิบัติของเขา เขายังหาคำตอบและวิธีแก้ไขเอื้อมไม่ได้จนทุกวันนี้

๑๖. ปัญหาเด็กแสดงความสัมพันธ์ต่อครู

ประสงค์ อินากำ เป็นครูประจำชั้น ป. ๗ ของโรงเรียนเทศบาลแห่งหนึ่ง เขาได้รับปริญญาทางการศึกษา เมื่อ ๓ ปีก่อน แต่เคยมีประสบการณ์ทางด้านการสอนมาแล้วกว่า ๑๕ ปี ดังนั้นเขาจึงคิดว่า เขาพอจะเข้าใจพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กที่แสดงออกได้อย่างถูกต้อง

ในภาคเรียนที่ ๒ ของปีนี้เขาได้รับครูฝึกสอนจากวิทยาลัยแห่งหนึ่งมาช่วยงานฝึกสอนหลายคน "ชำรง" เป็นคนหนึ่งในจำนวนนั้น และเป็นคนที่อยู่ในความดูแลของเขาโดยตรงในฐานะครูพี่เลี้ยง

"ชำรง" เป็นนิสิตรายที่สุภาพเรียบร้อย ค่อนข้างขี้อาย แต่เอาใจใส่นักเรียนและการสอนดีมาก สนใจและติดตามผลการสอนของตนเองทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ๆ เย็นเขาจะสอนพิเศษและเปิดโอกาสให้เด็กที่สนใจเข้าเรียนได้ในวิชาที่ตนสอน นอกจากนี้เขายังมักจะพาเด็ก ๆ ในชั้นที่เขารับผิดชอบไปเที่ยวตามที่ต่าง ๆ เช่น วัดพระแก้ว ฯลฯ ซึ่งสังคมก็เห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี ทำให้รู้จักเด็กดีขึ้น และทำให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างครู และนักเรียนด้วย เด็กบ้าเรียนเล่วนมากก็รู้สึกว่าจะมีความพอใจสังเกตได้จากการที่นักเรียนมักจะมาซักถาม "ชำรง" เสมอ ๆ เมื่อเขาว่างจากการสอน ในจำนวนนี้มีคนหนึ่งที่ ประสงค์ สนใจมาก เด็กคนนั้นชื่อ "สมหญิง" อายุ ๑๕ ปี สมหญิงมักจะเข้ามาพบ ชำรงเสมอและมักจะชวนคุยเรื่องสัพเพเหระมากกว่าเนื้อหาวิชา ในตอนเช้าสมหญิงจะมาพร้อมกับช่อดอกกุหลาบเพื่อนำมาปักแจกกันให้ครู "ชำรง" เช่นนี้เป็นกิจวัตร ประสงค์ แน่ใจจากประสบการณ์ของตนว่า สมหญิงเกิดความรู้สึกต่อ "ชำรง" นอกเหนือไปจากความรู้สึกของศิษย์กับครู เขารู้จักสมหญิงดี เพราะบ้านอยู่ใกล้กัน และแม่ของสมหญิงก็ไปมาหาสู่เสมอ ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของสมหญิง

สมหญิงเป็นเด็กวัยรุ่นที่สมบูรณ์กว่าเด็กในวัยเดียวกัน รูปร่างหน้าตาดี น่ารัก อารมณ์อ่อนไหวง่าย ผลการเรียนบ่านกลาง มีหน้าที่ที่เหมาะเป็นหัวหน้าห้อง สมหญิงพักอยู่กับคุณแม่ ส่วนคุณพ่อเสียตั้งแต่สมหญิงยังไม่รู้ความ คุณแม่สมหญิงเป็นคนที่มีอัธยาศัยดีมาก โอบอ้อมอารี และรักสมหญิงดังแก้วตา เพราะเป็นลูกคนเดียวและเป็นกำพร้า แต่เธอก็ไม่มีโอกาสได้ใกล้ชิดกับสมหญิงมากนัก เนื่องจากต้องออกไปประกอบอาชีพทางด้านธุรกิจการค้า

พฤติกรรมของสมหญิงต่อครู "ชำรง" ครูยิ่น ๆ หลายคนสังเกตเห็นและบอกให้ครู ประสงค์ตักเตือนสมหญิง และครู "ชำรง" ครู ประสงค์คิดว่า พฤติกรรมของสมหญิงที่แสดงออกต่อครู "ชำรง" นั้น แม้จะมีแนวโน้มที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่เกินกว่าศิษย์กับครู แต่ก็ไม่น่าจะเนื่องมาจากแรงขับในทางเพศ แต่จะเป็นการฉลเยในส่งที่ขาด คือ พ่อ และเป็นการถ่ายโยงมากกว่าอย่างอื่น

ดังนั้นครู ประสงค์ จึงเพียงเรียกครู "ชำรง" มาพูดให้รู้ตัว แต่ก็ได้กำชับว่า ให้ปฏิบัติทุกอย่างให้เป็นไปตามปรกติ เพราะคิดว่าความรู้สึกเช่นนี้ของสมหญิงคงจะหมดไปในไม่ช้า เนื่องจากเป็นปรากฏการณ์ธรรมดาของเด็กในวัยนี้

๑๙. ปัญหาเด็กไม่ตั้งใจเรียน

ดารณี อุดม เป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีชื่อเสียงมากแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร เธอสอนภาษาอังกฤษหลายระดับชั้น แต่เนื่องจากว่าเธอสอนน้อยชั่วโมง ประกอบกับเธอสนใจในงานแนะแนวมาก ดังนั้นเธอจึงมักใช้เวลาศึกษาเรื่องเหล่านี้เสมอ และลงมือปฏิบัติจริงถ้ามีโอกาส เพื่อเป็นประโยชน์แก่การสอนของเธอเอง เธอมีพื้นฐานทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางการศึกษา แต่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางด้านการสอนมาเลย เนื่องจากเพิ่งจะสำเร็จการศึกษาในปีนี้เอง

เธอมีความสนใจ "ประกอง" เด็กนักเรียนหญิงในชั้น ป.๖ คนหนึ่งมากเป็นพิเศษ เนื่องจากประกองมีพฤติกรรมหลายอย่างที่เธอสังเกตได้ดังนี้

- ซึม และหลับในห้องเสมอ ๆ ในวิชาของเธอ
- ไม่ส่งการบ้านหรือส่งอย่างไม่สมบูรณ์
- จากการสอบถามครูอื่น ๆ พบว่าเป็นอย่างนี้เกือบทุกวิชา ยกเว้นการฝีมือ ซึ่งครูที่สอนบอกว่าสนใจพอสมควร แต่ทำงานดีมาก
- จากการสอบถามเจ้าตัวบอกว่าชอบเรียนภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ แต่จากคะแนนในแต่ละเทอมของทั้ง ๒ วิชา ตั้งแต่ ป.๕ เป็นต้นมาไม่เคยได้สูงกว่า ๖๐ %
- พฤติกรรมทางสังคมปรกติ มีเพื่อนพอสมควร
- สภาพทางร่างกายดีมาก รูปร่างสมบูรณ์ สุขภาพดี

ดารณี ได้ไปเยี่ยมบ้าน และคุยกับผู้ปกครองของประกอง เธอพบว่าฐานะทางบ้านของประกองดีมาก ประกองเป็นลูกคนที่ ๔ และเป็นคนสุดท้องที่ห่างจากพี่คนรองถึง ๑๐ ปี พี่ของประกองทุกคนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ โดยเฉพาะคนโต จบปริญญาเอก และทำงานทางด้านการวิจัยในสถาบันที่มีเกียรติแห่งหนึ่ง

คุณแม่ของประกอง บอกว่าเธอและคุณพ่อของประกอง ตั้งใจจะให้ประกองเรียนทางสาขาการแพทย์ และตอนนี้ทุก ๆ เย็นเธอก็จ้างครูมาสอนพิเศษในวิชาภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ให้ประกองที่บ้าน คุณแม่ของประกองคิดว่าประกองยังเด็กและสามารถฝึกให้ไปทางใดก็ได้ ดังนั้นเธอจึงมุ่งมั่นที่จะจัดการกับอนาคตของประกองให้เป็นไปตามวิถีทางที่เธอต้องการ

ดารณี มีความคิดอย่างหนึ่งแอบแฝงอยู่ในใจ เธอตั้งใจว่าเธอจะพาประคองไปวัดระดับ "สติปัญญา" (I.Q.) ที่ศูนย์สุขวิทยาทางจิต และถ้าผลเป็นไปอย่างที่เธอคิด เธอจะเปลี่ยนวิธีการสอนและความคาดหวังของเธอที่มีต่อประคอง และหวังว่าจะพยายามอธิบายให้คุณแม่ของประคองเข้าใจในเรื่องนี้ด้วย

๑๘. ปัญหาเด็กที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม

สุนทร อุดม เป็นนิสิตชั้นปีที่ ๔ จากสถาบันทางการศึกษาแห่งหนึ่งในสาขาพลศึกษา ในเทอมนี้เขาได้ออกฝึกสอนในโรงเรียนประถมแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร สุนทรเป็นนิสิตที่มีอายุค่อนข้างมากสำหรับนิสิตในรุ่นเดียวกันคือ ๒๕ ปี เนื่องจากเขาออำไปทำงานก่อนที่จะเข้ามาเรียนในระยะหลังถึง ๔ ปี พื้นเพเดิมของสุนทร เป็นคนจังหวัดสุรินทร์ และโรงเรียนที่เขาไปสอนในตอนแรกก็เป็นโรงเรียนในจังหวัดบ้านเกิดของเขานั่นเอง

ในเทอมนี้เมื่อเขาออกฝึกสอนในวิชาพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถม ซึ่งเขาไม่ได้หนักใจอะไรเลย และเคยผ่านการสอนมามากแล้ว แต่เขาได้สังเกตพบว่าเด็กคนหนึ่งในชั้น ป. ๖ ที่เขาสอน มีพฤติกรรมบางอย่างที่น่าสังเกตดังนี้

- เชื่องซึมเสมอ ๆ ในชั่วโมงที่เขาสอน ไม่กระฉับกระเฉง
- เข้ากลุ่มกับเพื่อน ๆ ไม่ค่อยได้ สังเกตเห็นได้จากเวลาให้เล่นเกมส์เป็นหมู่ มักจะแสดงสีหน้าไม่ค่อยพอใจ และเพื่อน ๆ ก็มักไม่ค่อยจะชอบเล่นด้วย
- จากการสัมภาษณ์เพื่อน ๆ ได้ความว่า ดำราเป็นคนมีอารมณ์รุนแรง และฉุนเฉียวง่าย เวลาเพื่อน ๆ พูดผิดหูจะเข้าชกต่อยทันที และเมื่อตอนต้นปีเคยทำร้ายเพื่อนคนหนึ่งในชั้น โดยแทงด้วยวงเวียน ครูใหญ่จึงทำโทษและเรียกพ่อแม่มาตักเตือนเอาไว้
- ครูเก่าคนอื่น ๆ เล่าให้ฟังว่า ดำรา คลั่งไคล้ไสยศาสตร์มาก เคยปลุกพระให้เพื่อน ๆ ในห้องดูเสมอ ๆ และบอกเพื่อน ๆ ว่าตัวเองคงกระพัน ยิง ฟัน ไม่เข้า
- พกอาวุธมาโรงเรียนเสมอ ๆ ส่วนมากเป็นมีด
- ทำท่าฮึดฮัดเมื่อถูกครูทำโทษ และกล่าวคำอาฆาตมาดร้ายเพื่อนอยู่เสมอ ๆ
- ไม่ยอมให้ครูผู้หญิงลงโทษ และไม่ยอมให้ถูกตัว อ้างว่าจะทำให้ของที่ลงไว้เสื่อม

– ผลการเรียนโดยทั่ว ๆ อยู่ในชั้นปานกลาง

– รายละเอียดทางบ้านไม่ทราบมากนัก ทราบแต่เพียงว่า พ่อแม่เป็นกรรมกรรายวัน และมีลูกหลายคน "ดำรา" เป็นคนโต

จากการได้คุยกับตัวเด็กเอง ได้ความสอดคล้องกับข้อความในตอนต้น ๆ ทั้งหมด "ดำรา" ยอมรับว่าตนเองใจร้อน และที่เป็นอย่างนั้นก็เพราะสัก "หัวใจเสือ" ไว้ที่กระหม่อม ทำให้อยากจะทำร้ายใคร ๆ เสมอ ๆ เวลาใครพูดผิดหู

สุนทรนำเรื่องนี้ไปหารือกับอาจารย์ใหญ่ และอาจารย์ใหญ่ได้กำชับให้เขาพยายามหาทางช่วยเหลือ แต่สุนทรคิดว่า เรื่องนี้มันเกินความสามารถของครูอย่างเขาที่จะช่วยได้ เขาคิดว่าวิธีที่ดีที่สุดคือ พยายามพา "ดำรา" ไปหาจิตแพทย์ เพื่อวิเคราะห์สาเหตุและหาวิธีช่วยเหลือ

๑๔. ปัญหาเด็กหนีเรียน

อรสาเป็นครูใหม่ เมื่อจบ ก.ศบ. รุ่นล่าสุด เธอต้องการที่จะทุ่มเทให้กับการสอนอย่างเต็มที่ โดยสมัครไปสอนต่างจังหวัดแห่งหนึ่ง เพราะเธอมีความคิดอีกอย่างหนึ่งว่า นักเรียนที่เรียนในต่างจังหวัด ควรจะมีความขยันหมั่นเพียร กระตือรือร้นในการเรียน และมีความประพฤติที่ว่านอนสอนง่ายกว่าเด็กในกรุงเทพฯ เมื่อเริ่มเข้าไปสอน เธอได้รับตำแหน่งให้เป็นครูประจำชั้น ป. ๗ ซึ่งเป็นชั้นสูงสุดของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะครูใหญ่เห็นว่าเธอได้รับความรู้ในชั้นสูง และทำหน้าที่สอนวิชาภาษาอังกฤษ

เมื่อเธอเริ่มสอนในระยะแรก ๆ เธอรู้สึกว่าเด็กในชั้นทั้ง ๔๐ คน เป็นหญิง ๒๕ คน ชาย ๒๕ คน เป็นเด็กที่มีความประพฤติดี และตั้งใจเรียนดี ทำให้เธอรู้สึกภาคภูมิใจในลูกศิษย์ของเธอมาก และเธอมักจะคุยอวดเพื่อนครูเสมอ เพื่อนครูคนหนึ่งซึ่งเคยเป็นครูประจำชั้นมาก่อนได้เล่าให้เธอฟังว่า ในชั้นนั้น มีเด็กที่ก่อปัญหามากที่สุดคือ เด็กชายสม ซึ่งมักจะขาดโรงเรียนเสมอ เวลาเรียนก็ไม่ค่อยสนใจ มักชวนเพื่อนคุย นอกจากนี้ยังรอบคบเพื่อนนักเลงนอกโรงเรียน แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อนครูคนนั้นก็ไม่เตือนว่า เด็กชายสมเป็นเด็กที่มีลูกไม้จัด มักพูดให้ครูเชื่อได้เพราะมีหน้าตาซื่อ ๆ เรียกร้องความเห็นใจเสมอ ซึ่งจากการบอกเล่านี้ ทำให้อรสารู้สึกแปลกใจมาก เพราะจากการ

สังเกตของเธอ เธอก็รู้สึกว่าใน ๒ สัปดาห์แรกที่เธอทำการสอน ก็พบว่าสมไม่เคยขาดเรียน และยังไม่มีพฤติกรรมชั้นรุนแรงเท่าที่เพื่อนครูคนนั้นเล่า แต่อย่างไรก็ตามเธอก็เริ่มสังเกตพฤติกรรมของเขา

สัปดาห์ต่อมา เธอก็เริ่มสังเกตเห็นว่า สมขาดโรงเรียนไป ๒ วันเต็ม ๆ เธอจึงซักถามเพื่อนในชั้นว่า มีใครรู้จักบ้านของสมบ้าง ขอให้ช่วยดูว่าสมเป็นอะไร ถึงไม่มาโรงเรียน วันรุ่งขึ้น สมชายก็นำข่าวมาบอกเธอว่า สมจะมาโรงเรียนหลังจากหมดชั่วโมงสอนแล้ว เธอได้บอกสมให้มาพบในตอนเย็น จากการซักถาม สมเล่าว่าเขาไม่มาโรงเรียนเนื่องจากไม่สบาย อรสาจึงชี้แจงให้สมนำใบลามาส่ง สมก็รับปากเป็นอย่างดี และก็ปฏิบัติตามในวันรุ่งขึ้น อรสาได้ให้ความเอาใจใส่กับสมมากขึ้นโดยถามให้สมตอบบ่อย ๆ และหาโอกาสยกย่องชมเชย ถึงอย่างไรก็ตาม การบ้านที่อรสาสั่ง สมก็ไม่เคยทำมาเลย แม้ว่าจะขู่ ทำโทษ หรือตักตะแนน ทุกครั้งที่อรสาเรียกสมมาพบไม่ว่าเรื่องใดก็ตาม สมก็จะตีหน้าซื่อ ๆ เรียกร้องความสนใจและบอกว่าไม่มีเวลาทำ เพราะอยู่บ้านต้องช่วยพ่อทำงาน คือต้องรีดนมวัว เพราะว่าทั้งบ้านไม่มีใครยอมทำ พ่อจึงมอบหน้าที่นี้ให้ อรสาก็พยายามแก้ไขปัญหาของสมด้วยวิธีที่นุ่มนวล และชี้ให้เขาเห็นว่า การที่เขาช่วยพ่อแม่ทำงานเป็นสิ่งดี แต่หน้าที่เกี่ยวกับการเรียน ก็ยังมีความสำคัญ

นอกจากนี้ อรสาได้สืบถามความประพฤติของสมจากญาติของเขาก็ทราบว่า สมแต่งตัวมาโรงเรียนทุกวัน และคงหนีเรียน อรสาจึงตัดสินใจเขียนจดหมายแจ้งไปยังทางบ้านของสมโดยฝากเพื่อนของสมไป เช้าวันรุ่งขึ้นอรสาก็ทราบว่าจดหมายนั้น สมได้ขอเอาไปอ่านและทำลายเสีย สมก็ยังขาดเรียนเหมือนเดิมอีก

๒๐. ปัญหาเด็กไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

บังอรเป็นครูประจำชั้น ป.๗ ของโรงเรียนประถมสาธิตแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ นักเรียนในชั้นของเธอส่วนมากมาจากพื้นฐานทางครอบครัวที่ดีพอสมควร ในจำนวนนี้มีเด็กคนหนึ่งชื่อ วลัย อายุ ๑๔ ปี เป็นเด็กที่น่าตาดี อุปนิสัยเรียบร้อย โอบอ้อมอารีต่อเพื่อน ๆ ดังนั้นจึงเป็นที่รักของเพื่อน ๆ ทุกคน บังอรสนใจเด็กคนนี้มาก เพราะเธอแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ยังแปลกไปจากคนอื่น ๆ ดังนี้

– ค่อนข้างเงียบ และซึมผิดปรกติในวันนี้

– ไม่ค่อยมั่นใจในตัวเอง เวลาครูเรียกขึ้นตอบคำถามเธอมักจะประหม่าจนตัวสั่น ไม่สามารถจะตอบได้ทั้ง ๆ ที่น่าจะตอบได้ เพราะการเรียนของเธอก็อยู่ในขั้นไม่เลวนัก

– บางครั้งเมื่อถูกเรียกให้ตอบ เธอจะร้องไห้ และต่อจากนั้นก็ไม่สามารถจะทำอะไรต่อไปได้อีก.

– ในระยะหลัง ๆ อาการเหล่านี้ยิ่งหนักขึ้นไปอีก ทุกครั้งที่ถูกเรียกตอบคำถาม เธอมักจะประหม่าจนตัวสั่นไม่สามารถจะตอบได้ ทั้งที่น่าจะตอบได้ เพราะการเรียนของเธอก็อยู่ในขั้นไม่เลวนัก

– บางครั้งเมื่อถูกเรียกให้ตอบ เธอจะร้องไห้และต่อจากนั้นก็ไม่สามารถจะทำอะไรต่อไปได้อีก

– ในระยะหลัง ๆ อาการเหล่านี้ยิ่งหนักขึ้นไปอีก ทุกครั้งที่ถูกเรียกตอบคำถาม เธอจะตกใจจนตัวสั่นและร้องไห้เสียงดัง

บังอรเคยเรียกวลัยมาคุยด้วย และได้ความว่าวลัยเป็นลูกคนสุดท้องของครอบครัวที่มีอันจะกินครอบครัวหนึ่ง พี่ ๆ ของวลัยล้วนแล้วแต่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูงในการเรียนและการทำงาน วลัยมักถูกตำหนิจากทางบ้านเสมอ ๆ ว่าโง่กว่าพี่ ๆ น้อง ๆ พ่อของวลัยตั้งความคาดหวังไว้สูงมาก ดังนั้นทุกอย่างที่วลัยทำจะต่ำกว่าระดับความความคาดหวังที่พ่อแม่ของวลัยตั้งไว้เสมอ ไม่เคยเลยสักครั้งเดียวที่เธอจะได้รับคำชมเชยจากพ่อแม่ของเธอ

บังอรคิดว่าเธอจะต้องพยายามช่วยเหลือวลัยโดยการจัดสถานการณ์ให้วลัยได้รับผลสำเร็จในการเรียนและการทำงานบ้าง เธอคิดว่าวิธีนี้จะเป็นหนทางที่ดีที่สุดที่เธอควรจะทำ แต่เธอก็ไม่แน่ใจว่าผลจะออกมาตามที่เธอหวังหรือไม่ เพราะหลังจากที่เธอพยายามด้วยวิธีดังกล่าว วลัยก็ยังเป็นวลัยที่ไม่มีความเชื่อมั่นอยู่อย่างเดิม

๑. ปัญหาเด็กไม่ทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูโรงเรียนประถมแห่งหนึ่ง คุณสอนวิชาเลขคณิตในชั้นประถมปีที่ ๔ เมื่อคุณสอนการเทียบบัญญัติไตรยางค์จบแล้ว คุณก็ให้เด็กทำแบบฝึกหัดจากหนังสือเรียน และคุณก็เปิดโอกาสให้นักเรียนที่สงสัยในข้อใด ๆ มาซักถามคุณได้ตลอดเวลา แต่เมื่อคุณเดินไปดูการทำงานของนักเรียน คุณก็พบสมุดของเด็กชายสุมน ไม่ได้ทำแบบฝึกหัดเลยแม้แต่ตัวเดียว

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กชายสุมน กำลังเรียนวิชาเลขในชั้นประถมปีที่ ๓ เมื่อครูฝึกสอนให้ทำแบบฝึกหัดคุณทำไม่ได้ แต่คุณก็ไม่ถามครู คุณจึงนั่งเฉย ๆ จนครูเดินมายืนดูที่สมุดของคุณ

๒. ปัญหาเด็กแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนสตรีของโรงเรียนแห่งหนึ่ง สอนวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในชั่วโมงภาษาไทยคุณเรียงความโดยให้เด็กนักเรียนช่วยกันแต่งกลอนบนกระดานดำคนละวรรค เมื่อเด็กออกไปแต่งว่า "ชาตรีเรียนเก่งจนมีสี่ตา" เด็กชายชาตรีได้เดินออกไปลบชื่อตนเองออก

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กชายชาตรีอายุ ๑๓ ปี เรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ ๖ ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง คุณเป็นคนเรียนเก่งและใส่แว่นตา แต่คุณไม่ชางพูด เมื่อเรียนวิชาภาษาไทย คุณเห็นเพื่อนเขียนว่าคุณบนกระดานดำ คุณโมโหจึงเดินไปลบชื่อคุณออก

๓. ปัญหาเด็กเรียกร้องความสนใจ

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนโรงเรียนสาธิตแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ทุก ๆ เช้าคุณมีหน้าที่ควบคุมนักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติและสวดมนต์ เช้าวันหนึ่งมีผู้ปกครองมาติดต่อธุระกับคุณอยู่ คุณจึงไม่ได้ลงมาควบคุมแถวในชั้นของคุณ เมื่อนักเรียนสวดมนต์เสร็จ ครูฝึกสอนชั้นประถมปีที่ ๒ ซึ่งเป็นเพื่อนคุณได้ส่งเด็กชายชานีมาหาแล้วบอกกับคุณว่า เวลาสวดมนต์ในแถวชานีแกล้งกราบลงไปที่พื้น

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กชายชานี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ ๑ คุณอยู่บ้านก็ได้รับการตามใจอย่างมาก คุณจึงกล้าที่จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เพื่อน ๆ สนุกสนานเป็นการเรียกร้องความสนใจอยู่เสมอ เช้าวันหนึ่งขณะเข้าแถวสวดมนต์ คุณเห็นครูฝึกสอนไม่ได้ลงมาคุม เมื่อคุณสวดมนต์คุณจึงกุมกราบลงไปที่พื้นให้เพื่อน ๆ หัวเราะ คุณจึงถูกส่งตัวไปหาครูฝึกสอนที่ประจำอยู่ชั้นของคุณ

๔. ปัญหาเด็กเก็บความรู้สึกไม่ได้

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนโรงเรียนประถมแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ในชั้นประถมปีที่ ๑ คุณได้พานักเรียนในชั้นไปฝึกพลศึกษา โดยให้เล่นเกมส์ต่าง ๆ ปรากฏว่าเด็กชายกนกยืนร้องไห้อยู่ คุณจึงเรียกมาหา

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กชายกนก อายุ ๗ ปี กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ ๑ ในขณะที่ครูพาคุณมาฝึกพลศึกษา เงินคุณใส่ไว้ในกระเป๋าเสื้อหายไป ๑ บาท คุณจึงร้องไห้

๕. ปัญหาเด็กอ่านหนังสือไม่ออก

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนโรงเรียนประถมแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร และได้สอนชั้นประถมปีที่ ๔ สัปดาห์แรกที่คุณมาสอน คุณได้ทำการทดสอบการอ่านของนักเรียนในชั้นดู ปรากฏว่าเด็กหญิง วีณา อ่านหนังสือไม่คล่องเลย คุณได้เอาหนังสือภาษาไทยของชั้นประถมปีที่ ๑ มาให้ลองอ่าน ปรากฏว่าวีณาใช้ท่องเอา เพราะเมื่อให้สังเกตอ่านวีณาชี้ไม่ถูก

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กหญิงวีณา นักเรียนชั้นประถมปีที่ ๔ อายุ ๑๒ ปี การเรียนของคุณอ่อนมาก คุณอ่านหนังสือไม่ออก และเคยตกชั้นมาแล้ว ๒ ปี ครูจึงพยายามเข็นให้คุณจบ ๆ ออกไป เมื่อคุณถูกครูฝึกสอนทดสอบให้อ่านหนังสือ คุณจึงอ่านไม่คล่องได้

๖. ปัญหาเด็กล้อเลียนครู

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูหญิงฝึกสอนในโรงเรียนประถมแห่งหนึ่ง เมื่อคุณเพิ่งเริ่มสอนในชั้นประถมปีที่ ๗ ในวิชาภาษาไทยเป็นชั่วโมงแรก คุณถูกเด็กชายประสงค์ พูดเลียนคำพูดคุณทุกคำ ไม่ว่าคุณจะพูดคำอะไรออกมา คุณได้กล่าวตักเตือน ประสงค์ก็แกล้งพูดเลียนคำพูดคุณอีก

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กชายประสงค์ อายุ ๑๔ ปี เคยสอบชั้นประถม ๗ ตกมาแล้วหนึ่งครั้ง คุณรอบรั่วครูฝึกสอนให้ร้องไห้ และคุณก็ทำสำเร็จมาแล้วในรุ่นก่อน ๆ เมื่อคุณเห็นครูฝึกสอนใหม่เข้ามาสอนคุณจึงแกล้งพูดเลียนคำพูดครูทุกคำ ด้วยท่าทางยวน ๆ

๗. ปัญหาเด็กไม่สนใจเรียนพลศึกษา

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนชั้นประถมปีที่ ๓ ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ขณะที่คุณสอนวิชาพลศึกษาอยู่ คุณได้ให้นักเรียนตั้งแถวเพื่อฝึกกายบริหาร เมื่อนักเรียนคนอื่น ๆ กำลังเข้าแถว เด็กชายวีระได้เดินออกนอกแถวไปนั่งเล่นคนเดียว โดยไม่ได้ขออนุญาต คุณจึงเรียกเด็กชายวีระมาสอบถามสาเหตุ

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กชายวีระ นักเรียนประถมปีที่ ๓ ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง คุณไม่ชอบเรียนพลศึกษา เพราะคุณสุขภาพไม่ดี เมื่อครูให้ตั้งแถวฝึกกายบริหารคุณจึงเดินไปนั่งเล่นคนเดียว ครูจึงเรียกคุณไปสอบถาม คุณจึงบอกครูตามความเป็นจริงว่าไม่อยากเรียน

๘. ปัญหาเด็กมาสาย

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนโรงเรียนประถมแห่งหนึ่ง ในชั่วโมงเช้าขณะที่คุณสอนวิชาสังคมศึกษาเกือบหมดชั่วโมงแล้ว เด็กหญิงวันพร เพิ่งมาถึงชั้นเรียน ทั้ง ๆ ที่คุณได้สั่งเตือนเด็กหญิงวันพรแล้วให้มาโรงเรียนให้ทัน เพราะคุณรู้ว่าบ้านของวันพรอยู่ไม่ไกลโรงเรียนนัก

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กหญิงวันพร และคุณชอบดูโทรทัศน์ที่บ้านดึก ๆ ทุกคืน ตอนเช้าคุณจึงมักตื่นมาโรงเรียนไม่ทัน แต่คุณก็ไม่เคยขาดเรียน เช้าวันหนึ่งคุณรู้สึกปวดท้องคุณจึงนอนพักผ่อนอยู่ที่บ้าน เมื่อหายแล้วคุณก็รีบมาโรงเรียน ก็พอดีเกือบหมดชั่วโมงสังคม

๙. ปัญหาเด็กไม่สนใจเรียน

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอน วิชาสังคมศึกษาในชั้นประถมปีที่ ๕ ตอนบ่ายขณะคุณกำลังสอนวิชาสังคมเด็กคนอื่น ๆ ก็ตั้งใจฟังคุณอธิบายเป็นอย่างดี แต่มีเด็กชายทองคำ ไม่สนใจการสอนของคุณเลย กลับชวนเพื่อน ๆ อ่านหนังสือการ์ตูนที่นำมาจากบ้าน

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กชายทองคำอายุ ๑๑ ปี คุณชอบอ่านหนังสืออื่น ๆ มากกว่าหนังสือเรียน และคุณจะนำหนังสือเหล่านั้นมาโรงเรียนเสมอ และในขณะที่ครูกำลังสอนวิชาสังคมศึกษา คุณก็แอบเอาหนังสือการ์ตูนขึ้นมาอ่าน และกำลังชักชวนเพื่อน ๆ ดูภาพการ์ตูน

๑๐. ปัญหาเด็กขัดคำสั่ง

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนโรงเรียนประถมแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ขณะคุณสอนวิชาเลขอยู่นั้น คุณได้ให้เด็กทำแบบฝึกหัด และคุณได้บอกกับนักเรียนในชั้นของคุณว่าจะให้คนที่ทำเสร็จเท่านั้นที่ไปพักกลางวัน แต่พอสัญญาณพัก เด็กชายสมพรวิ่งออกนอกห้องทันทีโดยที่ยังทำงานไม่เสร็จคุณจึงเรียกสมพรมาหา

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กชายสมพร และไม่ค่อยชอบวิชาครูฝึกสอนนัก เพราะครูฝึกสอนใจดี เมื่อได้ยินสัญญาณพักคุณจึงเก็บสมุดแบบฝึกหัด แล้ววิ่งออกนอกห้องไปพักทันที โดยที่คุณยังทำแบบฝึกหัดไม่เสร็จ คุณจึงถูกครูเรียกมาหา

๑๑. ปัญหาเด็กเข้ากับเพื่อน ๆ ไม่ได้

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์ตอนท้ายชั่วโมงคุณได้แบ่งเด็กในชั้นออกเป็นสี่หมู่เพื่อศึกษาค้นคว้างานเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสมัครใจโดยให้หัวหน้าหมู่เขียนรื่อสมาชิกภายในกลุ่มส่ง ปรากฏว่าเด็กหญิง นิดา ไม่มีรื่ออยู่ในกลุ่มใด ๆ คุณจึงถามนิดาว่าจะอยู่ในกลุ่มใด นิดาบอกหนูไม่อยู่กลุ่มใด ๆ ทั้งนั้น ขอทำงานคนเดียว

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กหญิงนิดา เมื่อครูให้แบ่งกลุ่มคุณได้สมัครอยู่กลุ่มต่าง ๆ กับเพื่อน แต่ไม่มีกลุ่มใดยอมให้คุณทำงานร่วมด้วย คุณจึงนั่งเฉย ๆ เมื่อครูซักถามคุณจึงบอกครูว่าจะทำงานที่ครูมอบให้เพียงคนเดียว

๑๒. ปัญหาเด็กพูดไม่สุภาพ

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนในชั้นประถมปีที่ ๑ ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ขณะที่คุณสอนวิชาภาษาไทย คุณเรียกเด็กหญิงกุ้งนาง ออกมาเขียนคำว่า[illegible]บนกระดานดำ ขณะเด็กหญิงกุ้งนางจะออกมาเขียนก็ได้หันไปด่าเพื่อนผู้ชายที่อยู่ข้างหลังเธอด้วยถ้อยคำหยาบคาย

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กหญิงกุ้งนางอายุ ๗ ปี อยู่โรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ขณะครูกำลังสอนอยู่นั้น คุณถูกเพื่อนผู้ชายที่นั่งข้างหลังดึงผมคุณเล่นบ่อย ๆ พอคุณถูกครูเรียกให้ออกไปเขียนคำภาษาไทยบนกระดานดำ เพื่อนผู้ชายคนนั้นได้กระตุกผมคุณอย่างแรง คุณโมโหจึงหันไปด่า ด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพ

๑๓. ปัญหาเด็กพูดโกหก

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนชั้น ป.๗ ของโรงเรียนแห่งหนึ่งสอนในวิชาคณิตศาสตร์ เช้าวันหนึ่งก่อนสอนเรขา คุณได้ให้นักเรียนทุกคนนำสมุดแบบฝึกหัดมาส่งครู เพื่อตรวจดูงานที่มอบให้ทำในชั่วโมงที่แล้ว เมื่อคุณตรวจสมุดแบบฝึกหัดแล้วก็ส่งคืนนักเรียน โดยคุณทราบว่าเด็กชายแก้วไม่ได้ส่งสมุด คุณจึงถามในชั้นว่าใครยังไม่ได้ส่งสมุดบ้าง ก็ไม่มีใครตอบ คุณจึงถามว่าแก้วส่งหรือยัง แก้วบอกผมส่งแล้วครับ คุณจึงให้แก้วหยิบสมุดแบบฝึกหัดมาให้ดู แก้วกลับบอกว่ายังไม่ได้รับคืน คุณจึงเปิดกระเป๋าหนังสือของแก้วดูก็พบสมุดแบบฝึกหัดที่ยังไม่ได้ทำ

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กชายแก้วอายุ ๑๓ ปี เป็นนักเรียนชั้นประถมปีที่ ๗ ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง คุณมักไม่ทำการบ้าน เมื่อครูเรียกตรวจการบ้านคุณจึงไม่นำไปส่ง เพราะคุณคิดว่าครูคงจะไม่นับจำนวน เมื่อครูถามรวม ๆ ว่าใครยังไม่ส่งคุณจึงเฉย ๆ เมื่อครูถามตัวคุณว่าส่งหรือยังคุณกลัวถูกทำโทษ คุณจึงโกหกว่าส่งแล้ว เมื่อครูขอดูคุณก็บอกว่ายังไม่ได้รับคืน จนครูมาเปิดประเป๋าคุณ แล้วพบสมุดแบบฝึกหัดที่ยังไม่ได้ทำเลย

๑๔. ปัญหาเด็กชอบลองดีครู

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนชั้นประถมปีที่ ๔ ของโรงเรียนประถมแห่งหนึ่ง ขณะที่คุณกำลังสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คุณเห็นเด็กชายอนันต์กำลังคุยกับเพื่อน ๆ ด้วยเสียงอันดัง โดยไม่ฟังคุณสอน ที่แรกคุณได้ตักเตือนไม่ให้ส่งเสียงรบกวนเพื่อน แต่อนันต์ ก็ไม่เชื่อ คุณจึงขู่ว่าถ้าคุยอีกจะหักคะแนน ๑๐ คะแนน แทนที่เด็กชายอนันต์จะเกรงกลัว กลับคุยส่งเสียงดังกว่าเก่าอีก และท้าให้คุณหักคะแนนเขา

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กชายอนันต์ นักเรียนชั้นประถมปีที่ ๔ ของโรงเรียนประถมแห่งหนึ่ง คุณเป็นเด็กที่ไม่ตั้งใจเรียน เวลาเรียนทุกชั่วโมงคุณจะส่งเสียงคุยกับเพื่อน ๆ เสมอ โดยไม่เกรงกลัวครู ขณะที่คุณเรียนเลข คุณได้คุยกับเพื่อน ๆ ด้วยเสียงอันดัง เมื่อครูเตือนคุณก็หยุดคุย พอครูสอนต่อคุณก็คุยอีก เมื่อคุณถูกขู่จะหักคะแนนกลุ่มคุณรู้สึกอยากลองดี คุณจึงท้าทายครูโดยส่งเสียงดัง และท้าให้ครูหักคะแนนคุณด้วยเสียงอันดัง

๑๕. ปัญหาเด็กชอบแสดงออก

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเพิ่งจะมาฝึกสอนในโรงเรียนสาธิตเป็นสัปดาห์แรก ในขณะที่คุณกำลังอธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาในวิชาประวัติศาสตร์อยู่นั้น เด็กชายสนิทกำลังชวนเพื่อน ๆ คุย คุณจึงพูดอบรมลอย ๆ ถึงมารยาทในชั้นเรียน ว่าจะต้องตั้งใจเรียน ไม่คุยกันขณะครูสอน แล้วคุณก็สอนต่อ แต่เด็กชายสนิทเปลี่ยนจากคุยกับเพื่อนมาพยายามพูดแซงเนื้อหาที่คุณสอนอยู่ และเมื่อคุณถามปัญหาเด็กคนอื่นในชั้น สนิทจะแย่งตอบก่อนทันทีโดยที่คุณไม่ได้เรียกเขา

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นนักเรียนสาธิตแห่งหนึ่งกำลังเรียนชั้น ป. ๔ อายุ ๑๐ ปี พ่อคุณเป็นครูซึ่งเอาใจใส่การเรียนของคุณมากและสอนบทเรียนพิเศษให้คุณล่วงหน้าทุก ๆ วัน คุณจึงสามารถจะรู้เนื้อหาที่ครูจะสอนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ครูสอนคุณจึงพูดกับเพื่อนถึงวิชาที่ครูกำลังสอนอยู่เมื่อครูอบรมในชั้นคุณก็อยากจะแสดงให้ครูรู้ว่าถึงแม้คุณจะคุยแต่คุณก็รู้เรื่องดี คุณจึงพยายามพูดตัดคอครู และแย่งเพื่อนตอบ

๑๖. ปัญหาแสดงความไม่เหมาะสมต่อครู

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูหญิงสอนวิชาภาษาไทยในชั้นประถมปีที่ ๗ เช้าวันหนึ่งขณะคุณสอนหลักภาษาเกี่ยวกับการใช้คำสุภาพ เมื่อคุณสอนจบคุณได้เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาที่สงสัย ก็มีเด็กชายวินัย ซึ่งเป็นเด็กค่อนข้างเรียนดีและเป็นเด็กโตที่สุดในชั้น ได้แกล้งถามปัญหาง่าย ๆ ซึ่งคุณก็บอกและอธิบายให้ฟัง พอคุณอธิบายจบ วินัยก็พูดว่ากูเข้าใจแล้ว

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กชายวินัย อายุ ๑๓ ปี เรียนอยู่ในโรงเรียนประถมแห่งหนึ่ง ขณะที่คุณเรียนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้คำสุภาพ คุณก็ตั้งใจฟังอย่างดี เมื่อครูสอนจบเปิดให้ซักถาม คุณได้ถามว่าคำที่พระเจ้าแผ่นดินพูดสุภาพหรือไม่ เมื่อครูบอกว่าสุภาพ คุณได้ถามอีกว่าถ้าเรานำคำที่พระเจ้าแผ่นดินมาใช้พูดถือว่าสุภาพหรือไม่ ครูก็ตอบคุณว่าใช่ คุณนึกถึงคำที่พ่อขุนรามคำแหงพูดว่า "กู" คุณจึงแกล้งพูดดัง ๆ ว่า กูเข้าใจแล้ว

๑๗ ปัญหาเด็กไม่ทำการบ้าน

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง และได้สอนวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นประถมปีที่ ๓ ตอนเย็นเมื่อคุณสอนเสร็จแล้ว คุณได้ให้การบ้านโดยเขียนให้บนกระดานดำ แล้วคุณได้เปิดโอกาสให้นักเรียนในชั้นได้ซักถามข้อสงสัย เมื่อเสร็จแล้วคุณได้สั่งว่าพรุ่งนี้เช้าให้มาส่งไว้ที่โต๊ะทุกคน ถ้าใครไม่นำมาส่ง จะถูกทำโทษ แต่พอรุ่งขึ้นคุณตรวจสมุด ดูก็พบว่าเด็กหญิงพิกุล ซึ่งเป็นเด็กที่เรียนเก่งไม่ได้ส่งสมุด คุณสอบถามดูก็ปรากฏว่าไม่ได้ทำ

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กหญิงพิกุล ซึ่งเรียนอยู่ในชั้นประถมปีที่ ๓ เมื่อครูสั่งให้ทำการบ้าน คุณก็ตั้งใจจะทำ แต่กลับไปบ้านคุณต้องไปช่วยแม่ขายขนมที่ตลาด คุณคิดว่าจะกลับไปทำตอนดึก เมื่อเลิกขายขนมแล้ว แต่คุณก็ไม่ได้ทำ เพราะคุณง่วงนอน เช้าคุณก็ต้องช่วยทำงานบ้านอีก คุณจึงไม่มีการบ้านมาส่งครูและ ถูกครูเรียกพบ คุณจึงบอกกับครูว่าไม่ได้ทำการบ้าน

๑๘. ปัญหาเด็กลักขโมย

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนประจำชั้นประถมปีที่ ๓ ตอนเย็นวันศุกร์ ขณะที่คุณจะปล่อยนักเรียนกลับบ้าน เด็กชายแดงได้ร้องไห้มาฟ้องครูว่า เงินที่แม่ให้มาซื้อของหายไป ๑๐ บาท หลังจากที่คุณซักถามถึงสถานที่เก็บเงิน และเวลาที่หายแล้ว คุณก็ได้ทราบว่าแดงเก็บเงินไว้ในกระเป๋าหนังสือ และไม่ได้ดูเงินเลย เพิ่งจะรู้ว่าเงินหายไปตอนจะกลับบ้าน คุณได้พูดกับเด็กในชั้นว่าใครเอาเงินของแดงไปให้นำมาคืน ก็ไม่มีใครรับ คุณจึงให้เด็กทุกคนมายืนหน้าชั้น แล้วค้นกระเป๋า ก็พบเงินอยู่ในกระเป๋าของทองดีซึ่งเป็นเพื่อนของแดงเอง

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นนักเรียนในชั้นประถมปีที่ ๓ ขณะที่คุณจะกลับบ้านก็พบว่าเงินที่แม่ฝากมาซื้อของตอนเย็นหายไป คุณจึงบอกกับครูประจำชั้น และช่วยครูค้นจนพบอยู่ในกระเป๋าของทองดี เพื่อนของคุณ

คุณเป็นทองดี ซึ่งเป็นเพื่อนกับแดง คุณได้เปิดกระเป๋าแดง เพื่อขอยืมหนังสือขณะที่แดงไปส่งงานครู พอดีคุณเห็นเงินในกระเป๋าแดง ๑๐ บาท คุณจึงหยิบเงินมาซ่อนไว้ในกระเป๋าของตัวเอง เมื่อครูซักถามคุณก็ทำเฉยเสีย แต่ในที่สุดครูก็พบเงินในกระเป๋าของคุณ

๑๙. ปัญหาเด็กไม่พูดกับครู

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนวิชาภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนประถมแห่งหนึ่ง คุณได้ตั้งใจสอนเด็กอย่างจริงจังโดยใช้อุปกรณ์หลายอย่าง วิธีสอนของคุณก็พยายามให้เด็กได้ออกเสียงให้ถูกต้อง คุณฝึกให้เด็กออกเสียงตามคุณ ตามอุปกรณ์ที่ชูให้ดู พร้อม ๆ กันทั้งชั้น ต่อมาคุณก็ฝึกให้เด็กได้ออกเสียงทีละคน พอถึงเด็กหญิงมาลี ปรากฏว่ามาลีกลับนั่งเฉย คุณให้มาลีออกเสียงตามคุณ มาลีก็นั่งเฉยอีก คุณจึงซักถามว่าทำไมไม่พูดมาลีทำท่าจะร้องไห้

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กหญิงมาลี อายุ ๑๑ ปี เรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ ๖ คุณเป็นคนที่เรียนหนังสือไม่ค่อยดีนัก และคุณอ่อนวิชาภาษาอังกฤษมาก ในชั่วโมงภาษาอังกฤษ คุณจึงรู้สึกกลัวครู และไม่กล้าที่จะพูดหรือตอบคำถามครู เพราะคุณไม่ค่อยมีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษเลย ดังนั้นเมื่อครูถาม คุณก็จะนิ่ง และถ้าถามมาก ๆ คุณก็ร้องไห้

๒๐. ปัญหาแสดงความไม่เคารพครู

<u>บทบาทของครู</u>

คุณเป็นครูฝึกสอนโรงเรียนสาธิตแห่งหนึ่งในชั้นประถมปีที่ ๖ ในขณะที่คุณกำลังสอนคณิตศาสตร์อยู่ เด็กชายเอกได้ตะโกนออกมาว่าไม่เข้าใจเลยโว้ย คุณได้เรียกเด็กชายเอกให้ลองทำบนกระดาน เด็กชายเอกก็ทำได้ คุณถามเด็กชายเอกว่าเข้าใจไหม เด็กชายเอกก็ตอบตะโกนอีกว่าไม่เข้าใจ ๆ สอนไม่รู้เรื่อง แล้วเด็กชายเอกก็ตะโกนบอกเพื่อน ๆ ว่าครูชโมยนาฬิกาไป คุณได้เรียกเด็กชายเอกมาถาม

<u>บทบาทของนักเรียน</u>

คุณเป็นเด็กชายเอกอายุ ๑๑ ปี เรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ ๖ คุณได้นำนาฬิกาไปฝากครูฝึกสอนไว้ เพราะคุณจะไปฝึกพลศึกษา เมื่อเข้าชั้นมาเรียนคณิตศาสตร์ คุณเข้าห้องเรียนช้าจึงยังไม่ได้เอานาฬิกาคืน คุณมานั่งเรียนคณิตศาสตร์ก็รู้สึกว่าครูฝึกสอน สอนเนื้อหาวิชาง่ายเกินไป ไม่ชอบเรียนบทใหม่เสียที คุณรู้สึกไม่พอใจ จึงแกล้งตะโกนสอดแทรกการสอนของครู พอครูให้ออกไปทำบนกระดานคุณก็ทำ และได้ขอนาฬิกาคืน พร้อมทั้งแกล้งตะโกนว่าครูชโมยนาฬิกาไป เมื่อครูถามคุณไม่ยอมพูด

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการแก้ปัญหาในการฝึกสอน

ในการฝึกสอนของท่าน ท่านย่อมจะประสบปัญหาต่าง ๆ ในชั้นเรียน ซึ่งแต่ละคนก็มีวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน และการแก้ปัญหานั้น ๆ อาจมีทั้งที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จ จุดประสงค์ของการให้ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ก็เพื่อจะศึกษาถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของท่าน เพื่อนำไปสร้างเป็นแนวทางในการฝึกแก้ปัญหาของผู้ที่จะออกฝึกสอนในรุ่นต่อ ๆ ไป จึงขอให้ท่านเลือกปัญหาที่ถือว่าสำคัญที่สุดที่ท่านพบในการฝึกสอนเพียง ๒ ปัญหา คือ ปัญหาที่ท่านแก้ได้ผล และปัญหาที่ท่านแก้ไม่ได้ผล อาจเป็นปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับการขาดเรียน เช่น ไม่เข้าชั้นเรียน ไม่มาโรงเรียน มาสาย เข้าห้องช้า

๒. ปัญหาทางด้านการเรียนการสอน เช่น การเรียนอ่อน ไม่ชอบบางวิชา

๓. ปัญหาที่เกิดจากสภาพทางกาย เช่น สุขภาพไม่ดี ร่างกายพิการ ร่างกายได้รับบาดเจ็บ

๔. ปัญหาทางด้านบุคลิกภาพ เช่น การปรับตัวเข้ากับสังคมไม่ดี

๕. ปัญหาทัศนคติที่มีต่อครู เช่น ไม่สงรอยกับครู ไม่พอใจการกระทำต่าง ๆ ของครู แสดงอาการไม่สุภาพต่อครู เกเรยียดครู

๖. พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอื่น ๆ เช่น ก่อความไม่สงบในชั้นเรียน แสดงอาการต่าง ๆ ในการเรียนการสอน พูดปด พูดหยาบโลน ขโมยของ ขาดความตั้งใจและความสนใจในการเรียน มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อนักเรียนอื่น ๆ ทำลายของของครูและผู้อื่น

๗. ปัญหาอื่นที่นอกเหนือจากนี้

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามนี้มี ๒ ตอน ตอนที่ ๑ เป็นปัญหาที่ท่านประสบและแก้ได้ผล ตอนที่ ๒ เป็นปัญหาที่ท่านประสบและแก้ไม่ได้ผล

๒. ขอให้ท่านเขียนเล่ารายละเอียดให้มากที่สุดในการตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ

๓. การเขียนแบบสอบถามนี้ไม่มีผลเสียใด ๆ ต่อการฝึกสอนของท่าน

ขอขอบคุณในการให้ความร่วมมือ

น.ส.อารีย์ ชัญญวงษ์ น.ส.สิรินา เล็บครุฑ

นายไพศาล อันประเสริฐ น.ส.นันทนา ชูสังกะ

นิสิตปริญญาโท สาขาการแนะแนว วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร

แบบสอบถาม

ตอนที่ ๑ ปัญหาที่ประสบและแก้ได้ผล

รายละเอียดเกี่ยวกับตัวเด็กเจ้าของปัญหา

ชื่อ.....เพศ.....อายุ.....ปี เรียนชั้น.....
มีนักเรียนในชั้นนี้.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน เด็กมีพี่.....คน
น้อง.....คน อาศัยอยู่กับ.....

ตัวปัญหาและการแก้ปัญหา

๑. ปัญหาเป็นอย่างไร.....
.....
.....
.....
.....
๒. ท่านดำเนินการแก้ปัญหาอย่างไร.....
.....
.....
.....
.....
๓. ผลจากการแก้ปัญหา.....
.....
.....
.....
.....
.....

๔. ท่านคิดว่า นิสิตฝึกสอนคนอื่น ๆ จะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร หรือมีวิธีการอื่น ๆ ที่จะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๒ ปัญหาที่ประสบและแก้ไม่ได้ผล

รายละเอียดเกี่ยวกับตัวเด็กเจ้าของปัญหา

ชื่อ.....เพศ.....อายุ.....ปี เรียนชั้น.....มีนักเรียนในชั้น.....คน หญิง.....คน เด็กมีพี่.....คน มีน้อง.....คน อาศัยอยู่กับ.....

ตัวปัญหาและการแก้ปัญหา

๑. ปัญหาเป็นอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

๒. ท่านดำเนินการแก้ปัญหาอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ผลของการแก้ปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. ท่านคิดว่านิสิตฝึกสอนคนอื่น ๆ จะแก้ปัญหานี้อย่างไร หรือมีวิธีการอื่น ๆ ที่จะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การศึกษารายกรณี (Case Study)

ปัญหาเด็กไม่สนใจเรียน

วนิดาเป็นครูใหม่ของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง เธอเพิ่งจบการศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น พอเริ่มเข้าทำงานก็ได้รับหน้าที่เป็นครูประจำชั้น ป.๔ ข. ในชั้นมีนักเรียน ๓๓ คน ชาย ๑๖ คน หญิง ๑๗ คน วนิดาเห็นว่านักเรียนทุกคนในชั้นน่ารัก เธอต้องการให้นักเรียนทุกคนมีผลการเรียนดี จึงกวดขันในเรื่องความสนใจในการเรียนของนักเรียนมากที่สุด ในจำนวนนักเรียนที่น่ารักทั้งหมด นิติดูจะเป็นผู้ที่มีความเด่นมากกว่าเพื่อน เขาเพิ่งเข้าเรียนในชั้น ป.๔ ของโรงเรียนนี้ในปีนี้เอง บิดาของเขาเป็นทูตไทยประจำต่างประเทศ เขาจึงอยู่กับคุณตาคุณยาย ซึ่งรักเขามาก นิติเป็นเด็กหน้าตาดี แต่งตัวสะอาด มีอุปกรณ์ในการเรียนพร้อม มักมีของเล่นแปลก ๆ ใหม่ ๆ มาอวดเพื่อนเสมอ เขาเป็นคนใจกว้างเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน ๆ ในชั้น ฉลาด ช่างพูด มีคำถามแปลก ๆ มาถามวนิดาอยู่เสมอ แต่ในเวลาเรียน นิติจะทำให้วนิดาหนักใจ เพราะเขาไม่ให้ความสนใจในบทเรียนเท่าที่วนิดาหวังไว้ บ่อยครั้งที่เขาเคี้ยวหมากฝรั่งในเวลาเรียน พอครูเตือนเขาก็หยุดเคี้ยว ต่อจากนั้นก็จะหันไปคุยกับเพื่อน ๆ ที่นั่งอยู่ข้าง ๆ เอาของเล่นขึ้นมาเล่น ชวนเพื่อนเล่นด้วย ถ้าเพื่อนไม่เล่นเขาจะเล่นคนเดียว ครูบอกให้เขาเก็บเขาก็เก็บ แต่ก็จะเอาขึ้นมาเล่นอีกในเวลาต่อมา มีบ่อยครั้งที่ครูเก็บของเล่นไปและคืนให้เวลาเลิกเรียน และบอกว่าถ้าเขาเอาขึ้นมาเล่นในเวลาเรียนอีก ครูจะยึดไว้เลย ไม่ให้คืน เขาก็เชื่อฟัง ไม่เอาของเล่นขึ้นมาเล่นในเวลาเรียน แต่จะนั่งเคาะโต๊ะบ้าง เอาขาขึ้นมานั่งขัดสมาธิบนเก้าอี้บ้าง ร้องเพลง บางทีเอาไม้บรรทัดแหย่เพื่อนที่นั่งข้างหน้า เคาะหน้าแข้งเพื่อนที่นั่งข้างหลัง เขกหัวเพื่อนซึ่งทำให้เพื่อนเหล่านั้นไม่เป็นอันเรียน วนิดาไม่ต้องการทำโทษรุนแรง จึงให้นิติไปยืนหน้าชั้น เขากลับเห็นเป็นของสนุก ไม่ยืนเฉย ๆ ยืนกางขาบ้าง ยักคิ้วกับเพื่อนที่นั่งเรียน ทำหน้าแหย่กับเพื่อน ๆ จึงยิ่งทำให้นักเรียนในชั้นสนใจกับท่าทางของนิติมากกว่าสนใจครูที่สอน วนิดาเรียกนิติไปเตือนเป็นส่วนตัว เขาบอกกับครูว่า ที่ครูสอนเขารู้หมดแล้ว เพราะอยู่ที่บ้านคุณตาสอนให้เลยเบื่อไม่อยากเรียน นั่งเฉย ๆ ก็เบื่ออีก เลยแหย่เพื่อนสนุกดี ต่อมาวนิดาจึงให้นิติทำงาน ทำแบบฝึกหัดมากกว่าคนอื่น เขาก็ทำเสร็จอย่างรวดเร็วและถูกต้อง พอเสร็จเขาก็เริ่มแหย่เพื่อน รบกวนชั้นเรียนอีก ขณะนี้วนิดากำลังคิดว่า จะทำอย่างไรดี นิติจึงจะเลิกรบกวนเพื่อน ๆ และตั้งใจเรียนในขณะที่ครูสอน

แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของท่านต่อการแก้ปัญหาในการศึกษาเป็นรายกรณี

คำชี้แจง

เมื่อท่านอ่านการศึกษาเป็นรายกรณี ที่แจกให้แล้ว โปรดแสดงความคิดเห็นของท่าน โดยเขียนตอบในคำถามดังต่อไปนี้

๑. ในการแก้ปัญหาของครู เช่นนี้ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ?.....

.....

ก. ท่านคิดว่าวิธีการแก้ปัญหาของครูมีข้อดีอย่างไร ? .....

.....

.....

.....

ข. ท่านคิดว่าวิธีการแก้ปัญหาของครู มีข้อเสียอย่างไร ? .....

.....

.....

.....

๒. ถ้าท่านพบปัญหาเช่นในกรณีนี้ ท่านจะแก้ปัญหาด้วยวิธีการใด ? .....

.....

.....

.....

.....

.....

การแสดงบทบาท (Rolo Playing)

ปัญหาของเด็กที่อ่อนดี

บทบาทของครู

คุณเป็นครูฝึกสอนในชั้น ป.๗ ในชั่วโมงแรกของการสอนคุณสอนวิชาภาษาไทย คุณมีแผนภูมิคำที่มักเขียนผิดมาแสดงให้นักเรียนดูด้วย ตั้งแต่ต้นชั่วโมงคุณสังเกตว่าเด็กชายรัฐ ซึ่งนั่งโต๊ะแถวหน้าสุด นั่งทำหน้าท่าทางล้อเลียนคุณ เมื่อคุณเรียกให้เขาตอบคำถาม เขาก็ลุกขึ้นยืนตอบ เมื่อตอบแล้วเขาก็ยักไหล่และบอกว่า "น่าจะถามเด็ก ป.๔ มากกว่า" คุณเห็นว่าเขาตอบถูกต้อง และเป็นชั่วโมงแรกในการสอน จึงมิได้ดุหรือว่ากล่าวแต่ประการใด รัฐนั่งลง มองดูคุณสอนด้วยท่าทางไม่เชื่อถือ บางครั้งก็หันไปพยักหน้า ทำท่าบุ้ยใบ้กับเพื่อนข้างหลัง เมื่อถึงตอนที่คุณจะเอาแผนภูมิติดบนกระดานดำ คุณนำดินน้ำมันสำหรับติดแผนภูมิวางไว้บนโต๊ะ หันไปวางแผนภูมิทาบกับกระดาน คุณได้ยินเสียงนักเรียนในชั้นหัวเราะเมื่อหันมาจะหยิบดินน้ำมันปรากฏว่าหายไปเสียแล้ว คุณเห็นรัฐกำลังนั่งปั้นดินน้ำมันเล่นอยู่ ท่านทราบทันทีว่าเขาต้องหยิบมันไปขณะที่ท่านหันหลังให้ชั้น ท่านจึงเรียกรัฐให้ออกมาหาท่าน

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อรัฐ เป็นนักเรียนชั้น ป.๗ วิชาภาษาไทย มีครูฝึกสอนเป็นผู้สอน คุณต้องการเรียนวิชานี้กับครูคนเก่า เพราะสอนสนุก คุณจึงไม่พอใจที่ครูฝึกสอนจะมาสอนในวิชานี้ ชั่วโมงแรกที่ครูฝึกสอนเข้ามาสอน คุณจึงทำท่าทางต่าง ๆ ล้อเลียนให้ครูฝึกสอนทราบว่าท่านไม่ต้องการเรียนวิชานี้กับเขา แต่ครูฝึกสอนกลับไม่สนใจท่าทางของท่าน เรียกให้ท่านตอบคำถามท่านตอบได้ และพูดประชดว่าน่าจะไปถามเด็ก ป.๔ เพราะท่านคิดว่าคำถามนั้นง่ายไปสำหรับท่าน ครูก็ไม่ว่าอะไร เมื่อครูเอาแผนภูมิขึ้นมาติด ท่านจึงหยิบดินน้ำมันที่ครูวางไว้บนโต๊ะในขณะที่ครูหันหลังให้ชั้นเรียนเพื่อติดแผนภูมิ และเอามาปั้นเล่น ครูหันมาเห็นจึงเรียกท่านไปหา

<u>แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของท่านต่อการแก้ปัญหาจากการแสดงบทบาท</u>

<u>คำชี้แจง</u>

เมื่อท่านดูการแสดงบทบาทแล้ว โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านโดยเขียนตอบในคำถามดังต่อไปนี้ :-

๑. ในการแก้ปัญหาของครูเช่นนี้ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ?

.....

.....

.....

ก. ท่านคิดว่าวิธีการแก้ปัญกาของครูมีข้อดีอย่างไร ?

.....

.....

.....

ข. ท่านคิดว่าวิธีการแก้ปัญหาของครู มีข้อเสียอย่างไร ?

.....

.....

๒. ถ้าท่านเป็นครูผู้แสดงบทบาท ท่านจะคิดแก้ปัญหานั้นอย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

แบบสำรวจความคิดเห็นต่อการสอนแก้ปัญหาโดยใช้วิธีฝึกจากแบบจำลองของปัญหา (Simvlation) ทั้ง ๒ แบบคือ การศึกษาเป็นรายกรณี (Case study) และการแสดงบทบาท (Role Playing)

<u>คำชี้แจง</u> ให้ท่านขีดเครื่องหมาย (√) ในช่องที่ท่านเห็นด้วยมากที่สุด

<u>ตัวอย่าง</u>

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
o ท่านชอบการเรียนที่มีกิจกรรมเพียงใด		√			
oo ท่านร่วมกิจกรรมมากน้อยเพียงใด			√		

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. ท่านคิดว่าวิธีการสอนนี้เพิ่มพูนความรู้ในการแก้ปัญหาของนักเรียนเพียงใด					
๒. ท่านคิดว่าวิธีการสอนนี้สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้ดีเพียงไร					
๓. ท่านคิดว่าวิธีการสอนนี้ยั่วยุให้ท่านอยากคิดแก้ปัญหานักเรียนมากน้อยเพียงใด					
๔. ท่านคิดว่าวิธีการสอนนี้ช่วยให้สมาชิกมีส่วนร่วมเพียงใด					

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๕. ท่านคิดว่าแบบจำลองของปัญหา ช่วยให้ท่านเกิดความรู้สึกว่าท่านเข้าไปแก้ปัญหาจริง ๆ มากน้อยเพียงใด					
๖. ท่านคิดว่าการใช้แบบจำลองของปัญหาจะสามารถรวบรวมวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด					
๗. ถ้าท่านได้ฝึกแบบจำลองของปัญหา ท่านคิดว่าท่านสามารถจะตัดสินใจแก้ปัญหาของนักเรียนได้เพียงใด					
๘. ท่านเห็นด้วยกับวิธีสอนแก้ปัญหาของนักเรียนโดยใช้แบบจำลองของปัญหานี้มากน้อยเพียงใด					
๙. ท่านคิดว่าวิธีการฝึกแก้ปัญหา โดยใช้แบบจำลองของปัญหานี้ให้ความสนุกและเพลิดเพลินมากกว่าการบอกให้แก้ปัญหามากน้อยเพียงใด					
๑๐. ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการสอนโดยใช้แบบจำลองของปัญหาเช่นนี้ในสถาบันฝึกหัดครูมากน้อยเพียงใด					